

Transició acadèmica o laboral en acabar l'Educació Secundària Obligatòria

Enric Corominas Rovira

Treball de recerca amb el patrocini de la FUNDACIÓ JAUME BOFILL.

TRANSICIÓ ACADÈMICA O LABORAL EN ACABAR L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

1293

Enric Corominas Rovira.
Universitat de Girona

ÍNDEX

Introducció.....	3
Capítol I.- TRANSICIONS.	
1.1 Transicions acadèmiques.....	4
1.2. Transició en acabar 4rt d'ESO.....	6
Capítol II.- COM AFRONTEN ELS ESCOLARS QUE ACABEN 4rt d'ESO LA TRANSICIÓ CAP A ALTRES ESTUDIS O CAP EL MÓN DEL TREBALL.	
1. Introducció al treball empíric.....	8
2 La mostra.....	10
3 El qüestionari inicial. Aplicació.....	12
4. Variables.....	14
5 Anàlisi descriptiu dels resultats a cada variable.	
5.1. La decisió presa / la indecisió.....	15
5.2. Projecte personal-professional.....	18
5.3. Preocupacions i il·lusions.....	20
5.3.1. Preocupacions.....	20
5.3.2. Il·lusions.....	22
5.4. Variables personals	
5.4.1. Autoestima.....	23
5.4.2. Rendiment acadèmic.....	25
5.4.3. Dedicació a l'estudi.....	26
5.4.4. Adaptació acadèmica.....	27
5.4.5. Adaptació social.....	27
5.4.6. Problemes emotius.....	28
5.5. Variables de rerafons familiar.	
5.5.1. Estructura familiar.....	29
5.5.2. Estudis i professió dels pares.....	30
5.5.3. Preocupació dels pares pels estudis dels fills.....	35
5.6. Variables escola.	
5.6.1. Percepció de l'entorn escolar i valoració de la formació rebuda.....	36
5.7. Variables d'ajut rebut.	
5.7.1. Suport familiar.....	37
5.7.2. Acord familiar.....	38
5.7.3. Informació amb que afronten la transició.....	39
5.7.4. Influències rebudes.....	41
5.8. Resum de diferències observades a les diverses variables.....	43
6 Vinculació entre indecisió o decisió presa amb les diverses variables establertes. Formulació d'hipòtesis.....	44
6.1. Vinculació de 'dubtes' o 'claretat de la decisió' amb 'preocupacions' i 'il·lusions' en la transició.....	44
6.1.1. Els alumnes que dubten difereixen de la resta d'alumnes de la mostra en les diverses variables delimitades en el qüestionari?.....	46
6.2. Vinculació de l'opció escollida amb la selecció de variables "independents" delimitades en el qüestionari inicial.....	47
6.2.1. Dues consideracions metodològiques prèvies.....	47
6.2.2. Vinculació entre les variables delimitades en el qüestionari inicial i l'opció escollida després d'ESO.....	50
6.2.3. Aportació singular: La influència de les variables qualificació global en l'acreditació d'ESO, nivell d'estudis dels pares i qualificació professional dels pares en l'opció acadèmica-laboral després de 4rt d'ESO.....	51

6.2.4. Les qualificacions a centres públics i a centres privats.	53
---	----

Capítol III.- ESTUDI DE SEGUIMENT 2001-2002
--

1. Acceptació de participar en l'estudi de seguiment.	55
2 Els Qüestionaris de seguiment. Explicació del procés d'aplicació i de buidat de dades.....	56
3 L'estadística del seguiment.	58
4 Anàlisi descriptiu dels resultats, comparació entre els cinc grups d'alumnes (Batx., CFGM, Rep. de 4rt d'ESO, Altr. estudis, Incorp. treball), i constatació de possibles diferències significatives	59
4.1. Redistribució dels alumnes. Permanència o trasllat de centre. Raons que justifiquen l'opció. Canvis de professors. Desplaçaments. Manteniment de companys i amics.	59
4.1.1. Batxillerat.	59
4.1.2. CFGM.	62
4.1.3. Altres estudis.	65
4.1.4. Repetidors de 4rt.	66
4.1.5. Incorporació al treball.	67
4.2. Procés d'adaptació. Angoixa pòpia i dels pares durant les primeres setmanes. Sentir-se sol/a.	68
4.2.1. Angoixa en la transició.	68
4.2.2. Sentir-se sol/a.	70
4.3. Ajut rebut. Disponibilitat del professorat. Accions concretes d'ajuda.	71
4.3.1. Disponibilitat d'ajuda de part del professorat o dels directius o responsables de l'empresa.	71
4.3.2. Accions concretes d'ajuda.	72
4.4. Procés d'inserció laboral dels que s'incorporen al treball.	74
4.5. Preocupacions / Il·lusions.	76
4.6. Esdeveniments recents que han trasvalsat plans de futur.	83
4.7. Canvis en la transició.	84
4.7.1. Organització del curs.	84
4.7.2. Instal·lacions.	85
4.7.3. Estil d'ensenyar.	85
4.7.4. Exigència del professorat.	87
4.7.5. Compliment normes convivència.	87
4.7.6. Dificultat matèries.	88
4.7.7. Temps dedicat a l'estudi.	88
4.7.8. Tutoria.	89
4.7.9. Autoconfiança.	90
4.7.10. Els que canvien de centre.	91
4.8. Rendiment acadèmic.	92
4.9. Assistència a classes particulars.	96
4.10. Compaginar estudis i treball.	97
4.10.1. Compaginar treball i estudis.	99
4.11. Motivacions. Motivacions genèriques, motivacions específiques.	100
4.12. Projecte professional-personal / Previsió de futur.	106
4.13. Satisfacció en el procés de transició.	
4.13.1. Satisfacció global.	109
4.13.2. Satisfaccions específiques.	111
4.14. Desànim.	113
4.14.1. Causes de desànim que s'adueixen.	113
4.15. Lloc de naixement i nombre de germans.	114
5 Vinculació entre variables criteri (indicadors) de com s'ha resolt la transició i variables independents extretes del qüestionari de seguiment i del qüestionari inicial.	
6 Debat, conclusions i recomanacions. <i>Estoc d'un programa d'orientació</i>	
7 BIBLIOGRAFIA <i>per a la transició en acabar ESO</i>	
ANNEXES <i>(nivell d'aula, de centre, de ...)</i>	
Qüestionari inicial. <i>Ciprià, ... etc.</i>	
Qüestionaris de seguiment	

Introducció.

La motivació que impulsa la realització d'aquest treball sorgeix de moltes converses amb professionals de l'educació secundària en les que manifestaven el neguit de certa insatisfacció professional produïda, entre altres raons, per la manca de connexió i coordinació entre les etapes de secundària obligatòria i secundària no obligatòria. Es preguntaven si més que una continuïtat d'aprenentatges no s'estava produint un afany de igualar resultats en els dos cicles de l'etapa obligatòria, -igualtat pel cap baix-, que provocava una entrada massiva d'alumnat poc preparat al Batxillerat, mentre l'opció de Cicles Formatius de Grau Mitjà podia ser el refugi dels menys preparats reproduint la imatge de l'anterior FPI. Es preguntaven si era oportuna, atenent a variables psicològiques, socials i de distribució de recursos, l'estructura de situar 4 anys d'ESO entre la Educació Primària de 6 anys i les opcions de secundària superior de 2 anys de Batxillerat o dels Cicles de durada variable d'un o dos cursos. Es preguntaven pel col·lectiu que en acabar l'ESO deixen els estudis i s'enfronten a un mercat de treball competitiu en el que només poden accedir a feines de mínima qualificació. Es preguntaven si l'alumnat de centres públics o privats vivien les mateixes experiències. Seguien amb més i més preguntes ... i es manifestaven indecisos sobre el que calia fer...

Aquest doncs és l'esboç del problema general que assumim en aquest treball i intentarem respondre als interrogants plantejats...

Una gran majoria dels sistemes educatius dels països desenvolupats presenten models estructurals similars que abarquen uns dotze anys d'escolarització, més una etapa previa d'educació infantil de 2, 3 o 4 anys. Molts estableixen una etapa de educació primària d'una durada majoritàriament de 6 anys, seguida de l'educació secundària dividida en dues etapes intermitja (*middle school*) i superior. La finalitat del nivell intermitg, seria suavitzar la transició entre l'educació primària i la secundària pròpiament dita. Es en la durada d'aquestes dues etapes on sol haver-hi diferències. L'opció al nostre país és 6-4-2, però trobem models en altres països de 6-2-4, 6-3-3, etc. (García Garrido, 2001).

No entrarem en el debat dels pros i contres de les diverses possibilitats, en aquest treball ens preocupa justament els moments de canvi, de transició entre cicles, etapes, nivells. Tot i que el terme continuum educatiu es troba als preàmbuls de les normatives educatives, a la realitat cada etapa té els seus objectius, la seva proposta curricular i el seu professorat específic sovint amb formació diferent.

Capítol I. TRANSICIONS

1.1. Transicions acadèmiques.

El concepte de transició es relaciona amb els conceptes d'estadi, etapa o període en que dividim o seqüenciem la vida de la persona. Els estadis obeeixen a l'evolució genètica o a convencions socials. Els canvis d'un estadi a altre no es produeixen de manera súbita, en un moment puntual, sinó que abasten un temps de preparació i un temps d'adaptació ("process" *versus* "event"). Les situacions de transició actuen com el pont entre un estadi previ i un de posterior.

Les transicions es generen bé pel desenvolupament (maduresa biològica, creixement físic, maduresa psicosocial, etc) bé pel sistema (social, educatiu, productiu, etc). A la vida es solen produir molt relacionades. Certes transicions del cicle vital tenen un ritus de pas. (Corominas i Isus, 1999)

Tota transició implica transformació personal. Suposen una modificació en la manera de veure la vida. Comporta canvis de caràcter psicològic (variacions emotives, redefinició de l'autoconcepte, diferent nivell d'autonomia, ...) o sociològic (canvi d'estatus, noves relacions interpersonals, ...)

Tota transició implica perills i oportunitats! Quan la transició és un pas al desconegut es genera por i recel.

Estudis sobre transicions no són massa abundants en l'àmbit educatiu: Gimeno (1996) dugé a terme un interessant estudi del pas de l'EGB al BUP els últims temps de l'EGB. Més estudis s'han centrat en la transició escola treball sigui en acabar l'escolaritat obligatòria, o en acabar ensenyaments de secundària o en acabar estudis universitaris de diplomatura o llicenciatura (Figuera, 1996).¹

Entendre l'educació com un procés de transicions sincròniques i diacròniques permet atendre a la continuïtat, gradualitat i coherència que han de facilitar el procés educatiu (Gimeno, 1996)

Tres són els elements a considerar en les transicions escolars: el moment maduratiu de l'alumne, el contingut del currículum tant en la seva dimensió instructiva com en la dimensió afectiva i actitudinal, i el lloc on es realitzen els estudis, especialment si la transició implica trasllat d'escola.

S'ha dit que les escoles preparen pel nivell posterior i culpabilitzen l'anterior: Sovint sembla que la major aspiració de les millors escoles primàries és que els seus alumnes accedeixin i siguin exitosos a l'educació secundària, i les aspiracions de les escoles secundàries es centren en que els seus estudiants entrin a les millors universitats. Però, si sempre ensenyem les matemàtiques que es necessiten pels estudis posteriors estudis, ensenyarem matemàtiques per la vida?

D'altra part és corrent que els professors d'un nivell atribueixin la responsabilitat de situacions de fracàs en la deficient preparació en el nivell inferior, els professors d'universitat en els de secundària i aquests en els de primària.

El trasllat de l'expedient o informes de l'alumne des del nivell d'origen es realitza amb força regularitat en els primers nivells educatius, però pot quedar com una acció burocràtica i poc operativa si els professors del nivell superior de destí ho consulten poc. Cas que es consulti, la transmissió d'una informació esquemàtica corre el perill de generar expectatives o prediccions més o menys esbiaixades, amb les conseqüències que pot comportar. (Efecte Pigmalió). Sol passar que el professorat especialista del nivell superior adopti la política de començar de nou, que faci taula rasa, sospitant que en el nivell inferior se'ls ha ensenyat malament els conceptes bàsics o previs.

Aquestes desconexions entre nivells educatius fan referència a l'adquisició de sabers. Quina articulació es dona en altres accions educatives dirigides a aconseguir un desenvolupament maduratiu emotiu, social, laboral, etc?

Com ja s'ha apuntat abans, la transició o canvi acadèmic s'ha de contemplar no en un moment puntual en el temps, sinó en un espai més ampli que abarqui la preparació per el canvi -presa de decisió i planificació- i l'encaix o l'adaptació a la nova situació. Aquesta perspectiva més àmplia permetrà un millor anàlisi.

El neguit de si seran capaços de dominar la nova situació -nivell superior més "dur", amb majors requeriments, més competitiu- i el fet de passar de ser els més grans a ser els més joves, es produeix tant en el pas de primària a secundària elemental com d'aquesta a secundària superior, com d'aquesta a estudis universitaris o assimilats. (Kvalsund, 2000)

Les transicions es van produint simultàniament en els diversos rols de la vida. No és fàcil destriar la influència de factors acadèmics -externs- o d'altres factors -interns- de canvis en el desenvolupament personal en una etapa ben conflictiva. Recordem, per exemple, que els *teenagers* viuen una etapa de passió, creativa, d'apertura a noves idees, plena d'energia per descobrir el món, i és en aquest marc quan passen una o més vegades d'un nivell educatiu a altre.

¹ Pot consultar-se una revisió de les publicacions sobre transicions acadèmiques i laborals en els últims anys a les principals revistes científiques d'educació del nostre país a *Revista de Investigación Educativa*, 16 (2), pp. 177 i seg.

La no adaptació en un procés de transició acadèmica, pot ser l'origen d'un desenganxar-se de l'escola i dels estudis amb el perill de buscar acollida en grups marginals. Aportem com a reflexió, que segons experts en suïcidi, l'edat de 15 anys sol ser la més problemàtica.

1.2. Transició en acabar 4rt d'ESO.

La problemàtica respecte dels sentiments envers la nova escola i l'angoixa o aprehensió connectada amb la transició, segurament és molt més intensa en el pas de primària a Educació Secundària Obligatòria. La diferència entre les cultures de educació primària i educació secundària es produeix, entre altres raons, per la formació professional rebuda pel professorat i per les diferents condicions de treball, que conforma "identitats professionals" distintes (San Fabián Maroto, 1999). El professorat del segon cicle d'ESO i el Professorat de Batxillerat o i en certs Cicles Formatius tant als IES com en centres privats sovint és el mateix, i aquesta circumstància pot suavitzar les transicions.

Pels que segueixen estudiant, la transició suposarà el pas d'un model d'escola comprensiva on s'integren nois i noies amb diferents capacitats, interessos, motivacions i estils d'aprenentatge, a un model més específic o homogeni.

En la fase previa, els elements de la futura escola o del futur nivell que generen recel fan referència a tres dimensions, l'organització de l'escola (conjunt de factors contextuals: tamany, estructura, clima, ...de l'escola), el treball escolar a realitzar, i factors socials, i són més agreujats si suposen una discontinuïtat en el sistema educatiu. (Brown and Armstrong, 1982)

La fase d'adaptació al nou centre comença en el moment d'entrada amb la presa de contacte amb tot l'entorn material, social i organitzatiu, seguida d'un període més o menys llarg de reacció i adaptació a les noves estructures. Es pot considerar que culmina amb una fase de consolidació, en la qual els alumnes estableixen rutines com a resposta a l'organització i es van identificant com a membres del col·lectiu d'estudiants i no com a nous. (Cotterell, 1982)

Els canvis que la transició suposarà són nombrosos. Renunciem a fer-ne dos llistats distingint aspectes positius i negatius, consideren que aquesta valoració correspon al l'alumne com agent principal i no cal qualificar de negatives certes dificultats que poden significar un repte del que l'alumne reixirà exitosament i significarà un progrés positiu en la seva autoconfiança i maduració. Presentem doncs un seguit de canvis:

- ✓ Situar-se en un nivell d'estudis amb més oportunitats.
- ✓ Fer nous amics. Barrejar-se amb alumnes provinents d'altres escoles.
- ✓ Haver d'aplicar major esforç en ser més elevats els aprenentatges, amb possible baixada del sentiment d'autoeficàcia.
- ✓ Conviure en un ambient de major competitivitat.
- ✓ Sentir-se més perdut en un centre més gran i menys familiar.
- ✓ Descens en les qualificacions.

- ✓ Descens de la motivació.
- ✓ Increment de reaccions negatives envers els professors.
- ✓ Ser “els petits” en el nou nivell: patir assatjaments o bromes d’alguns alumnes més grans (victimització)
- ✓ S’intensifica la departamentalització en el treball dels professors.
- ✓ Impersonalitat, especialització, i major èmfasi en regles.
- ✓ Es pot desfer la xarxa, la “colla” d’amics. Sentir recança dels “vells amics”
- ✓ Reducció de la diversitat pròpia d’ESO i cert increment d’homogeneïtat.
- ✓ Menor control dels pares.
- ✓ Més dificultat en satisfer les expectatives dels pares.
- ✓ Més dificultat en satisfer les expectatives dels professors.
- ✓ Major autonomia en l’estudi.
- ✓ Major rigor en la promoció
- ✓ Haver d’adaptar-se a diferents metodologies.
- ✓ etc

És fàcil apreciar les dimensions acadèmica, social, i organitzativa, amb les seves interaccions.

És veritat que el pas d’un nivell a altre no pot ser imperceptible, un cert grau de discontinuïtat entre les etapes marca l’status del promocionar.

Els trasvals originat pels canvis normalment se superen després d’una etapa transitòria; però en alguns alumnes es fan crònics. Pels resultats de diversos estudis sembla que les dificultats de les transicions són majors en les noies, en alumnes que ja tenien problemes de conducta, en els alumnes amb menys preparació acadèmica, i en els d’estatus socioeconòmic més baix.

El que cal aconseguir és

- la continuïtat entre les dues etapes tan en el curriculum com en la manera d’ensenyar,
- un bon sentiment cap el nou nivell d’estudis i/o la nova escola.
- també convertir l’angoixa o aprensíó prèvia en expectativa optimista

Capítol II

COM AFRONTEN ELS ESCOLARS QUE ACABEN 4rt d'ESO LA TRANSICIÓ CAP A ALTRES ESTUDIS O CAP EL MÓN DEL TREBALL

1. Introducció al treball empíric

L'objectiu general d'aquest treball és constatar i descriure de manera objectiva l'estat de la qüestió pel que fa a la transició després de l'ESO des d'una dimensió quantitativa i qualitativa, incorporant el coneixement de les trajectòries que segueixen tant dels que avancen en el sistema educatiu, com dels que l'abandonen. A partir dels resultats obtinguts es podran suggerir línies d'actuació educatives i orientadores que optimitzin aquest procés, que tots els nois i les noies del nostre país hauran d'anar afrontant.

Un bon conjunt de variables intervenen en aquest procés. Unes són factors centrats en el propi subjecte i en les seves circumstàncies (entre les més destacades: el que acabi l'ESO amb la consecució o no del diploma acreditatiu; la disponibilitat i potencial d'aprenentatge de l'alumne per seguir estudiant, juntament amb els interessos i preferències envers un futur a mitjà o llarg termini; l'angoixa o tranquil·litat amb que es viu l'etapa de canvi). Altres factors són de caràcter contextual (com per exemple: el *background* socio-cultural familiar caracteritzat pel nivell d'estudis i d'ocupació dels pares i les aspiracions i recolzament a l'ampliació d'estudis o a la consecució d'estudis superiors dels fills; institucionalització dels serveis d'ajuda tant en els centres de procedència -preparació- com en els centres o lloc de destí -adaptació- : orientació acadèmica i professional, programes d'acollida, suport tutorial; etc.

El nostre objectiu és identificar tots aquests factors i copsar indicadors facilitadors de la transició o mancances així com comprendre com és viscuda la transició pels nois i noies.

Les estadístiques de distribució dels alumnes al final del nivell i la relació amb els resultats acadèmics obtinguts solen ser el contingut més comú en estudis de seguiment realitzats. Obviament ens interessa aquesta informació, però volem aconseguir un major aprofundiment, conèixer, darrera de les estadístiques de distribució, quines tendències generals es produeixen, quines variables han influït en adoptar una o altra trajectòria. Volem saber com es resol la transició en tots els casos tan si van completant el seu progrés acadèmic, com si abandona el sistema educatiu.

El projecte de recerca està dissenyat com un estudi de seguiment que abarca dos anys (o dos cursos) que són clau en el desenvolupament professional dels joves: l'any de finalització de l'escolaritat obligatòria (4rt. d'ESO) i l'any següent (tant si prossegueixen estudis secundaris de Batxillerat o CFGM o d'altre tipus, com si inicien la incorporació a un treball o ocupació). En aquest estudi de seguiment, obtenim dades d'una mostra representativa d'escolars en dues ocasions: a finals de 4rt d'ESO (1999-2000) - Qüestionari inicial- i un any després, en la situació en que es trobin -Qüestionari de

seguiment-. L'eix o punt central es situa en el pas d'una a altra etapa d'escolaritat o bé en la finalització de l'escolaritat i la inserció en algun tipus de treball.

Els escolars de 4rt d'ESO amb qui iniciem el treball el curs 1998-99 són la primera promoció amb que es culmina la plena implantació de la Reforma educativa derivada de la LOGSE.

Cal advertir que l'estudi no compleix estrictament cànons dels estudis longitudinals en quan sovint es recullen informacions no vinculades, és a dir, no es "mesura" una determinada característica abans i després de la transició.

Hi ha en la part central del procés de recerca una "resituació" dels subjectes: Primer els trobem agrupats fent 4rt d'ESO en els centres origen, després es produeix una notable dispersió: Uns, en base al rendiment acadèmic fluix, prorroguen l'escolaritat obligatòria a 4rt d'ESO, normalment en el mateix centre si bé pot produir-se algun trasllat de centre. Altres, els que opten pels estudis de Batxillerat o CFGM es dispersen en una gamma més gran de centres de destí: per l'estructura dels centres d'origen i per la llibertat d'opció individual, en molts casos, el centre de destí serà el mateix que el centre d'origen, però trobarem alumnes que es traslladen de centre i sovint també de localitat. Un tercer grup opta per la inserció laboral i la diàspora és encara més gran.²

La metodologia d'investigació es podia haver centrat més en l'ús de tècniques qualitatives, especialment entrevistes en profunditat, que permetin captar i interpretar sentiments i vivències en aquest procés. Considerem que a partir de l'estudi global que presentem d'una part, en aporta una panoràmica del procés en el nostre entorn, i també, s'obre la possibilitat d'aprofundir qualitativament en el desenvolupament de col·lectius específics de la mostra.....

² Per conèixer l'itinerari realment escollit, uns mesos després de l'aplicació del Qüestionari inicial, a partir d'octubre del 2000, s'inicià un procés de recollida d'informació a través dels centres d'origen contactant amb l'equip directiu i proporcionant-los el llistat d'alumnes que havien acceptat participar en l'estudi de seguiment, se'ls sol·licitava, d'una part, si havien assolit l'acreditació d'ESO i amb quina qualificació, i a més se'ls demanava si seguien estudiant -quin tipus d'estudis i a quin centre escolar- o si s'havien incorporat al món laboral.

L'aportació de les escoles era completa fins on ells savien, i va requerir d'un treball de contacte telefònic amb molts alumnes per conèixer quina era la transició que havien fet.

2. La mostra

TIPUS DE CENTRE ⇒ ⇩ ALUMNES	Centres PÚBLICS	Centres PRIVATS concertats	Centres PRIVATS no concertats	total
POBLACIÓ 4rt ESO 1999-2000	4376 (71'2 %)	1674 (27'2 %)	98 (1'6 %)	6148
MOSTRA enquestada	1214	501	76	1791
<i>% sobre població</i>	<i>27'7</i>	<i>29'9</i>	<i>77'6</i>	<i>29'13</i>
MOSTRA dels que accepten el seguiment	1147	448	72	1667
<i>% sobre població</i>	<i>26'2</i>	<i>26'76</i>	<i>73'5</i>	<i>27'1</i>

Taula n° 1.- Població d'escolars de 4rt d'ESO el curs 1999-2000 a les comarques gironines. Mostra enquestada i Mostra útil (els que accepten participar en l'estudi de seguiment).

A partir de les dades d'escolarització d'alumnes de 4rt d'ESO del curs 1998-99³ que ens proporcionà la Delegació d'Ensenyament a Girona, establirem en el projecte d'aquest treball l'objectiu d'aconseguir una mostra que suposés en torn d'un terç de la població. La mostra havia de ser estratificada segons tipus de titularitat -pública i privada- dels centres escolars i que abarqués les diferents comarques gironines, procurant que la seva constitució fos representativa d'altres característiques dels centres: ensenyaments impartits -ESO, Batxillerat, Cicles Formatius-, de la tipologia socio-cultural de l'alumnat, i del nombre d'habitants de la localitat. A les taules n° 1 i n° 2 es recullen les dades de caràcter general i específic de la mostra.

El desig d'incorporar també alumnes de centres privats no concertats que a les comarques de Girona suposen només un 1.6 % de la població de 4rt d'ESO el curs 1999-2000, ens ha obligat a una estratègia en el mostreig: Si només enquestàvem un percentatge igual o molt similar al dels centres públics i privats concertats ens quedàvem amb un grup d'uns 25 alumnes, massa escàs per obtenir estadístics mínimament fiables. Així, hem incorporat 76 alumnes que són els d'un dels centres d'aquesta tipologia.

³ La població de 4rt d'ESO el 1998-99 era en total de 6599 alumnes, distribuïts en 4748 a centres públics, 1756 a centres privats concertats i 95 a centres privats no concertats.

CENTRE Codi	Ubicació: ○ Girona ciutat ⊘ Litoral ▲ Interior	Ensenyaments impartits el curs 1999-2000				NOMBRE ALUMNES	Accepten seguiment	
		ESO+Batx + CFGM i GS	ESO+Batx + CFGM	ESO+Batx	ESO		no	sí
Públics								
1	▲	✓	42	2	40
2	▲	✓	74	0	74
3	▲	✓	87	4	83
4	⊘	✓	19	2	17
5	▲	✓	39	0	39
6	▲	✓	81	1	80
7	▲	✓	71	7	64
8	⊘	✓	34	4	30
9	○	✓	62	0	62
10	○	✓	20	0	20
11	○	✓	104	2	102
12	⊘	✓	45	0	45
13	▲	✓	63	9	54
14	▲	✓	90	0	90
15	○	✓	31	1	30
16	⊘	✓	100	9	91
17	○	✓	62	1	61
18	▲	✓	28	6	22
19	⊘	✓	73	12	61
20	⊘	✓	17	0	17
21	⊘	✓	45	0	45
22	⊘	✓	27	7	20
totals						1214	67	1147
Privats concertats								
30	○	✓	99	2	97
31	▲	✓	59	2	57
32	⊘	✓	55	0	55
33	⊘	✓	63	0	63
35	○	✓	126	47	79
36	▲	✓	28	0	28
37	○	✓	49	0	49
38	⊘	✓	22	2	20
totals						501	53	448
Privat no concertat								
34	○	✓	76	4	72
totals						76	4	72
TOTALS						1791	124	1667

Taula n° 2 : Detall de la mostra per centres. Amb indicació dels nivells d'estudis que imparteix cada centre.

La taula n° 3 mostra la distribució entre nois i noies en els diferents tipus de centre:

gènere		tipus de centre			total
		públic	privat concertat	priv. no concert.	
	nois	564	296	38	898
	noies	650	205	38	893
total		1214	501	76	1791

Taula n° 3.- Distribució de la mostra segons gènere i tipus de centre on s'escolaritzen.

El major nombre de nois als centres privats concertats es podria explicar, en part, pel fet que un dels centres només escolaritza nois; però l'efecte és major que el que aquesta

circumstància podia produir. Detectem doncs una lleugera tendència de major escolarització de noies en centres públics... encara que les dades del grup de privats no concertats no ho confirmen.

3. El qüestionari inicial. Aplicació.

Els **objectius** que guiaren l'elaboració del qüestionari inicial eren reunir un conjunt de dades i opinions dels alumnes que ens proporcionés informació per dur a terme les següents finalitats:

- a) Descriptiva: Conèixer les característiques, opinions, expectatives, i preferències dels alumnes de 4rt d'ESO.
- b) 1. Delimitar un conjunt de variables i establir categories en cada una d'elles. *(Es presenten a l'esquema nº 1)*
 2. Establir contrastos entre algunes d'aquestes variables.
 3. Analitzar la vinculació de cada una d'aquestes variables amb els diferents itineraris pels que optin els alumnes en acabar ESO.
 4. Establir comparacions en el posterior estudi de seguiment.

El Qüestionari inicial, que es presenta a l'Anex I, p.p. ???-??? incorpora una capçalera on es recull el nom, el curs, la data de naixement, les adreces postal, telefònica i de correu electrònic, i la manifestació de si desitjava participar en l'estudi de seguiment.

Aquest últim aspecte d'acceptació, -que s'explicava amb detall en la presentació prèvia a l'aplicació-, ens permetria que les dades obtingudes provinguin de la plena llibertat dels nois i noies en proporcionar-les.

Consta d'un total de 20 ítems que recullen informació per poder delimitar i categoritzar les variables establertes.

Es detalla el seu contingut tot seguit:

ítem 1	Previsió del que farà quan acabi 4rt d'ESO. Claretat o dubtes. Possibles itineraris.
ítem 2	Del que farà quan acabi aquest curs, freqüència amb que n'ha parlat amb els pares.
ítem 3	Del que farà quan acabi aquest curs, nivell d'acord amb els pares.
ítem 4	Estructura familiar.
ítem 5	Estudis dels pares
ítem 6	Projecte personal-professional (representació de futur)
ítem 7	Ocupació dels pares.
ítem 8	Preocupacions. (respostes tancades pels que preveuen seguir estudiant i pels que preveuen incorporar-se al món del treball)
Altres preocupacions
ítem 9	Il.lusions (respostes tancades pels que preveuen seguir estudiant i pels que preveuen incorporar-se al món del treball)
Altres Il.lusions

- ítem 10 Influències rebudes en el procés de decisió.
- ítem 11 Problemes afegits a l'inquietud pròpia de la transició després de 4rt d'ESO.
- ítem 12 Informació posseïda. (respostes tancades pels que preveuen seguir estudiant i pels que preveuen incorporar-se al món del treball)
Qui els ha informat.
- ítem 13 Adaptació acadèmica, adaptació a l'escola.
- ítem 14 Adaptació social.
- ítem 15 Qualificacions obtingudes durant els cursos d'ESO.
Les qualificacions reflecteixen l'esforç en l'estudi?
Les qualificacions reflecteixen els coneixements posseïts?
- ítem 16 Temps de dedicació a l'estudi i a activitats de lleure.
- ítem 17 Suport familiar en els estudis.
- ítem 18 Actitud envers l'entorn escolar i la formació rebuda.
- ítem 19 Autovaloració en referència als companys. Autoconcepte.
- ítem 20 Com et veus d'aquí a un any? (pregunta oberta)

Validació. Va ser sotmés a la revisió, en dos torns, per un conjunt de professionals experts en transicions acadèmiques, que ens aportaren esmenes i suggeriren retocs o modificacions.

Contactes amb els centres i aplicació del qüestionari inicial. (QI)

Tots els centres que havíem seleccionat varen respondre positivament a la nostra petició. L'aplicació es va dur a terme personalment en alguns centres . En d'altres varen ser els professors tutors els que l'aplicaren havent rebut abans instruccions detallades. Així, la motivació inicial i el procés d'aplicació es guià per unes pautes estandarditzades.

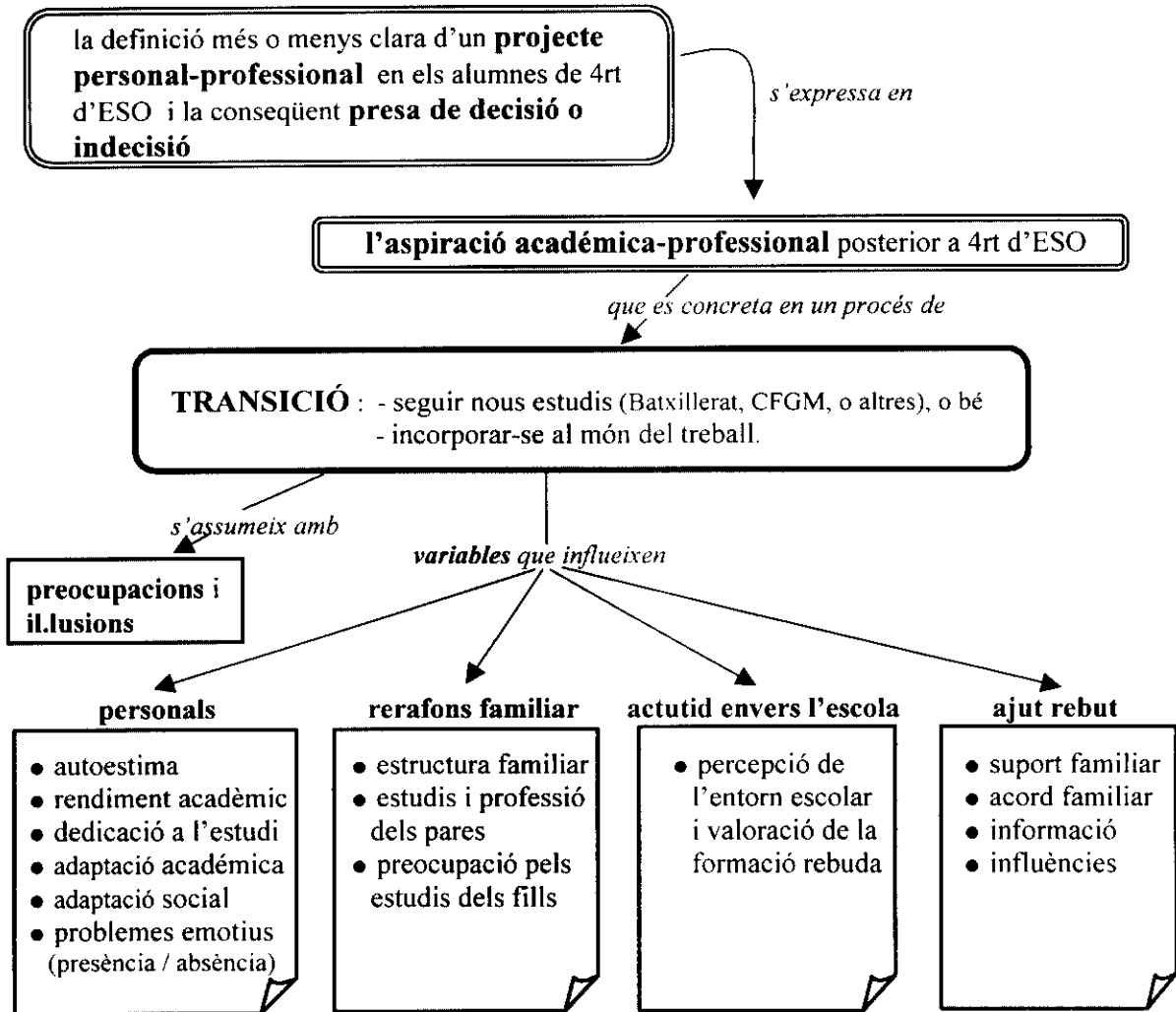
Buidat i tractament de les dades.

La informació recollida es van traslladar a una base de dades del programa informàtic SPSS.⁴

L'anàlisi de la informació en aquest estudi es realitza utilitzant les tècniques pertinents al caràcter qualitatiu o quantitatiu de les dades. L'anàlisi d'informació categoritzada es basa en l'ús de taules de contingència i l'obtenció d'indicadors com el Xi-quadrat. En algun cas, quan la informació parteix de dades quantitatives es fa ús de la comparació de mitjanes (prova "t" d'Student) o de l'anàlisi de variància.

⁴ L'estudiant de Psicopedagogia Marta Torres col.laborà de manera molt eficient en aquesta tasca.

4. Variables.

Esquema n° 1.- Variables que es tenen en compte en el present estudi.

Les variables expressades en l'esquema anterior es delimiten a partir dels ítems del qüestionari:

VARIABLE	ítem/s del qüestionari	VARIABLE	ítem/s del qüestionari
<i>FACTORS EN LA TRANSICIÓ</i>		<i>RERAFONS FAMILIAR</i>	
Decisió presa / Indecisió	1	Estructura familiar	4
Projecte personal-professional	6	Estudis dels pares	5
Preocupacions	8	Professió dels pares	7
Il·lusions	9	Preocupació pels estudis	17
<i>TRETS PERSONALS</i>		<i>ACTITUD ENVERS L'ESCOLA</i>	
Autoestima	19	Percepció de l'entorn escolar	18, propostes 1ª a 4ª
Rendiment acadèmic	15, 1ª pregunta.	Formació rebuda	18, propostes 5ª a 8ª
Dedicació a l'estudi	16, 4a i 5ª proposta.	<i>AJUT REBUT</i>	
Adaptació acadèmica	13	Suport familiar	2 i 17.4
Adaptació social	14	Acord Familiar	3
Problemes emotius	11	Informació	12
		Influències	10

Taula n° 4.- Correspondència de les diferents variables amb l'ítem o part del qüestionari des de la que s'ha determinat.

5. Anàlisi descriptiu de cada una de les variables.

5.1. La decisió presa / la indecisió

Cal tenir present que el qüestionari es va aplicar un mes i mig abans d'acabar el curs (segons centres, oscil·la entre 4 i 10 setmanes). Per tant la informació recollida és *l'expectativa* que té l'alumne. (Més endavant es contrastarà aquesta expectativa amb *l'opció real* que van realitzar)

opció escollida	TOTS	segons GÈNERE		segons TIPUS DE CENTRE		
		nois	noies	públics	priv. conc.	pr.no conc
estan dubtant	282 15.7 %	156 17.4 %	126 14.1 %	221 18.2 %	56 11.2 %	5 6.6 %
repetir ⁵ 4rt ESO	22 1.2 %	13 1.4 %	9 1.0 %	15 1.2 %	7 1.4 %	0 0 %
Batxillerat	1027 57.3 %	448 49.9 %	579 64.8 %	610 50.2 %	348 69.5 %	69 90.8 %
Cicles Formatius GM	333 18.6 %	194 21.6 %	139 15.6 %	263 21.7 %	68 13.6 %	2 2.6 %
Altres estudis Altres estudis	30 1.7 %	14 1.6 %	16 1.8 %	22 1.8 %	8 1.6 %	0 0 %
Incorporar-se al treball	97 5.4 %	73 8.1 %	24 2.7 %	83 6.8 %	14 2.8 %	0 0 %
totals	1791	898	893	1214	501	76

Taula n° 5.- Expectatives acadèmiques o laborals

A la taula n° 5, aquells alumnes que **encara estan dubtant** no es destrien segons la intensitat del dubte: s'agrupen sota el mateix epígraf encara que els dubtes es concretaven entre dues, tres i en alguns casos quatre possibles opcions. Quan es coneixi l'opció real es veurà aquests indecisos cap on es decantaren. Representen un 15.7 %. Ens sembla un conjunt força nombrós. L'alternativa de superar o no el curs i per tant obtenir o no l'acreditació de l'EGB defineix les possibilitats de seguir nous estudis o de continuar a EGB o afrontar la inserció en el món del treball. No obstant, el neguit entre seguir Batxillerat o CF de Grau Mitjà podria ja estar força resolt.

Observem que *dubten més els nois que les noies*. *Quant al tipus de centre, trobem la següent seqüència: proporcionalment hi ha més dubtes en els alumnes dels centres públics, seguit dels de centres privats concertats i on es donen menys dubtes és entre l'alumnat de centres privats no concertats.*

⁵ Al Q.I s'evita el terme "repetir", sempre es diu "permanència un any més a ESO"

L'opció de “**repetir 4rt**” propiament és una opció “forçada”, no desitjada. Representa un percentatge petit. Aquests alumnes ja han assumit abans d'acabar el curs que no se'n sortiran.

El percentatge d'alumnes que aspiren a **seguir estudis de batxillerat** depassa previsions dels planificadors si tenim en compte, a més a més, que entre els indecisos molts ho eren entre alternatives que incorporaven els estudis de Batxillerat. (Colomé (1994) xifrava el fluxe d'alumnes després d'ESO en un 55% que accedirien al Batxillerat, un 25 % als Cicles Formatius, i un 20 % abandonaria el sistema o accediria a Programes de Garantia Social.)

Hi ha major percentatge de noies que de nois que volen seguir Batxillerat. Per tipus de centres, els percentatges dels que volen seguir batxillerat segueix la següent seqüència de més alt a més baix: centres privats no concertats > centres privats concertats > centres públics.

S'observa la tendència inversa quant a seguir estudis de Cicles Formatius de Grau Mitjà: més nois que noies i més alumnat de centres públics que de centres privats concertats i aquests enregistren major percentatge que els centres privats no concertats (només un 2'6 % de l'alumnat)

En aquest punt ens formulem la següent hipòtesi: “Hi ha major tendència a cursar estudis de Cicles Formatius entre els alumnes de centres on s'imparteix aquest nivell educatiu”

Ho hem verificat segons s'exposa a les taules nº 6 i nº 7.

opció escollida	TOTS	segons NIVELLS EDUCATIUS QUE EL CENTRE IMPARTEIX		
		ESO+Batx+CF	ESO+Batx	ESO
estan dubtant	282 15.7 %	108 16.5 %	148 15.4 %	26 14.4 %
repetir 4rt ESO	22 1.2 %	11 1.7 %	7 0.7 %	4 2.2 %
Batxillerat	1027 57.3 %	326 49.9 %	606 63.3 %	95 52.8 %
Cicles Formatius GM	333 18.6 %	148 22.7 %	145 15.1 %	40 22.2 %
Altres estudis	30 1.7 %	9 1.4 %	17 1.8 %	4 2.2 %
Incorporar-se al treball	97 5.4 %	51 7.8 %	35 3.7 %	11 6.1 %
totals	1791	653	958	180

Taula nº 6.- Distribució de l'opció escollida segons els nivell educatiu impartits en el centre de l'alumne.

Com que només un centre privat de la mostra imparteix Cicles Formatius l'anàlisi serà millor fer-lo només amb els centres públics.

opció escollida	CENTRES PÚBLICS		
	tots	ESO+Batx+CF	ESO+Batx
estan dubtant	221 18.2 %	95 17.1 %	112 19.1 %
repetir 4rt ESO	15 1.2 %	11 2.0 %	4 0.7 %
Batxillerat	609 50.2 %	258 46.6 %	319 54.5 %
Cicles Formatius GM	263 21.7 %	132 23.8 %	111 19.0 %
Altres estudis	22 1.8 %	7 1.3 %	13 2.2 %
Incorporar-se al treball	83 6.8 %	51 9.2 %	26 4.4 %
totals	1214⁶	554	585

Taula n° 7 .- Distribució de l'opció escollida segons els nivells educatius de secundària no obligatòria impartits en centres públics . No s'inclouen els 74 alumnes de centres públics en els quals només s'imparteix ESO)

Es detecta una lleugera tendència a més probabilitat de seguir CFGM si s'imparteixen al seu centre. De manera semblant, hi ha major previsió de seguir Batxillerat entre els alumnes que cursen 4rt d'ESO en un centre de secundària on només s'imparteix ESO i Batxillerat.

Actualment hi ha obert un debat als centres de secundària, especialment als centres públics, sobre condicionants com el descens d'alumnat, la consegüent reducció de plantilles de professorat, l'esforç d'implantació i manteniment de Cicles Formatius en determinats centres, etc. La "distribució" dels alumnes se'n pot veure afectada: Convé recomanar estudis de Batxillerat per mantenir la taxa d'ocupació del centre? Si el centre imparteix Cicles Formatius cal intensificar la recomanació cap aquesta opció? Segueix essent l'itinerari de CFGM una via alternativa pels que no assoleixen rendiments acadèmics alts?

El paper de l'orientació educativa en aquestes decisions hauria de proporcionar informació vàlida i transparent així com assessorament responsable per fer que prevalgui el bé i la llibertat de l'alumne.

Caldria replicar aquesta anàlisi més endavant amb dades reals, ja que la informació amb que ara treballem és la "intenció" manifestada pels alumnes

⁶ Les possibles lleugeres diferències en els totals a les taules que es presenten des d'ara respecte dels totals de la mostra (taula n° 2) es deuen als "cassos perduts", o sigui, respostes deixades en blanc per alguns alumnes.

Hem de dir que l'opció “**Altres estudis**” en força casos fa referència a programes de garantia social que seria un pas previ per la inserció laboral. En alguns casos es cita alguna forma d'ensenyament no reglat, però gairebé es podia haver acumulat amb els que volen incorporar-se al món del treball. De fet, quan en els ítems 8 i 9 se'ls obliga a contestar segons pensin seguir estudiant o anar a treballar hi ha entorn els 190 alumnes, que responen a les caselles d'aquesta segona opció, la qual cosa reforça aquesta suposició.

Els que **preveuen incorporar-se al treball** són molt majoritàriament nois i es concentren entre l'alumnat dels centres públics.

5. 2. Projecte personal-professional.

Se'ls demana a l'ítem 6 que indiquin “el que volen ser i el que volen fer d'aquí a uns quants anys”. Hem categoritzat les respostes en quatre grups:

- la representació de futur es limita a l'any següent, pràcticament reiteren el que han dit a l'ítem 1.
- formulen una frase genèrica, poc específica, que és més un desig que un projecte (ex: “passar-m'ho bé”)
- fan referència a completar una etapa d'escolarització: “acabar Batxillerat”, “cursar una llicenciatura”.
- la descripció que fan incorpora una visió de futur referida a la professió o ocupació que voldrien exercir. (exs: “ser veterinari”, “treballar en un banc”)

Presentem les dades creuant-les amb les diferents categories de decisió:

Categories de DECISIÓ	DUBTES	ESTUDIAR				Incorporar-se al TREBALL	totals
		repetir 4rt ESO	Batxillerat	CF grau Mitjà	Altres estudis		
PROJECTE pers-profes.							
NO ESCRIU RES	108	7	230	86	7	35	473
limitat a un any, reiteració.	4	--	20	5	1	--	30
frase inespecífica	17	1	26	22	1	17	84
completar etapa de formació	14	1	101	22	1	5	144
visió de futur: professió,	139	13	650	198	20	40	1060
<i>totals</i>	282	22	1027	333	30	97	1791

Taula n° 8.- Creuament entre les decisions preses i l'expressió del projecte personal-professional.

Destaquen els 473 alumnes que han deixat la resposta en blanc. Acceptant l'atenuant que alguns dels que ho deixen en blanc pot obeir, en tractar-se de la primera pregunta oberta, a las limitacions o dificultats en redactar per escrit el seu plantejament, o a la comoditat

del no fer, es constata que un 26 % de l'alumnat, a punt d'acabar 4rt d'ESO no s'ha plantejat cap on va.

Considerem que el projecte, o potser millor, *avantprojecte* o *projecte temptatiu*, no serà el definitiu, es reelaborarà, es modificarà, però justament aquesta “construcció” significa el desenvolupament que condueix a una integració laboral a la societat adulta.

Fins i tot en un món canviant com el d'avui ens hauríem de plantejar si hem d'orientar fomentant *segones alternatives* del projecte professional.

Però l'absència de projecte és preocupant. És la representació del futur el que dóna sentit al que es fa, el que “estira”, estimulants i mantenint l'esforç.

Algunes dades són desconcertants: És “normal” que entre els que dubten hi hagi menys definició del projecte: 108 no escriuen res, però, contradictòriament (!), 139 (49% dels que dubten) manifesten que tenen un projecte força estructurat. S'ha d'interpretar com que es representen clar on volen arribar a llarg plaç, però estan confosos respecte del itinerari a seguir de manera més immediata?

Hi ha molta semblança - excepte en la categoria de “frase inespecífica”- entre els que volen seguir estudis de Batxillerat i els que preveuen estudiar Cicles Formatius.

La distribució per gèneres i per tipus de centres en els cinc grups que s'estableixen -el de no contestar i els de les quatre categories segons quina sigui la resposta- es presenta a la taula nº 9:

PROJECTE personal-professional	gènere		tipus de centre		
	nois	noies	c.públics	priv. concertats	priv. no concertats
NO ESCRIU RES	277 30'8 %	196 21'9 %	319 26'3 %	130 25'9 %	24 31'6 %
1. limitat a un any. reiteració.	12 1'3 %	18 2 %	23 1'9 %	7 1'4 %	--
2. frase inespecífica	44 4'9 %	40 4'5 %	58 4'8 %	25 5 %	1 1'3 %
3. completar etapa de formació	66 7'3 %	78 8'7 %	100 8'2 %	40 8 %	4 5'3 %
4. visió de futur: professió,	499 55'6 %	561 62'8 %	714 58'8 %	299 59'7 %	47 61'8 %
<i>totals</i>	898	893	1214	501	76

Taula nº 9.- Projecte personal-professional. Distribució de la mostra segons gènere i tipus de centre. Freqüències i %.

Es detecta una clara vinculació entre la variable gènere i la no possessió o els diversos graus de possessió de projecte: A les categories 1, 3 i 4 en el desequilibri són les noies les que evidencien més previsió de futur, mentre que són força més els nois que no escriuen res. Les noies en conjunt tenen molt més definit el seu projecte personal-professional.

Pel que fa al tipus de centres es produeix una distribució molt similar i per tant no hi ha diferències apreciables.

5.3. Preocupacions i il.lusions.

El procés de canvi al final de 4rt d'ESO estimula emocions i sentiments. Es viu amb ambivalències -preocupacions i il.lusions-. És un "fer-se gran" però és un pas cap a quelcom nou que portarà noves exigències i responsabilitats.

Per respondre els ítems 8 i 9 del qüestionari s'oferten dues vies segons prevegin seguir estudiant o incorporar-se al món del treball. Se'ls feia notar que es restringia la opcionalitat respecte de l'ítem 1 i se'ls demanava que optessin per una o altra via segons la major probabilitat de que en el futur proper es produís una o altra situació. D'aquest plantejament en resulta que els alumnes que havien indicat que encara estaven dubtant, -i els que indicaven que consideraven que repetirien 4rt d'ESO o que seguirien estudis diferents al Batxillerat o Cicles Formatius-, ara es definissin per una o altra opció⁷.

La distribució resultant que es pot constatar a les taules 10 i 11 és que *la incorporació al treball és molt superior en els nois que en les noies (15'5 % aproximat de nois i 5'2 % aproximat de noies) amb el consegüent major percentatge de noies que de nois entre els que preveuen seguir estudiant.*

Pel que fa a tipus de centres, *hi ha major proporció d'alumnes que preveuen incorporar-se al treball en els centres públics que en els centres privats concertats (13 % aproximat als centres públics i 5'5 % als centres privats concertats). És destacable que cap dels alumnes de centre privat no concertat preveu l'opció d'incorporar-se al treball després d'ESO.*

5.3.1. Preocupacions.

Per poder analitzar si es produeixen diferències en funció del gènere i del tipus de centre en el nivell de preocupació i d'il.lusió optem per dicotomitzar les valoracions agrupant 'gens' i 'poc' d'una part, i d'altra 'força' amb 'molt'. A les taules nº 10 i 11 a les columnes "%" s'indica el percentatge dels que han contestat 'força' i 'molt'. Per evitar recarregar la taula no indiquem el % dels que contestaren 'gens' i 'poc', d'altra banda fàcilment deduïble.

⁷ Tot i la claretat de les instruccions es presenta alguna errada consistent en que alumnes que havien indicat que pensaven seguir CFGM responen a l'apartat dels que preveuen anar a treballar. Es tracta només d'una vintena de casos, d'influència imperceptible o ínfima en el conjunt de la mostra, i atribuïble a que efectivament preveuen incorporar-se encara que no de forma immediata a una ocupació...

PREOCUPACIONS	global		gènere				tipus centre					
			nois		noies		públics		priv. conc.		priv.no c.	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<i>preveuen seguir estudiant</i>												
edifici escolar	1602	36.4	756	38.5	847	34.5	1053	38.1	473	34.5	76	25
exigència	1603	85.3	756	81	847	89.1	1053	85.6	473	85.4	76	80.3
professorat nou	1603	63	756	57.5	847	67.9	1053	63	473	64.1	76	56.6
horari, temps lliure	1603	58.7	756	59.4	847	58.1	1053	58.1	473	57.9	76	72.4
<i>preveuen incorporar-se al treball</i>												
lloc i ambient de treball	185	54	139	51.8	46	60.9	157	52.2	28	64.3	---	---
exigència	185	43.7	139	41	46	52.2	157	44.6	28	39.3	---	---
normes	185	42.2	139	40.3	46	47.8	157	42.7	28	39.3	---	---
horari, temps lliure	185	51.9	139	53.2	46	47.8	157	52.2	28	50	---	---

Taula n° 10.- Preocupació generada en la transició en acabar ESO. Freqüències i percentatges.

Entre els alumnes que **preveuen seguir estudiant**, la major preocupació és pel que fa al nivell d'exigència amb que es trobaran. *Hi ha un temor molt generalitzat al fracàs, a "no sortir-se'n"*. En segon lloc de preocupació és "el professorat nou" que de fet es relaciona molt amb l'anterior. (Les correlacions entre les respostes a les quatre primeres opcions són totes significatives ($p < .001$)⁸, essent les més altes les que s'estableixen entre 'exigència' i 'professorat nou' i entre 'exigència' i 'horari, temps lliure'.)

Entre els alumnes que **preveuen incorporar-se al món del treball** hi ha major semblança entre la preocupació manifestada a les quatre opcions presentades, situant-se en primer i segon lloc el "lloc i ambient de treball" i "l'horari". (Les correlacions entre les respostes a les quatre opcions són totes significatives ($p < .001$), essent les més altes les que s'estableixen entre 'exigència' i 'normes', i entre 'exigència' i 'lloc i ambient de treball'.)

Veiem que es produeix un desequilibri entre nois i noies que preveuen seguir estudiant pel que fa a la preocupació pel 'nivell d'exigència acadèmica' i al 'professorat, i, en el grup dels que preveuen incorporar-se al treball, pel 'context o lloc i ambient de treball', 'nivell d'exigència al treball', i a les 'normes a seguir i supervisió', sempre en el sentit que *a les noies els preocupen més que als nois aquestes qüestions*.

Quant al tipus de centre no es detecten diferències destacables entre públics i privats concertats, excepte una major preocupació dels alumnes de centres privats concertats que volen incorporar-se al treball, respecte dels alumnes de centres públics, pel que fa al 'lloc i ambient de treball'. Tots els alumnes de centre privat no concertat volen seguir estudiant

⁸ El nivell de significació ens indica la probabilitat que un resultat es degui a l'atzar. La "p" significa doncs la probabilitat d'error en l'afirmació, i els valors .05, .01, .001 equivale a 5 %, 1% i 1‰ respectivament. Aquests valors també s'indiquen mitjançant asteriscs: $p < .05 = *$, $p < .01 = **$, $p < .001 = ***$

i manifesten menys preocupació per 'l'edifici escolar' i pel 'professorat nou' i més per 'l'horari o temps lliure', atribuïble a que la majoria d'aquests alumnes preveuen seguir escolaritzats al mateix centre.

Al final de l'ítem 8 -al igual que de l'ítem 9- s'oferia un espai en blanc i se'ls estimulava a que indiquessin altres preocupacions o il.lusions en el pas d'ESO a nous estudis o al treball a més de les proposades. D'aquesta resposta oberta n'hem obtingut menys informació de la que esperàvem. Expliquem els resultats pel que fa a preocupacions i, a l'apartat següent, analitzarem els resultats respecte de les il.lusions.

En primer lloc indicar que gairebé un 50 % dels alumnes deixen en blanc aquest espai. La codificació de les respostes ens aporta poca informació. En general, es una repetició de les preocupacions ja expressades a la primera part de la pregunta: relacions amb noves persones, rendiment acadèmic, aconseguir bona preparació per estudis posteriors, etc.. Com a aportacions noves, si bé amb escassa incidència, citen el fet d'haver de desplaçar-se a una altra localitat, les dificultats econòmiques familiars o altres problemes familiars, i el temor a equivocar-se en l'elecció.

5.3.2. Il.lusions.

IL.LUSIONS	global		gènere				tipus centre					
			nois		noies		públics		priv. conc.		pr..no con.	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<i>preveuen seguir estudiant</i>												
noves amistats	1600	80.7	757	75.3	843	85.6	1051	79.6	474	84	75	76
continuar aprenent	1599	86.6	756	85.2	843	87.9	1051	87.8	474	83.9	75	86.7
preparació posteriors estudis	1592	64.7	752	60.8	840	68.3	1051	61.8	474	68.7	75	81.3
ser més gran, més lliure	1596	80.2	755	78.4	841	81.7	1051	78.8	474	82.4	75	85.3
<i>preveuen incorporar-se al treball</i>												
noves amistats	189	78.3	142	75.4	47	87.2	159	76.7	29	86.2	1	---
alliberar-me dels estudis	188	70.2	141	74.5	47	61.7	159	71.5	29	69	1	---
guanyar diners	188	95.2	141	95	47	95.7	159	95.6	29	93.1	1	---
ser més gran, més lliure	187	82.3	140	81.4	47	85.1	159	81.5	29	86.2	1	---

Taula nº 11.- Il.lusions generades en la transició en acabar ESO. Freqüències i percentatges.

Entre els alumnes que **preveuen seguir estudiant**, la major il.lusió és 'continuar aprenent' seguida de 'fer-me més gran, ser més lliure'. El quart lloc l'ocupa 'preparació per posteriors estudis' la qual cosa pot vincular-se a manca d'un projecte a llarg termini. (Les correlacions entre les respostes a les quatre primeres opcions són totes significatives ($p < .001$), essent les més altes les que s'estableixen entre 'noves amistats' amb 'continuar aprenent', i entre 'noves amistats' i 'ser més gran, més lliure')

Entre els alumnes que **preveuen incorporar-se al món del treball** destaca en primer lloc 'guanyar diners' i en segon lloc també 'fer-me més gran, ser més lliure'. 'Alliberar-me dels estudis' ocupa el quart lloc potser contradint en part l'opinió que a vegades es té dels alumnes "retinguts a ESO" o qualificats d'"objectors". (Les correlacions entre les respostes són totes significatives ($p < .001$), essent les més altes les que s'estableixen entre 'alliberar-se dels estudis' i 'ser més gran, més lliure', i entre 'guanyar diners' i 'ser més gran, més lliure')

Sense ser massa destacable, s'aprecia una tendència a *freqüències més altes a les respostes "força" i "molt" de part de les noies en 'fer noves amistats'* tant en el grup que volen seguir estudis com en l'altre. *Sembla constatar-se una major responsabilitat i implicació en les noies en la dimensió de relació social.* La preparació per estudis posteriors també il.lusiona més a les noies. En conjunt, s'il.lusionen més que els nois. Aquests només les superen en 'Alliberar-se dels estudis'.

Entre tipus de centre no es detecten diferències destacables. Pot ser es podria considerar que en 'preparació per posteriors estudis',- indicador d'aspiracions de formació-, es troba la seqüència següent: *privat no concertat > privat concertat > públic.*

L'espai al final de l'ítem 9, on poden indicar altres il.lusions, el deixen en blanc un 62 % dels alumnes. Com en l'ítem anterior, les aportacions són una repetició de les il.lusions ja expressades a la primera part de la pregunta o bé altres manifestacions genèriques de satisfacció personal.

5.4. Variables personals

5.4.1. Autoestima.

Potser fora més adient anomenar-la "autovaloració"

dimensions d'autoestima.	opcions de resposta		
	millor que la majoria	com la majoria	inferior a la majoria
intel.ligència	251 14.1 %	1340 75.2 %	192 10.8 %
voluntat	198 11.1 %	1258 70.6 %	325 18.2 %
confiança en mi mateix/a	341 19.1 %	1187 66.6 %	253 14.2 %
saber utilitzar l'ordinador	322 18.1 %	1158 65.0 %	302 16.9 %
ser bon/a comunicador/a	250 14.0 %	1286 72.2 %	245 13.8 %
posseir coneixements tecnològics	322 18.1 %	1048 58.8 %	413 23.2 %

Taula n° 12.- Manifestacions d'autoestima. Freqüències i percentatges

La distribució de freqüències i percentatges no manifesta gaires diferències entre les cinc dimensions que hem inclòs com a manifestació de l'autoestima. Un anàlisi correlacional i

un anàlisi de components principals ens aconsellen establir dos grups entre aquestes dimensions:

- el que denominem “**Autoestima genèrica**” que agrupa l'autovaloració pel que fa a intel·ligència, voluntat, confiança en sí mateix i ser bon/a comunicador/a i
- el que denominem “**Autoestima específica**” que agrupa saber utilitzar l'ordinador i posseir coneixements tecnològics.

A partir de la suma dels valors de les dimensions a cada un d'aquests grups hem establert tres categories per cada un d'ells que anomenem, “superior”, “normal” i “inferior”. La taula nº 13 és una taula de contingència entre ambdues valoracions:

		autoestima genèrica			totals
		superior	normal	inferior	
autoestima específica	superior	88	321	31	440
	normal	91	628	84	803
	inferior	47	395	93	535
totals		226	1344	208	1778

Taula nº 13.- Autoestima genèrica i específica. Taula de contingència ($\chi^2 = 51.403$ p<.001 Coeficient de contingència = .168 ***)

La correlació no excessivament alta dóna suport a la separació de les dues variables.

		total	gènere		tipus de centre		
			nois	noies	públics	privat concertat	priv. no concertat
autoestima genèrica	superior	226	123 14 %	103 12 %	152 13 %	60 12 %	14 19 %
	normal	1344	671 75 %	673 76 %	917 76 %	372 74 %	55 73 %
	inferior	208	96 11 %	112 13 %	133 11 %	69 14 %	6 8 %
totals		1778	890	888	1202	501	75

Taula nº 14.- Distribució de les categories d'autoestima genèrica per gènere i per tipus de centre. Freqüències i percentatges

Les diferències en funció del gènere i del tipus de centre no són significatives

		total	gènere		tipus de centre		
			nois	noies	públics	privat concertat	priv. no concertat
autoestima específica	superior	441	381 43 %	60 7 %	293 24 %	130 30 %	18 24 %
	normal	805	380 43 %	425 48 %	538 45 %	233 47 %	34 45 %
	inferior	536	132 14 %	404 45 %	374 31 %	138 28 %	24 31 %
totals		1778	893	889	1205	501	76

Taula nº 15.- Distribució de les categories d'autoestima específica per gènere i per tipus de centre. Freqüències i percentatges.

Clarament *els nois es manifesten amb major autoestima específica que les noies!* ($\chi^2 = 374.191$ p<.001). En la percepció de les pròpies competències en el maneig de l'ordinador i en la possessió de coneixements tecnològics els nois clarament es valoren millor que les noies. Estem en la qüestió de major inclinació dels nois cap a professions o ocupacions de caràcter tècnic o tecnològic i l'evitació de moltes noies d'estudis que preparin per aquelles professions o ocupacions. Grupalment, aquesta tendència està força consolidada a finals de ESO, les noies seran menys en la modalitat de Batxillerat tecnològic i

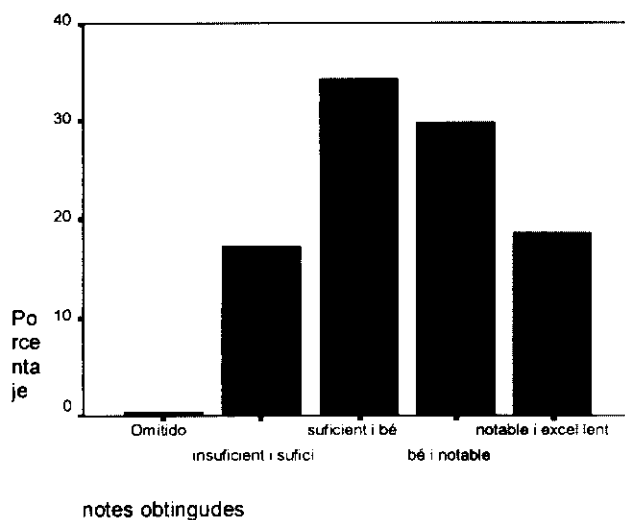
n'arribaran poques a les escoles politècniques o als cicles formatius de caràcter tecnològic.

Pel que fa al tipus de centre no s'aprecien diferències rellevants.

5.4.2. Rendiment acadèmic.

És comú prendre les notes com a indicador d'habilitat intel·lectual o com la concreció del rendiment acadèmic.

L'ítem 15.1 ens proporciona directamet quatre categories entre l'alumnat atenent als resultats acadèmics: Dels 1785 alumnes, (exclosos 6 que no contesten aquest ítem) el 17'3 % es situen en l'insuficient i suficient, un 34'3 % en el suficient-bé, un 29'8 % en el

Gràfic n° 1.- Percentatges de distribució de les qualificacions de rendiment acadèmic.

bé-notable i un 18'6 % en els valors superiors de notable-excel·lent. Es constata que la distribució s'adapta a la corba normal com correspon en un conjunt ampli de casos com el que treballem.

Les diferències que es donen en funció de les variables gènere i tipus de centre són les que s'expressen a la taula n° 16:

Com sempre en aquestes edats les noies superen els nois en rendiment acadèmic, essent la diferència significativa i de nivell alt ($p < .001$).

Entre els tipus de centre no es detecten diferències en les categories de insuficient/suficient i en les d'excel·lent, si bé, a les puntuacions intermitges - suficient/bé i bé/notable- es constata una tendència a percepció de millors qualificacions entre els alumnes dels centres privats concertats o no respecte dels alumnes dels centres públics. (Calculant la "t" d'Student de significació de mitjanes, entre els dos tipus de centres privats no es dona diferència significativa. Només s'obté significació del nivell $p < .05$ quan es contrasten els alumnes de centres públics amb el conjunt dels alumnes dels dos tipus de centres privats amb mitjana lleugerament superior en aquests últims. Es pot fer l'atribució que els centres privats tendeixen a posar millors notes?... Caldria revisar-ho a

partir de les dades reals, de les notes atorgades en l'acreditació d'ESO, sempre procurant destriant els factors que incideixen en el rendiment acadèmic i en la seva quantificació.

percepció del Rendiment acadèmic.	tots	gènere		tipus de centre		
		noi	noia	públic	privat concertat	privat no concertat
insuficient/ suficient	308 17'3 %	202 22'6 %	106 11'9 %	213 17'6 %	83 16'6 %	12 15'8 %
suficient / bé	613 34'3 %	317 35'5 %	296 33'2 %	445 36'8 %	147 29'4 %	21 27'6 %
bé / notable	532 29'8 %	256 28'6 %	276 31'0 %	330 27'3 %	173 34'6 %	29 38'2 %
notable / excel.lent	332 18'6 %	119 13'3 %	213 23'9 %	221 18'3 %	97 19'4 %	14 18'4 %
<i>n total</i>	1785	894	891	1209	500	76

Taula n° 16.- Percepció de les qualificacions més freqüents obtingudes a ESO. Freqüències i percentatges.

5.4.3. Dedicació a l'estudi

Recollim de l'ítem 16 la distribució del temps fora del centre al llarg de la setmana:

Primer fem el buidat de totes les valoracions de l'ítem i després delimitarem aquesta variable a partir de dues de les preguntes.

activitats	n	Temps en hores a la setmana			
		menys de 4	entre 4 i 7	entre 8 i 11	més d'11
fer esport	1783	845 47'4 %	573 32'1 %	272 15'3 %	93 5'2 %
escoltar música.	1782	611 34'3 %	600 33'7 %	319 17'9 %	252 14'1 %
veure TV.	1781	450 25'3 %	605 34'0 %	436 24'5 %	290 16'3 %
lectura (no exigida com a tasca escolar). .	1775	1164 65'6 %	470 26'5 %	110 6'2 %	31 1'7 %
estudiar, fer deures o treballs escolars.	1775	451 25'4 %	737 41'5 %	462 26'0 %	124 7'0 %
diversió.	1752	505 28'8 %	690 39'4 %	363 20'7 %	194 11'1 %

Taula n° 17.- Freqüències i percentatges de les respostes de l'ítem 16.

Les dades són ben eloquents, l'ordre de major a menor dedicació és: veure TV, diversió, "estudiar", escoltar música, fer esport i lectura. Reflecteixen la prioritització que grupalment estableixen els escolars de 4rt d'ESO.

Les diferències que s'han apreciat s'indiquen a la taula següent (taula n° 18)

activitats	gènere	tipus de centre
fer esport	nois > noies ***	No signif.
escoltar música	noies > nois ***	c.públ.> c.priv.concert *
veure TV	nois > noies **	No signif.
lectura (no exigida com a tasca escolar)	noies > nois **	No signif.
estudiar, fer deures o treballs escolars	noies > nois **	c. priv. concert > c. públics *** c. priv. no conc. > c. públics **
diversió	No signif.	No signif.

Taula n° 18.- Diferències en relació al gènere i al tipus de centre de la distribució del temps fora de l'aula.

El signe ">" indica "dediquen més temps que ..."

Els asteriscs indiquen la intensitat de la significació de la diferència.

La variable "dedicació a l'estudi" l'obtenim després de sumar les valoracions fetes a 'lectura lliure', no imposada, i a 'estudiar, fer deures o treballs escolars'. Som conscients

que la suma de 'lectura' farà variar poc l'altra valoració, però entenem que és una dedicació a l'estudi o a la preparació personal tant valuosa com el compliment de les tasques escolars obligatòries.

A partir d'aquesta suma hem considerat oportú categoritzar la variable amb quatre nivells: "escassa", "baixa", "mitjana" i "alta".

5.4.4. Adaptació acadèmica.

La variable "adaptació acadèmica" -que potser caldria anomenar "**adaptació a la vida escolar**"- es delimita a partir de l'ítem 13 del qüestionari. En aquest ítem es demana sobre la freqüència d'actuacions acadèmiques de caràcter negatiu, es a dir, contràries al que seria desitjable en un alumne "adaptat". Quan menys es produeixin més adaptat considerarem l'alumne.

La taula nº 19 ens mostra una diferent intensitat entre les cinc manifestacions d'inadaptació: unes faltes són venials i altres més serioses...

Manifestacions d'inadaptació acadèmica	opcions de resposta			
	mai	poques vegades	sovint	molt sovint
Oblidar de portar els llibres o altre material de treball.	24.6 %	68.8 %	5.1 %	1.5 %
Arribar tard a classe.....	42.8 %	44.3 %	9.6 %	3.3 %
Ser enviat a algun directiu per motius de disciplina.....	85.6 %	11.4 %	2.1 %	0.9 %
Faltar a classe sense justificació.....	72.3 %	22.1 %	4.4 %	1.2 %
Ser amonestat o expulsat pel Consell Escolar de Centre	93.0 %	5.2 %	1.3 %	0.4 %

Taula nº 19.- Distribució dels percentatges de les respostes enregistrades a l'ítem 13. Intervenien 1769 alumnes

Considerem que la suma de valoracions i posterior categorització simplificarà l'ús posterior d'aquesta variable. Per la major acumulació de freqüències en les valoracions inferiors establim quatre categories:

- 1. "molt adaptat/da" (n: 717)
- 2. "força adaptat/da" (n: 716)
- 3. "bastant adaptat/da" (n: 216)
- 4. "poc adaptat/da" (n: 90)

Com és habitual, en aquesta variable *les noies tendeixen a major adaptació*.

Entre tipus de centre no es detecta diferència significativa.

5.4.5. Adaptació social

L'adaptació o integració social la determinem mitjançant l'ítem 14 que aporta informació de la relació amb els amics i companys a l'aula o al centre escolar.

No es detecten diferències significatives en funció del gènere o del tipus de centre.

<i>Manifestacions d'adaptació social</i>	<i>opcions de resposta</i>			
	(1) molt d'acord	(2) força d'acord	(3) cert desacord	(4) molt en desacord
Millors amics/gues entre companys del Centre escolar	40.0 %	46.4 %	9.9 %	3.7 %
Participació en activitats extraescolars	8.9 %	25.5 %	38.5 %	27.2 %
Sentir-se apreciat/da pels companys	22.6 %	62.6 %	11.9 %	2.9 %
Organitzador/a d'activitats de treball i diversió.	6.2 %	30.3 %	39.2 %	24.4 %

Taula n° 20.- Distribució dels percentatges de les respostes enregistrades a l'ítem 14. Intervenien 1770 alumnes

Com abans s'ha fet amb l'adaptació acadèmica, categoritzem en quatre nivells el grau d'adaptació social a partir de la suma dels valors atorgats a les quatre preguntes de l'ítem.

Resulta:

1. "molt adaptat/da" (n: 153)
2. "força adaptat/da" (n: 738)
3. "bastant adaptat/da" (n: 748)
4. "poc adaptat/da" (n: 104)

Quina és la vinculació entre els dos tipus d'adaptació, acadèmica i social? Es tracta de dos factors que afavoreixen la satisfacció de l'alumne a l'escola i que eviten situacions d'absentisme i d'abandó. Tendeixen a una correlació força moderada com e'observa a la taula n° 21:

		adaptació acadèmica				totals
		poc adapt	bastant adapt	força adapt	molt adapt	
adaptació social	poc adapt.	7	15	39	32	93
	bastant adapt	42	103	307	239	691
	força adapt	25	64	282	314	685
	molt adapt	3	17	58	66	144
totals		77	199	686	651	1613

Taula n° 21.- Adaptació acadèmica i social. Taula de contingència

5.4.6. Problemes emotius

En base a l'ítem 11 delimitem aquesta variable. Resumim les dades a la taula n° 22:

Globalment, les noies tendeixen a tenir més problemes amb els pares, amb els amics, derivats del creixement físic i de relació amb persones de l'altre gènere.

Les diferències per centres no arriben a ser estadísticament significatives, si bé els alumnes de centre privat no concertat expressen menys problemàtica emocional que els de centres públics o privats concertats.

Sortosament es donen molts casos que indiquen que no s'hi associen altres preocupacions o problemes personals als propis de la transició (gairebé les ¾ parts de la mostra). 332 alumnes marquen una de les opcions ofertes, 96 marquen dues opcions, 53 marquen tres tipus de problema i 14 alumnes marquen més de tres opcions. Quantes més opcions

marquin considerem més greu la problemàtica emotiva que s'associa, reforçant-la, a la problemàtica pròpia de la transició. Així establím quatre categories:

- els que indiquen que no tenen problemes associats (1286, 72 %),
- els que marquen una de les opcions proposades (332, 19.6 %),
- els que marquen dues opcions (96, 5.4 %) i
- els que marquen 3,4,5 o 6 opcions (67, 3.8 %).

	tots	segons gènere		segons tipus de centre		
		nois	noies	públics	priv.con	priv no c.
NO	1285 71.7 %	681 75.8 %	604 67.6 %	864 71.2 %	359 71.7 %	62 81.6 %
SÍ... amb els pares	154 8.6 %	58 6.5 %	96 10.8 %	112 9.3 %	35 7.0 %	7 9.2 %
SÍ... amb els amics	173 9.7 %	65 7.3 %	108 12.1 %	122 10.1 %	47 9.4 %	5 6.3 %
SÍ... de salut	58 3.3 %	24 2.7 %	34 3.8 %	41 3.4 %	16 3.2 %	1 1.3 %
SÍ... derivats del creixement físic	88 4.9 %	39 4.4 %	49 5.5 %	51 4.2 %	37 7.4 %	-
SÍ... de relació amb persones de l'altre gènere	128 7.1 %	51 5.7 %	77 8.6 %	88 7.3 %	38 7.6 %	2 2.7 %
SÍ...Altres.	152 8.5 %	64 7.1 %	88 9.9 %	98 8.1 %	49 9.8 %	5 6.6 %
<i>totals</i>	1781	890	891	1209	498	75

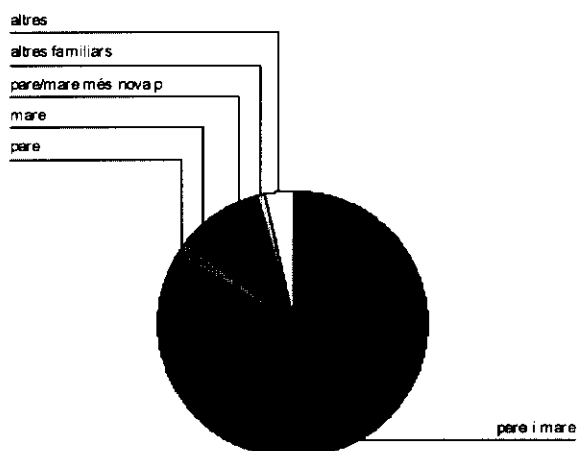
Taula nº 22.- Problemes emotius.

Els percentatges es calculen sobre els totals de la última fila de la taula

Cal advertir que la suma de freqüències a cada columna excedeix el total i també la suma de percentatges excedeix el 100 %, motivat pel fet que alguns alumnes indiquen que tenen problemes amb dues o més de les opcions ofertades.

5.5. Variables de rerafons familiar.

5.5.1. Estructura familiar

Del total de la mostra i com es representa en el gràfic obtenim les següents composicions familiars:⁹

- viuen amb el pare i mare: 1493 alumnes
- viuen només amb el pare: 29 alumnes
- viuen només amb la mare: 108 alumnes
- viuen amb el pare o mare i la seva nova parella: 74 alumnes
- viuen amb altres familiars: 22 alumnes.
- situacions diferents a les anteriors: 58 alumnes.

(Quan marcaven l'opció "altre situació diferent a les anteriors" no se'ls demanava que l'especificuessin. Considerem que recull una freqüència elevada que l'atribuim, per

⁹ En anglès s'utilitzen els termes *traditional*, *single-parent*, i *step-family*.

alguns comentaris o preguntes fetes durant l'aplicació, a que enlloc es fa referència als germans, avis, oncles, etc. que conformin el conjunt familiar en un mateix habitatge, i era la única opció que encaixava..., també sospitem que pot haver-la marcat algun alumne que és fill adoptiu.)

Constatem que *les famílies monoparentals* -originades per viudetat, separació o altres causes- *són moltes més les que tenen la mare de cap de casa*, força coincident amb dades que ofereix Pérez Calvo (1999)

Com és esperable, el ser noi o noia no ha de generar diferències quant a l'estructura familiar. Només detectem que dels 74 alumnes que viuen amb el pare o mare i la seva nova parella, 27 són nois i 47 noies, essent la distribució per gènere a la mostra gairebé idèntica 894 nois i 890 noies. És un detall anecdòtic, casual, del que no considerem que es pugui inferir alguna suposició plausible...

Tampoc es detecta cap diferència en funció del tipus de centre i per tant hem de considerar que *no hi ha cap influència entre l'estructura de la família i l'opció d'un o altre tipus de centre on escolaritzar el fill/a*.

Els nois i noies amb una situació familiar diferent a la de 'viure amb pare i mare' tenen més preocupacions o il.lusions que els altres? Resulta que només en una situació és significatiu: a l'ítem que es demana el grau d'il.lusió pel que fa a "preparar-me per posteriors estudis universitaris" en aquells alumnes que consideren que l'any vinent seguiran estudiant: Resulta que les respostes 'gens' i 'poc' es produeixen més de l'esperable i conseqüentment les respostes 'força' i 'molt' són menys de les esperables. *Es manifesta doncs un nivell d'aspiracions acadèmiques a llarg plaç més baix en els que viuen situacions d'estructura familiar distintes a la de "viure amb el pare i la mare"*.

Amb les reserves pertinents, apuntem que aquests alumnes i famílies poden patir algunes condicions associades com dificultats econòmiques, o altres d'ordre material que limiten les aspiracions acadèmiques. Es possible que algunes d'aquestes famílies requereixin atenció social que enforteixi aquests alumnes per que estiguin en igualtat de condicions en el moment de planificar el futur.

5.5.2. Estudis i professió dels pares.

• Estudis dels pares.

L'ítem 5 del qüestionari estableix quatre categories del nivell d'estudis assolit pels pares:

1) primaris o bàsics, complets o no.	3) universitaris de primer cicle
2) secundaris	4) universitaris de segon cicle

La taula que segueix (nº 23) presenta les dades generals obtingudes.

nivell d'estudis	pares		mares	
primaris o bàsics	963	54'6 %	953	53'6 %
secundaris	434	24'6 %	504	28'4 %
universitaris 1er cicle	200	11'2 %	221	12'4 %
universitaris segon cicle	168	9'5 %	99	5'6 %
<i>totals</i>	1765		1777	

Taula nº 23.- Nivell d'estudis dels pares i de les mares dels alumnes enquestats. Freqüències i percentatges.

Globalment és molt semblant el nivell de formació entre pares i mares, només es marca un predomini de pares en els estudis universitaris de cicle llarg.

No s'aprecien diferències, com era esperable, en funció del gènere del fill/a. En canvi, segons tipus de centre sí que s'aprecien notables diferències.

nivell d'estudis	públic		privat concertat		privat no concertat	
	pares	mares	pares	mares	pares	mares
primaris o bàsics	752	63'1 %	754	62'6 %	14	18'7 %
secundaris	268	22'5 %	304	25'2 %	23	30'7 %
universitaris 1er cicle	96	8'1 %	98	8'1 %	15	20'0 %
universitaris segon cicle	76	6'4 %	48	4'0 %	23	30'7 %
<i>totals</i>	1192		1204		75	75

Taula nº 24.- Nivell d'estudis dels pares i de les mares diferenciat segons tipus de centre. Freqüències i percentatges.

Les diferències són ben significatives: *és més baix el nivell d'estudis dels pares dels alumnes de centres públics que dels de centres privats concertats. Encara és més alt el nivell d'estudis dels pares i mares dels alumnes de centre privat no concertat que el dels pares i mares de l'alumnat de centres privats concertats.*

En les diferències que aquí detectem -i en el propera variable, professió dels pares- rau força de les causes d'opció dels diferents itineraris que s'aniran diversificant a partir de 4rt d'ESO.

S'accepta que la dinàmica cultural de la família gira en torn del conjuge que té major nivell d'estudis, per tant aquesta variable l'hem delimitada categoritzant-la segons "el nivell més alt d'estudis assolit pel pare o la mare". Obtenim la distribució que es mostra a la taula nº 25.

	tots	gènere		tipus de centre		
		noi	noia	públic	privat conc.	priv no conc
primaris o bàsics	40'7 %	38'8 %	42'2 %	49'5 %	24'2 %	8'0 %
secundaris	31'6 %	31'2 %	32'1 %	30'9 %	34'1 %	26'7 %
universitaris 1er cicle	15'8 %	17'0 %	14'7 %	11'2 %	25'1 %	29'3 %
universitaris segon cicle	11'9 %	13'0 %	10'7 %	8'4 %	16'6 %	36'0 %
<i>n total</i>	1780	894	886	1206	499	75

Taula nº 25.- "Nivell més alt d'estudis assolit pel pare o per la mare". (Per carregar menys la taula s'indiquen només els percentatges)

• Professi3 de ls pares.

L'ítem 7 del qüestionari demana que escrigui la professió/ocupació del pare i de la mare. La complexitat de presentar una classificació exhaustiva ens feu optar per la resposta oberta amb posterior codificació.

A partir de la resposta de l'alumne, quan la informaci3 ho permetia, hem fet una triple codificació:

- 1) atenent al nivell de qualificació (quadre nº1)
- 2) atenent a la classificació ocupacional (quadre nº2) (sectors ocupacionals)
- i 3) atenent a l'àmbit d'ocupació (quadre nº3)

quadre nº1. Nivell de qualificació

1. Mà d'obra sense qualificació. Executen feines simples, que requereixen poc entrenament: peonatge, neteja, etc.
2. Obrers o operaris amb certa especialització: paletes, pintors, xòfers, etc.
3. Empleats administratius o oficials especialistes: instal·ladors, mossos d'esquadra, etc.
4. Professionals tècnics intermitjos: mestres, aparelladors, infermers, etc.
5. Professionals especialistes: S'encarreguen de dirigir, dissenyar, planificar, investigar.

quadre nº 2 Classificació ocupacional

Cluster	Família ocupacional
Comerç	1. Vendes, dependent/a de comerç, publicitat.
	2. Banca, finances, assegurances, drets reals.
Serveis a l'empresa	3. Emmagatzematge, consignació i distribució.
	4. Suport administratiu: oficinista, secretària, conserge, telefonista
	5. Transport: conducció de vehicles, taxista. Missatgers. Correus.
OFICIS	6. Construcció i manteniment d'edificis: paleta, pintor. Contratista
	7. Manufactura (fabricació/ producció, indústria /processament: de menjar, vestit, paper, química, maquinària, mobles, ...)
	8. Mecànica: Instal·lació, manteniment i reparació.
Recursos naturals	9. Agricultura, explotacions forestals, ramaderia, pesca.
PROFESSIONALS	10. Professionals de les ciències i les tecnologies. (excepte salut): Físic, biòleg, matemàtic, químic, informàtic, enginyer..., arquitecte. Gestió del medi ambient i del tractament de residus.
	11. Professionals de les ciències socials: exs: Economista, advocat, notari, registrador, gestor, assessor empreses
	12. Informació: Periodisme, ràdio, càmera TV, Internet
ART	13. Arts (literàries, visuals,... música, artesanía, pintura, ceràmica, moda, disseny, fotografia, cine, teatre...
Educació	14. Educació (professor primària, secundària, universitat) i serveis socials
Salut	15. Salut (metge, farmacèutic, terapeuta, dietista....)
Serveis	16. Serveis al consumidor (a la comunitat o serveis personals): hosteleria, restauració, estacions de servei, perruqueria, viatges, entreteniment i recreació, geriatria, guarderies, serveis funeraris...
	17. Neteja: assistents, treballs de la casa ("fer feines"), neteja industrial, ...
	18. Seguretat i protecció: policia (nacional, guàrdia civil, mossos d'esquadra, municipal), vigilants de seguretat, guarda, detectius. Militars,
Esports	19. Esport (jugador, entrenador, professor gimnàstica,)

Hem afegit a aquesta classificació la categoria nº 20. "Mestressa de casa"

quadre nº3. Àmbit d'ocupació

1. Treball per altri. Empresa privada, -gran/petita o mitjana-
2. Treball per altri. Administració pública municipal, autonòmica, estatal...
3. Treball per compte propi.

Segons la precisió de la descripció era fàcil o no la codificació, quan no es podia es deixava amb 0 a la matriu de dades

Per la complexitat de considerar les tres categoritzacions, hem adoptat la **qualificació professional** com a delimitació de la variable “professió dels pares”.

Qualificació professional	tots		tipus de centre					
	pares	mares	públic		privat conc.		priv no conc	
			pares	mares	pares	mares	pares	mares
0. Sense poder categoritzar	61 3'4 %	60 3'4 %	52 4'3 %	48 4'0 %	7 1'4 %	11 2'2 %	2 2'6 %	1 1'3 %
1. Mà d'obra sense qualificació.	173 9'7 %	529 29'6 %	154 12'7 %	432 35'7 %	19 3'8 %	94 18'8 %	--	3 3'9 %
2. Obrers, operaris	833 46'6 %	299 16'7 %	624 51'6 %	201 16'6 %	198 39'5 %	90 18'0 %	11 14'5 %	8 10'5 %
3. Empleats, oficials	350 19'6 %	309 17'3 %	187 15'5 %	141 11'7 %	137 27'3 %	145 28'9 %	26 34'2 %	23 30'3 %
4. Profess. tècnics intermitjos	126 7'1 %	153 8'6 %	57 4'7 %	80 6'6 %	48 9'6 %	44 8'8 %	21 27'6 %	29 38'2 %
5. Profess. especialistes	165 9'2 %	48 2'7 %	78 6'5 %	20 1'7 %	71 14'2 %	26 5'2 %	16 21'1 %	2 2'6 %
20. Mestresses de casa	--	322 18'0 %	--	235 19'4 %	--	78 15'6 %	--	9 11'8 %
66. jubilats	25 1'4 %	8 0'4 %	16 1'3 %	8 0'7 %	9 1'8 %	--	--	--
77. atur	14 0'8 %	42 2'4 %	10 0'8 %	32 2'6 %	4 0'8 %	9 1'8 %	--	1 1'3 %
88. invalidesa	11 0'6 %	6 0'3 %	9 0'7 %	6 0'5 %	2 0'4 %	--	--	--
99. difunts	28 1'6 %	10 0'6 %	22 1'8 %	6 0'5 %	6 1'2 %	4 0'8 %	--	--
<i>n total</i>	1786	1786	1209	1209	501	501	76	76

Taula n° 26.- Qualificació professional dels pares i mares globalment i atenent al tipus de centre al que assisteixen els seus fills. Freqüències i percentatges.

Es reflecteixen diferències significatives entre els tres tipus de centres: *Qualificació professional més elevada en el pares i mares d'alumnes de centres privats.*

La qualificació professional és esperable que es relacioni molt amb el nivell d'estudis, si bé la correspondència no serà perfecta doncs la qualificació s'adquireix també a través de l'experiència o de la formació en el propi treball, i d'altra part ens podem trobar amb persones que la qualificació professional és per sota de l'esperable pel nivell d'estudis assolit en cas de subocupació. A la taula n° 27 es reflecteix aquesta relació observant les caselles amb requadre més intens.

nivell d'estudis qualific. prof.	pares					mares				
	prima- ris	secun- dàris	univer. cicle curt	univer. cicle llarg	total	prima- ris	secun- dàris	univer. cicle curt	univer. cicle llarg	total
1. Ma d'obra...	146	20	3	2	171	419	97	8	2	526
2. Obrers, operaris ...	590	200	38	3	831	152	115	30	2	299
3. Empleats .. Oficials ..	123	145	68	14	350	68	174	54	13	309
4. Profession. tècnics...	13	19	50	44	126	3	13	96	41	153
5. Profess. especialistes	9	22	34	100	165	2	4	9	33	48
20. mestresses de casa	--	--	--	--	---	230	72	15	4	321
<i>totals</i>	881	406	193	163	1643	874	475	212	95	1656

Taula n° 27.- Taula de contingència entre el nivell d'estudis assolit i el nivell de qualificació professional dels pares i les mares. (S'han exclòs d'aquesta taula tant els casos en que no es tenia informació, així com les situacions de defunció, jubilació, atur, invalidesa)

Presentem a continuació la distribució de les ocupacions dels pares i mares i l'àmbit d'ocupació. Aquestes taules -n° 28 i 29- tenen caràcter descriptiu de la mostra, ja que que en l'estudi no incorporarem la variable "sector laboral en que s'ocupen els pares" ni "àmbit ocupacional".

Classificació professional		tots		tipus de centre					
Cluster	Família ocup.	pares	mares	públic		privat conc		priv no conc	
				pares	mares	pares	mares	pares	mares
Comerç	1. Vendes, ...	111	120	72	75	32	39	7	6
	2. Banca, ...	98	27	40	13	48	11	10	3
Serveis a l'empresa	3. Emmagatzem.	16	9	13	8	3	1	--	--
	4. Sup. admin. ...	48	215	32	104	15	99	1	12
	5. Transport:...	110	15	76	11	34	4	--	--
Oficis	6. Constr. i man.	234	1	200	--	31	1	3	--
	7. Manufactura.	330	248	226	190	88	53	16	5
	8. Mecànica: ...	222	1	162	--	59	1	1	--
Recursos naturals	9. Agricult., ...	72	15	58	12	14	3	--	--
Professionals	10. Prof. C. i T...	54	5	27	2	23	--	4	3
	11. Prof. C.Soc.	27	5	7	2	13	2	7	1
	12. Informació.	7	1	4	1	2	--	1	--
Arts	13. Arts:	25	25	15	15	8	10	2	--
Educació	14. Ed. i S.soc. ...	57	127	41	72	14	41	1	14
Salut	15. Salut: ...	42	93	13	42	19	39	10	12
Serveis	16. Serv.consum.	142	283	76	200	57	74	9	9
	17. Neteja.	3	140	3	121	--	19	--	--
	18. Seguretat.	45	3	31	1	13	2	1	--
Esports	19. Esports.	2	4	2	4	--	--	--	--
	20. Mestressa de casa		322	--	235	--	78	--	9
	<i>totals</i>	1645	1659	1098	1108	473	476	73	74

Taula n° 28.- Classificació ocupacional. (no s'inclou situacions de jubilació, invalidesa, 0, 66, 77, 88, i 99)

Àmbit d'ocupació	tots		tipus de centre					
	pares	mares	públic		privat conc		priv no conc	
			pares	mares	pares	mares	pares	mares
1. Treball per altri. Empresa privada	974	811	703	581	245	206	26	24
2. Treball per altri. Administració pública	215	254	136	143	69	94	10	17
3. Treball per compte propi	459	268	262	146	159	98	38	24
<i>n total</i>	1648	1333	1101	870	473	398	74	65

Taula n° 29.- Àmbit d'ocupació.

5.5.3. Preocupació dels pares per l'estudi dels fills.

Les freqüències i percentatges de les tres primeres preguntes de l'ítem 17 s'indiquen a la taula 30 (La quarta pregunta "T'han ajudat a decidir el que faràs en acabar l'ESO" la incorporem a la variable Suport rebut, ítem 2)

Suport familiar en els estudis.	opcions de resposta				totals
	mai	poques vegades	sovint	molt sovint	
A casa teva, els teus pares...					
...t'expliquen experiències de quan ells estudiaven	211 <i>11.8 %</i>	800 <i>44.9 %</i>	620 <i>34.8 %</i>	150 <i>8.4 %</i>	1781
...t'ajuden en els deures escolars a casa	455 <i>25.6 %</i>	708 <i>39.8 %</i>	465 <i>26.1 %</i>	152 <i>8.5 %</i>	1780
...converseu sobre activitats d'aprenentatge escolars	152 <i>8.5 %</i>	601 <i>33.7 %</i>	791 <i>44.4 %</i>	238 <i>13.4 %</i>	1782

Taula n° 30.- Percepció del suport familiar en els estudis. Freqüències i percentatges.

De les tres manifestacions de suport, l'ajuda en els deures escolar, sigui directament o bé proporcionat assistència a una acadèmia o professor particular, és la que enregistra valoracions més baixes. Les altres dues basades en el diàleg sobre temes escolars posen de manifest que els pares es preocupen pels estudis dels fills oferint-los suport de caràcter emocional.

Per millor clarificar contrastos amb altres variables o vinculació amb estudis posteriors, hem reduir aquestes tres valoracions en una sola, atorgant el valor 0 a 'gens', 1 a 'poques vegades', 2 a 'sovint' i el 3 a 'molt sovint', hem sumat les valoracions de cada alumne. Després, en funció de la mitjana i desviació típica hem determinat tres categories: preocupació pels estudis "inferior", "mitjana" i "superior".

Detectem diferències entre nois i noies. Aquestes *tendeixen a percebre la preocupació de la família pels estudis més elevada que la percepció que en tenen els nois*. La diferència és estadísticament significativa ($p < .01$). Aquesta variable, com venim repetint, es basa en la percepció de l'alumne. Realment, els pares es preocupen més dels estudis de les filles? Es produeix major comunicació i cordialitat que amb els nois? O es tracta que les noies valoren més positivament l'acció de la família?

Entre els tres tipus de centres no es detecta cap diferència significativa.

La variable "Estudis dels pares", ja descrita, es vincula amb "Preocupació pels estudis"?

preocupació dels pares per l'estudi dels fills: ...	estudis dels pares (el nivell més alt)				totals
	primaris	secundaris	diplomatura	llicenciatura	
... inferior	181 / 130	86 / 101	30 / 51	23 / 38	320
... mitjana	404 / 416	322 / 324	176 / 163	123 / 122	1025
... superior	132 / 171	150 / 133	74 / 66	65 / 51	421
<i>totals</i>	717	558	280	211	1766

Taula n° 31.- Taula de contingència entre les variables nivell d'estudis dels pares i preocupació dels pares pels estudis del fills. s'indiquen les freqüències reals (tipus normal) i les freqüències esperades (lletra cursiva)

La significació del χ^2 ($p < .001$) es genera especialment en les caselles dels extrems: els pares amb estudis primaris són més nombrosos que l'esperable a la categoria de "preocupació inferior" i menys nombrosos que l'esperable a la categoria "preocupació superior". Entre els pares amb estudis secundaris, de diplomatura o de llicenciatura *-de manera bastant semblant!*- es dona la situació inversa a la dels d'estudis primaris. Destaquem que les freqüències reals i esperades són semblants quan els estudis dels pares són superiors als primaris. Així, *el canvi quant a preocupació dels estudis dels fills es produeix entre els pares amb només estudis primaris i la resta. No es produeix una clara progressió de la preocupació pels estudis dels fills paral·lela a l'increment del nivell acadèmic assolit pels pares.*

5.6. Variables d'actitud envers l'escola.

5.6.1. Percepció de l'entorn escolar i valoració de la formació rebuda.

Manifestacions de percepció de l'entorn escolar i valoració de la formació rebuda	opcions de resposta			
	molt d'acord	força d'acord	cert desacord	molt en desacord
Bona entesa i relació cordial professors-alumnes	8'8 %	45'6 %	38'4 %	7'2 %
Estimem el centre	3'3 %	26'2 %	47'6 %	22'8 %
El nivell d'ensenyament és bo.	17'8 %	59'8 %	18'6 %	3'8 %
Els professors s'interessen pels alumnes	15'4 %	48'6 %	27'8 %	8'2 %
Adquisició de sabers de les diverses matèries	26'9 %	62'7 %	8'8 %	1'6 %
Adquisició de valors	15'0 %	51'4 %	27'4 %	6'3 %
Saber ser una persona sociable	21'0 %	54'3 %	20'3 %	4'4 %
Concretar el que faré després d'ESSO	25'7 %	48'9 %	19'6 %	5'9 %

Taula n° 32.- Distribució dels percentatges de les respostes enregistrades a l'ítem 18. Intervenien 1791 alumnes

Si dicotomitzéssim les valoracions atorgades sumant 'molt' i 'força d'acord' i 'cert' i 'molt desacord' ens adonariem millor que a les dues primeres valoracions, especialment a la segona "estimem el centre", es manifesta una actitud força negativa. No obstant, aquesta tendència es compensa en la resta de valoracions en les qual les opcions 'molt' i 'força d'acord' acumulen entre el 64 i el 89'6 %. En les primeres propostes són molt crítiques, però hi ha certa contradicció: No hi ha bona entesa amb els professors, però resulta que l'ensenyament és bo i s'interessen pels alumnes. Passa el mateix amb les valoracions al centre, l'"estimen" poc però accepten que els ha proporcionat l'adquisició de sabers, valors, etc.

Com que l'alpha de Crombach és de .78 i cap eliminació d'alguna de les vuit preguntes de l'ítem l'incrementaria, optem per generar la variable "Percepció de l'entorn escolar i

valoració de la formació rebuda” a partir de la suma de les valoracions amb posterior categorització en tres nivells: inferior, normal i superior

Aquestes dades globals, quan les sectoritzem per gènere i per tipus de centre ens posen de manifest que *les noies tenen una percepció i valoració significativament més positiva que els nois.* ($p < .01$) i que *les diferències entre tipus de centres són entre els centres privats concertats i els públics amb percepció i valoració més positiva de part dels primers* ($p < .001$) i *entre els privats concertats i els privats no concertats amb percepció i valoració més alta també dels privats concertats* ($p < .05$)

Analitzant els vuit elements de l'ítem ens adonem que les tendències globals adopten lleugeres diferències. Tobem les següents seqüències:

Bona entesa i relació cordial professors-alumnes.	nois = noies
Estimem el centre.	nois = noies
El nivell d'ensenyament és bo.	noies > nois
Els professors s'interessen pels alumnes.	noies > nois
Adquisició de sabers de les diverses matèries.	noies > nois
Adquisició de valors.	nois = noies
Saber ser una persona sociable.	nois = noies
Concretar el que faré després d'ESO.	noies > nois
Bona entesa i relació cordial professors-alumnes.	c.públics = c.priv. concertats > c.privat no concert.
Estimem el centre.	c.públics = c.priv. concertats > c.privat no concert.
El nivell d'ensenyament és bo.	c.privat no concert.> c.priv. concertats > c. públics
Els professors s'interessen pels alumnes.	c. priv. concertat > c.priv. no concert. > c. públics
Adquisició de sabers de les diverses matèries.	c. priv. concertat = c.priv. no concert. > c. públics
Adquisició de valors.	c. priv. concertat > c. públics > c.priv. no concert.
Saber ser una persona sociable.	c. priv. concertat > c. públics = c.priv. no concert.
Concretar el que faré després d'ESO.	c.públics = c.priv. concertats > c.privat no concert.

5.7. Variables d'ajut rebut.

5.7.1. Suport familiar

Aquesta variable s'estableix a partir de la resposta a l'ítem 2 del qüestionari: Si ha parlat -moltes vegades, força vegades, poques vegades o gairebé mai- amb la família sobre el que farà quan acabi ESO, i de la resposta quarta de l'ítem 17: Si la família l'ha ajudat a decidir el que farà en acabar ESO -mai, poques vegades, sovint, molt sovint-.

Creuant les respostes dels dos ítems (taula nº 32) obtenim un coeficient de contingència de .342 ($p < .001$) i observant els totals ens adonem que “parlar-ne” és més fàcil que “ajudar a decidir”.

		parlat amb família del que faré en acabar ESO				
		gairebé mai	poques vegades	força vegades	moltes vegades	totals
ajudat a decidir	mai	15	52	88	67	222
	poques vegades	15	101	212	133	461
	sovint	5	64	328	279	676
	molt sovint	--	16	122	282	420
	totals	35	233	750	761	1779

Taula n° 32.- Relació entre les formes d'ajut "parlar del que es farà en acabar ESO" i "ajudar a decidir". Taula de contingència.

La suma d'ambdues valoracions, prèviament invertits els valors de la segona pregunta, ens permet codificar l'ajut rebut en les categories de ajut escàs, ajut mitjà i ajut alt.

	total	segons gènere		segons tipus de centre		
		nois	noies	públics	priv.con	pr. no con.
ajut escàs	489 27'5 %	216 24'2 %	273 30'7 %	336 27'9 %	140 28'1 %	13 17'1 %
ajut mitjà	893 50'2 %	444 49'8 %	449 50'6 %	598 49'7 %	254 50'9 %	41 53'9 %
ajut alt	397 22'2 %	231 25'7 %	166 18'7 %	270 22'4 %	105 21'0 %	22 28'9 %
<i>totals</i>	1779	891	888	1204	499	76

Taula n° 33.- Suport familiar. Freqüències i percentatges.

Analitzant diferències (taula n° 33) quant a gènere ens trobem que hi ha diferència significativa ($p < .001$) favorable als nois. Recordi's l'observació semblant quant a la preocupació pels estudis dels fills a l'apartat 5.5.3.

Quant a tipus de centre es detecta només una diferència significativa ($p < .05$) entre els alumnes de centre privat no concertat i els de centre privat concertat o de centre públic, sempre favorable al primer.

5.7.2. Acord familiar

Sembla que la opció que es vol prendre en acabar ESO, o sia, la llibertat de triar, pot venir mediatitzada per les preferències i aspiracions dels pares.

Atenent a les escasses freqüències de respostes a l'opció 'gens d'acord' les agrupem amb les de l'opció 'poc acord', després d'aquesta refosa codifiquem la variable directament des de les quatre opcions de resposta: total acord, força acord i poc-gens acord.

	total	segons gènere		segons tipus de centre		
		nois	noies	públics	priv.con	pr no con
total acord	1026 57'4 %	479 53'5 %	547 61'5 %	681 56'3 %	294 58'7 %	51 68'0 %
força acord	604 33'8 %	330 36'8 %	274 30'8 %	423 35'0 %	163 32'5 %	18 24'0 %
poc-gens acord	156 8'8 %	87 9'7 %	69 7'7 %	106 8'8 %	44 8'8 %	6 8'0 %
<i>totals</i>	1786	896	890	1210	501	75

Taula n° 34.- Acord familiar. Freqüències i percentatges.

Pel que fa a gènere la diferència és significativa ($p < .001$) favorable a les noies. No s'aprecia diferència estadísticament significativa entre els tres centres.

Aquestes dues variables potser es podrien fusionar atenent a la correlació que es mostra als quadrants que es mostren a la taula següent, no obstant, les mantenim separades:

què fer en acabar ESO		acord amb la família				totals
		total acord	força acord	poc acord	gens acord	
parlat amb la família	moltes vegades	500	233	26	6	765
	força vegades	404	273	69	6	752
	poques vegades	109	84	31	8	232
	gairebé mai	13	13	4	6	36
	totals	1026	603	130	26	1785

5.7.3. Informació amb que afronten la transició.

Una bona preparació per tota transició és el coneixement de la situació, especialment el coneixement de cap on pots anar.

Amb quin nivell d'informació afronten la transició els alumnes de 4rt. d'ESO?

L'ítem 12 del qüestionari té dues parts: A la primera se'ls demana el coneixement que tenen respecte de dos elements del futur àmbit d'incorporació, es distingeix els que preveuen seguir estudiant i els que preveuen incorporar-se al món del treball. Als primers se'ls demana si coneixen l'estructura dels estudis que preveuen fer (assignatures, horari, sistema d'avaluació, etc) i també si coneixen el sistema de beques o ajuts econòmics que es poden sol·licitar si ho necessiten. Als que preveuen incorporar-se al món del treball se'ls demana el coneixement que posseeixen sobre condicions de la feina que els agradaria fer (horaris, tasques, normes laborals, etc) i també si coneixen cursos de formació ocupacional preparatoris per trobar feina. Les opcions de resposta són gens, poc, força i molt.

La taula nº 35 mostra el resultat del buidat d'aquest ítem:

continguts d'informació	n	opcions de resposta			
		gens	poc	força	molt
<i>(els que preveuen seguir estudiant)</i>					
estructura estudis	1602	151 9'4 %	493 30.8 %	776 48.4 %	182 11.4 %
beques, ajuts	1602	709 44.3 %	707 44.1 %	159 9.9 %	27 1.7 %
<i>(els que preveuen incorporar-se al treball)</i>					
condicions de feina	186	29 15.6 %	54 29.0 %	69 37.1 %	34 1.9 %
cursos formació professional	186	43 23.1 %	55 29.6 %	68 36.6 %	20 10.8 %

Taula nº 35.- Resum de les valoracions atorgades a l'ítem 12: Informació posseïda. Freqüències i percentatges.

Es preocupant que en torn d'un 40 % coneixin poc o no coneixin gens l'estructura dels estudis que preveuen seguir o les condicions de la feina a la que els agradaria accedir.

La informació referida a beques o ajuts és molt escassa. Val a dir que és una informació que potser només interessa a aquells que les necessiten. Tantmateix, fent un creuament entre la suma de les qualificacions professionals del pare i la mare, -que seria un indicador indirecte de nivel econòmic familiar-, i la informació sobre beques o ajuts ens trobem que tan poc informats estan els que segurament no les necessitaran com els potencials demandants i destinataris.

La categorització de la variable "Informació que posseeixen" s'estableix a partir de la suma dels valors atorgats a les dues preguntes tant en el grup dels que preveuen seguir estudiant com dels que preveuen incorporar-se al treball. En funció del càlcul de les mitjanes i desviacions típiques es delimiten tres categories:

1 - menys informats 2 - mitjanament informats 3 - més informats,

Les distribucions en funció de gènere i dels tipus de centre no posen de manifest diferències significatives.

La informació que posseeixen qui els l'ha proporcionada?

Al codificar les respostes donades a la segona part de l'ítem hem delimitat els següents agents o fonts que han proporcionat informació

1. família (pares o germans)
2. el propi centre escolar (professors, tutors, etc)
3. agents d'altres centres (normalment, el centre de destí)
- 4.a. amics o coneguts
- 4.b. amics que estan cursant els estudis que vull fer
5. professionals en exercici
6. altres agents (molt poc citats, ex: mitjans de comunicació, Saló d'Ensenyament) i respostes atípiques (ex: jo mateixa, etc)

Hem d'advertir que no tothom ha seguit la instrucció de complimentar aquesta resposta oberta només quan prèviament s'havia contestat "força" o "molt". Calia haver precisat si aquestes respostes eren a una o a totes dues de les preguntes tancades de la primera part de l'ítem o haver obviat aquesta instrucció. Resulta que ens trobem casos que responen a la pregunta oberta sense haver abans donat respostes de "força" o "molt" i que havent-les donades deixen en blanc la pregunta oberta. Amb tot no són massa cassos i ens sembla que no afecta a l'estudi descriptiu que estem fent.

Una altre qüestió a tenir en compte és que uns alumnes citen només un agent o font, mentre d'altres en citen dos, tres i fins i tot quatre. Dels 1032 alumnes que responen , 702 citen només un agent o font d'informació, 291 en citen dos, 37 en citen tres i 2 en citen quatre.

Hem fet el recompte de les freqüències que es cita cada agent (taula nº 36)

agents	freqüència	percentatge
1. família (pares o germans)	253	18 %
2. el propi centre escolar (professors, tutors, etc)	792	56'5 %
3. agents d'altres centres (normalment, el centre de destí)	32	2'3 %
4.a. amics o coneguts	118	8'4 %
4.b. amics que estan cursant els estudis que vull fer	178	12'7 %
5. professionals en exercici	16	1'1 %
6. altres agents i respostes atípiques	14	1%
total	1403	

Taula nº 36.- Fonts d'informació sobre estudis o treball en la decisió després de 4rt d'ESO. Freqüències i percentatges.

La tasca dels professors i professors-tutors és prioritària, seguida de força lluny per amics i pares. Potser caldria reflexionar de com es desaprofiten recursos que podrien ser ben útils i assequibles com són els professors o representants del centre de destí, que de passada generaria coneixement i intercanvi entr els professors dels diferents nivells.

5.7.4. Influències rebudes.

En la redacció de l'ítem 10 volíem expressar la mediació en la decisió de part de diferents agents. No necessàriament la influència és sinònim d'ajuda, es pot entendre com certa dependència de l'alumne a l'hora de triar, és a dir, l'autonomia o manca d'autonomia amb que s'ha exercit l'opció. Però aquests matisos calia haver-los expressat clarament. No podem garantir com ho ha interpretat l'alumne

S'han simplificat les valoracions dicotomitant-les ("escassa"+"moderada"= "baixa" i "notable"+"alta"= "alta")

agents	influència baixa	influència alta	total
pares o família	910 51'4 %	862 48'1 %	1772
professors	1275 73'0 %	472 27'0 %	1747
amics	1309 74'9 %	439 24'5 %	1748
servei psicopedagògic	1329 85'7 %	222 14'3 %	1551

Taula nº 37.- Influència rebuda. Freqüències i percentatges.

Per delimitar la interpretació del alumnes hem creuat aquesta variable amb "ajut rebut" ja analitzada abans. A la taula nº 38 es posa de manifest l'escassa correspondència, que avala la interpretació d'"influència" més com a "imposició" o "poder de coerció" cap un determinat itinerari acadèmic o laboral.

		influència pares		totals
		baixa	alta	
ajut rebut	ajut escàs	214	271	485
	ajut mitjà	405	480	885
	ajut alt	283	108	391
totals		902	859	1761

Taula nº 38.- Taula de contingència entre "ajut rebut" i "influència pares". Distribució de freqüències.

Es mostra la distribució global i les distribucions per gènere i tipus de centre (taula n° 39):

agents	tots	gènere		tipus de centre		
		noi	noia	públic	priv.con.	priv no c.
pares o família	n :1772 48'6 %	n: 885 48'6 %	n: 887 48'7 %	n: 1202 48'0 %	n: 495 51'3 %	n: 75 41'3 %
professors	n:1747 27'0 %	n: 875 25'1 %	n: 872 28'9 %	n: 1184 26'9 %	n: 488 29'1 %	n: 75 16'0 %
amics	n:1748 25'1 %	n: 872 22'1 %	n: 876 28'1 %	n:1185 26'6 %	n: 489 24'1 %	n: 74 8'1 %
servei psicopedagògic	n:1551 14'3 %	n: 797 14'9 %	n: 754 13'7 %	n: 1076 17'0 %	n: 404 8'2 %	n: 71 8'5 %

Taula n° 38.- Influència rebuda. Distribució global, per gènere i per tipus de centre. A cada casella s'indica el número d'alumnes que contesten i el percentatge que acumula la valoració "influència alta".

Potser la principal observació es pot fer des d'aquestes dades és *la poca influència exercida pel servei psicopedagògic*, tant pel baix percentatge de valoracions "altes" com pel nombre d'alumnes que deixen en blanc aquesta resposta (240 cassos perduts, quan en els altres tres agents els cassos perduts oscil·len entre 19 i 44)¹⁰

De l'anàlisi de diferències en resulta que no hi ha diferències entre gèneres. Entre tipus de centre només en els alumnes de centre privat no concertat es detecta una menor influència dels quatre agents analitzats respecte dels centres públics i també difereixen dels privats concertats en els agents pares o família, professors i amics.

¹⁰ Reiterem que cal tenir present que en l'anàlisi del Qüestionari estem considerant les percepcions manifestades pels grups d'alumnes, no necessàriament coincidents de manera absoluta amb la realitat, però ben representatives donada l'amplitud de la mostra.

5.8. Resum de diferències observades a les diverses variables.

QUADRE RESUM DE LES DIFERÈNCIES OBSERVADES RESPECTE DEL GÈNERE I DEL TIPUS DE CENTRE

VARIABLE	segons gènere	segons tipus de centre
Decisió presa / Indecisió		
Indecisió (dubtes)	nois > noies	c.públ.> c.priv.con.> c.priv.no c.
cursar Batxillerat	noies > nois	c.priv.no c.> c.priv.con.> c.públ
cursar CFGM.....	nois > noies	c.públ.> c.priv.con.> c.priv.no c.
Incorporar-se món del treball..	nois > noies	majoritàriament de c.públic
Projecte personal-professional ..	(projecte més definit) noies > nois	<i>sense diferències significatives</i>
Preocupacions	noies > nois	<i>sense diferències significatives</i>
Il·lusions	noies > nois	<i>sense diferències significatives</i>
Variables PERSONALS		
Autoestima		
autoestima genèrica	<i>sense diferències significatives</i>	<i>sense diferències significatives</i>
autoestima específica	nois > noies	<i>sense diferències significatives</i>
Rendiment acadèmic	noies > nois ***	c.priv.con+c.pr.no c.> c. públ.**
Dedicació a l'estudi		
fer esport	nois > noies ***	<i>sense diferències significatives</i>
escoltar música	noies > nois ***	c.públ.> c.priv.concert *
veure TV	nois > noies **	<i>sense diferències significatives</i>
lectura no exigida com a tasca escolar	noies > nois **	<i>sense diferències significatives</i>
estudiar, fer deures o treball escolar	noies > nois **	c. priv. concert > c. públics ***
diversió	<i>sense diferències significatives</i>	c. priv. no conc. > c. públics **
Adaptació acadèmica	noies > nois	<i>sense diferències significatives</i>
Adaptació social	<i>sense diferències significatives</i>	<i>sense diferències significatives</i>
Problemes emotius	noies > nois	<i>sense diferències significatives</i>
Variables de RERAFONS FAMILIAR		
Estructura familiar	<i>sense diferències significatives</i>	<i>sense diferències significatives</i>
Estudis dels pares	<i>sense diferències significatives</i>	seqüència des de major nivell: c.pr.no c. >c.priv.con > c.públ
Qualificació profess. dels pares	<i>sense diferències significatives</i>	<i>sense diferències significatives</i>
Preocupació pels estudis	noies > nois **	<i>sense diferències significatives</i>
Variables d' ESCOLA (Actitud envers l'escola)		
Percepció de l'entorn escolar	noies > nois **	c. priv. conc > c.priv. no conc. * c. priv. conc > c.públ. ***
Valoració de la Formació rebuda:		
Bona entesa i relació cordial professors-alumnes.	<i>sense diferències significatives</i>	c.públ= c.priv.conc > c.pr no c.
Estimem el centre.	<i>sense diferències significatives</i>	c.públ= c.priv. conc > c.pr no c.
El nivell d'ensenyament és bo.	noies > nois	c.pr no c.> c.priv. conc > c. públ
Els professors s'interessen pels alumnes.	noies > nois	c. priv.conc > c.pr. no c. >c. públ
Adquisició de sabers de les diverses matèries.	noies > nois	c. priv.conc = c.pr. no c. > c. públ
Adquisició de valors.	<i>sense diferències significatives</i>	c. priv.conc > c. públ > c.pr. no c.
Saber ser una persona sociable	<i>sense diferències significatives</i>	c. priv.conc > c. públ = c.pr. no c.
Concretar què fer després d'ESO	noies > nois	c.públ = c.priv.conc > c.pr no c.
Variables d'AJUT REBUT		
Suport familiar	nois > noies ***	c.pr.no c. > c.priv.con. * c.pr.no c. > c.públ. **
Acord Familiar	noies > nois ***	<i>sense diferències significatives</i>
Informació	<i>sense diferències significatives</i>	<i>sense diferències significatives</i>
Influències	<i>sense diferències significatives</i>	<i>sense diferències significatives</i>

Nivells de significació: * (p<.05) ** (p<.01) *** (p<.001)

6. Vinculació entre indecisió o decisió presa amb les diverses variables establertes. Formulació d'hipòtesi.

Hipòtesi general que formulem:

“ La indecisió (estar dubtant) o la decisió presa (estudiar Batxillerat, CFGM, Altres estudis, repetir 4rt d'ESO o Incorporar-se al treball) està afectada pel nivell de **preocupació i d'il.lusió** amb que s'afronta la transició i per cada una de les **variables personals** (autoestima, rendiment acadèmic, dedicació a l'estudi, adaptació acadèmica, adaptació social i problemes emotius) , **familiars** (estructura familiar, estudis dels pares, professió dels pares i preocupació dels pares pels estudis), **escolars** (percepció de l'escola i de la valoració de la formació rebuda), i **d'ajut rebut** (suport familiar, acord familiar, informació posseïda, influències rebudes) en el sentit que... quan la valoració d'aquestes variables “independents” és més positiva ... es tendeix

- a) a més claretat de la decisió.
- b) a major aspiració cap els estudis de Batxillerat que cap els estudis de CFGM, i menor disposició a incorporar-se d'immediat al món laboral.”

6.1. Vinculació de 'dubtes' o 'claretat de la decisió' amb 'preocupacions' i 'il.lusions' en la transició.

La variable “dependent”¹¹ ‘indecisió / decisió presa’ la podríem operativitzar en dos moments diferents: en la previsió manifestada per l'alumne la primera pregunta del qüestionari inicial abans d'acabar 4rt d'ESO (abril-maig 2000), o bé, en l'opció real -ara ja sense 'dubtes'- que coneixem a través de la informació dels centres o per consulta directa a l'alumne recollida durant el quart trimestre del 2000.

La informació sobre 'preocupacions' i 'il.lusions' en la transició s'obté als ítems 8 i 9 fent preguntes lleugerament diferents segons preveuen seguir estudiant o anar a treballar. Com ja s'ha tractat a l'apartat 5.3. se'ls força a reduir a dues opcions el ventall més ampli presentat a l'item 1 del qüestionari. Ocòrrer que entre els alumnes que als ítems 8 i 9 es situen en el grup d'Incorporar-se al treball, abans indicaven que volien seguir Altres estudis, o cursar Cicles Formatius o preveïen seguir a 4rt d'ESO, o bé dubtaven.

Aquesta interferència i el fet que les preguntes eren lleugerament diferents dificulta l'anàlisi per una clara interpretació de la possible vinculació entre les preocupacions i il.lusions en la transició i l'opció realment seguida. El contrast s'ha realitzat amb la informació obtinguda en el qüestionari inicial. Hem elaborat les taules següents:

¹¹ Ja sabem que en sentit estricte l'ús dels termes “variables dependents” i “variables independents” només és aplicable en dissenys experimentals. Tanmateix, pot usar-se aquesta distinció en estudis de relacions o associacions entre factors o variables , com ara és el cas.

Nivell de preocupació →	alumnes que preveuen seguir estudiant				alumnes que preveuen Incorporar-se al treball			
	menor	mitjana	major	totals	menor	mitjana	major	totals
↓ categories de decisió:								
- dubtes	21 <i>9'2 %</i>	179 <i>78'9 %</i>	27 <i>11'9 %</i>	227	3 <i>5'6 %</i>	46 <i>85'2 %</i>	5 <i>9'2 %</i>	54
- repetir 4rt d'ESO	6	8	2	16	1	4	1	6
- estudiar Batxillerat	110 <i>10'7 %</i>	798 <i>77'8 %</i>	118 <i>11'5 %</i>	1026	--	--	--	--
- estudiar CFGM	66 <i>21'3 %</i>	217 <i>70 %</i>	27 <i>8'7 %</i>	310	3	13	5	21
- Altres estudis	8	12	3	23	2	5	--	7
- Incorporació al treball.....	--	--	--	--	27 <i>27'7 %</i>	54 <i>56 %</i>	16 <i>15'3 %</i>	97
totals globals	211 <i>13'2 %</i>	1214 <i>75'8 %</i>	177 <i>11 %</i>	1602	36 <i>20 %</i>	122 <i>66 %</i>	27 <i>14 %</i>	185

Els percentatges, en cursiva, només es calculen de les opcions dubtes, estudiar Batxillerat, estudiar CFGM, incorporar-se al treball i dels totals globals. Si es suprimeix "seguir Altres estudis" (n=30) i "repetir curs" (n=22) perdem 52 casos però ens facilita l'anàlisi

Nivell de il.lusió →	alumnes que preveuen seguir estudiant				alumnes que preveuen Incorporar-se al treball			
	menor	mitjana	major	totals	menor	mitjana	major	totals
↓categories de decisió:								
- dubtes	24 <i>10'7 %</i>	190 <i>84'4 %</i>	11 <i>4'9 %</i>	225	16 <i>28'1 %</i>	26 <i>45'6 %</i>	15 <i>26'3 %</i>	57
- repetir 4rt d'ESO	4	9	2	15	2	2	2	6
- estudiar Batxillerat	59 <i>5'8 %</i>	798 <i>78'3 %</i>	162 <i>15'9 %</i>	1019	--	--	--	--
- estudiar CFGM	47 <i>15'3 %</i>	237 <i>76'9 %</i>	24 <i>7'8 %</i>	308	3	14	4	21
- Altres estudis	5	16	--	21	1	4	1	6
- Incorporació al treball.....	--	--	--	--	--	43 <i>44'3 %</i>	30 <i>31 %</i>	97
totals	139 <i>8'7 %</i>	1250 <i>78'7 %</i>	199 <i>12'6 %</i>	1588	46 <i>24'6 %</i>	89 <i>47'6 %</i>	52 <i>27'8 %</i>	187

Amb les reserves derivades de les consideracions anteriors,

- Pel que fa als **alumnes que dubtaven:**

. **Preocupacions:** entre els que preveuen seguir estudiant, s'enregistren percentatges molt similars a les tres categories o nivells de preocupació respecte del conjunt de la mostra; mentre que *entre els que preveuen Incorporar-se al treball, es manifesta una lleugera tendència de major preocupació que en el conjunt de la mostra.*

. **Il.lusions:** *entre els que preveuen seguir estudiant, els percentatges que s'enregistren reflecteixen la tendència de menor il.lusió respecte dels percentatges globals de la mostra; mentre que entre els que preveuen Incorporar-se al treball, la distribució en les categories o nivells és altament semblant als totals.*

- **Diferències** entre els que preveuen estudiar Batxillerat i els que preveuen estudiar Cicles Formatius:

. **Preocupacions:** *Major nivell de preocupació entre els que volen fer Batxillerat que en els que volen seguir Cicles Formatius.*

. **Il.lusions:** *Major nivell d'il.lusió entre els que volen fer Batxillerat que en els que volen seguir Cicles Formatius.*

Que els alumnes que preveuen estudiar Batxillerat estiguin més preocupats i més il·lusionats alhora no significa incongruència, no són elements contraris. Els reptes de futur poden generar temor, però també signifiquen una oportunitat de desenvolupament i font de satisfaccions.

6.1.1. Els alumnes que dubten difereixen de la resta d'alumnes de la mostra en les diverses variables delimitades en el qüestionari?

La resta de vinculacions dels grup d'alumnes que dubten s'ha calculat aplicant una taula de contingència i càlcul del Xi-quadrat (χ^2) entre l'opció que preveien en el qüestionari inicial i les categories establertes a cada variable.

En els càlculs s'han suprimit els que consideraven que repetirien 4rt (20) i els que pensaven fer Altres estudis (27) ja que en ser pocs podien distorsionar el càlcul del Xi-quadrat.

VARIABLE	Nivell de significació	breu explicació.
autoestima genèrica.	***	Entre els alumnes amb major autoestima genèrica hi ha menys alumnes que dubten
autoestima específica	no sign.	-----
rendiment acadèmic, qualificacions	***	Els alumnes que dubten s'acumulen molt en els que obtenen insuficient/suficient, suficient/bé, i són menys freqüents entre els que obtenen bé/notable i notable/excel·lent.
dedicació a l'estudi	***	Quant major és la dedicació a l'estudi, menys alumnes que dubten.
adaptació acadèmica <i>(Càlcul dicotomitzant les opcions de resposta: categories positives categories negatives)</i>	***	Dubten menys de l'esperable els situats en categories positives (alta adaptació acadèmica) i més de l'esperable els situats en categories negatives (baixa adaptació acadèmica).
adaptació social <i>(Càlcul dicotomitzant les opcions de resposta: categories positives categories negatives)</i>	*	Dubten més de l'esperable els situats en categories positives (alta adaptació social) i menys de l'esperable els situats en categories negatives (baixa adaptació social).
problemes emotius	*	Lleugera tendència dels alumnes que dubten a manifestar més problemes que la mitjana.
estructura familiar	**	Entre els que viuen en situació diferent a "viure amb pare i mare" es produeixen més dubtes que entre els que sí viuen amb pare i mare.
estudis dels pares	***	Entre els alumnes fills de pares que només tenen estudis primaris, el grup dels que dubten és proporcionalment més gran
qualificació professional del pares	***	Més proporció de dubtes en els alumnes que els seus pares tenen una qualificació professional 'baixa'.
preocupació dels pares pels estudis del fill/a	no sig. <i>(però, lleugera tendència a "més preocupació dels pares, menys alumnes amb dubtes" i viceversa)</i>	
valoració escola i formació rebuda	**	Quan la valoració és més positiva, hi ha menys alumnes amb dubtes, i viceversa.
suport familiar <i>(Càlcul dicotomitzant les opcions de resposta: categories positives categories negatives)</i>	***	Quant més suport, menys alumnes amb dubtes i viceversa
acord família <i>(Càlcul dicotomitzant les opcions de resposta: 'total'+ 'força' acord i 'poc' + 'gens' acord)</i>	***	Menys alumnes amb dubtes de l'esperable entre els situats a 'total'+ 'força' acord, i viceversa

Nivells de significació: * (p< .05) ** (p< .01) *** (p< .001)

Tret dels resultats a adaptació social, en tots els altres es verifica la hipòtesi formulada.

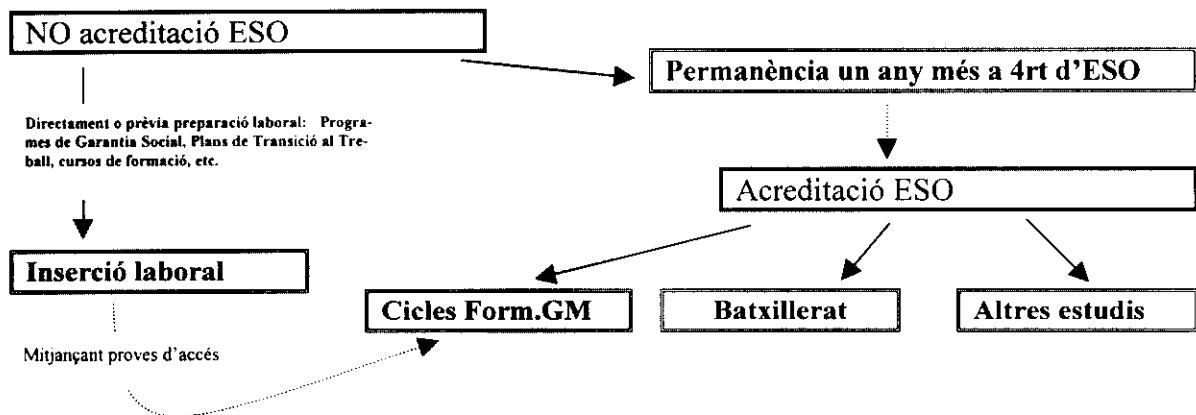
6.2. Vinculació de l'opció escollida amb la selecció de variables "independents" delimitades en el qüestionari inicial.

Es tracta de verificar si les valoracions altes a cada variable significa que hi ha major aspiració cap als estudis de Batxillerat que cap als estudis de CFGM i menor disposició a incorporar-se d'immediat al món laboral.

6.2.1. Dues consideracions metodològiques prèvies.

a) Concordança entre decisió prevista - decisió real. Distribució dels alumnes després de 4rt d'ESO.

Quan s'acaba l'Educació Secundària Obligatòria els itineraris possibles entre els que poden optar els alumnes estan condicionats en primer lloc per l'acreditació o no d'aquest nivell d'estudis. A l'esquema següent es presenten les diferents alternatives:

Així, l'acreditació és un element clau que els alumnes - i les famílies- tenen en compte al delimitar les expectatives o plans de futur per quan finalitzin l'últim curs d'ESO. Els que no promocionen veuen limitades les seves opcions, les famílies poden interpretar-ho amb un sentiment de rebuig social, i les alternatives de formació (PTT, taller escola, formació ocupacional, etc) són força disseminades en els Departaments de Benestar Social, Treball, i Ensenyament o els Ajuntaments o altres organismes o institucions.

Altres variables juguen el seu paper en la decisió sobre formació posterior a la promoció: gènere, nivell de rendiment acadèmic, estatus cultural i econòmic familiar, etc.

Ens preguntem si les expectatives dels alumnes en els últims mesos de 4rt d'ESO concorden amb la realitat que es produirà d'immediat.

En les següents taules es presenten els resultats obtinguts:

Mostra global.

EXPECTATIVA REALITAT	resposta							Total
	indecisa	segura						
	Dubtes	Perman. 4rt ESO	Batxille- rat	Cicles Form.GM	Altres estud.	Incorp. treball	total parcial	
Perm. 4rt ESO	50	15 18'5 % 78'9 %	25	39	--	2	81	131
Batxillerat	79	1	911 98'3 % 95'0 %	11	2	2	927	1006
Cicles Form.G.M.	54	--	7	173 93'5 % 57'9 %	4	1	185	239
Altres estudis	16	--	5	23	6 15'0 % 24'0 %	6	40	56
Incorp. al treball	47	3	8	53	13	68 46'9 % 86'1 %	145	192
Total	246	19	956	299	25	79	1378	1624

En el càlcul de percentatges a les caselles de la diagonal de la taula es tenen en compte només les respostes "segures", les dels alumnes que "tenen clar" que feran al finalitzar 4rt d'ESO. La lectura del primer percentatge es sobre el total parcial dels que realment estan ubicats en aquesta alternativa (total parcial files "realitat"), i el segon percentatge sobre el total dels que preveien aquesta alternativa. (totals columnes "expectativa"). Ex: els 15 alumnes que tenien l'expectativa de permanèixer un any més a 4rt d'ESO i realment hi estan escolaritzats representen el 18'5 % dels que permaneixen un any més a ESO i el 78'9 % dels que preveien aquesta alternativa.

La consideració d'aquestes dades posa de relleu:

- Que la coincidència entre expectativa i realitat es molt intensa, quasi absoluta, en la opció Batxillerat.

- Aquells alumnes que tenien l'expectativa de *permanèixer un any més a ESO* i els que preveien *Incorporar-se al treball* compleixen aquesta opció en un alt percentatge. Ocòrrer però, que *en ambues situacions són molts més els que realment estan en aquestes opcions que els que ho consideraren com una clara expectativa*. La gran diferència entre els que realment permaneixen a 4rt d'ESO i els que preveien aquesta alternativa pot explicar-se pel fet de tractar-se d'una decisió "forçada" que preferien no contemplar.

- Que la previsió de *seguir CFGM* es tradueix a una *realitat molt dispersa*. Una mica més de la meitat dels que consideraven aquests estudis *como expectativa* els realitzen efectivament. La resta es distribueixen entre les altres opcions. Tantmateix, és possible que els que permaneixen a 4rt continuïn considerant l'opció de cursar CFGM en el proper curs, i també que alguns dels categoritzats a 'Altres estudis' cursen ensenyaments assimilables als cicles formatius, i, així mateix, força dels que s'han incorporat al mercat laboral pretenen mitjançant proves d'accés incorporar-se als estudis de CFGM. Per tant, és de suposar que, un curs més tard, una bona part dels que desitjaven seguir CFGM veuran satisfeta aquesta aspiració.

- Es fa més difícil un comentari específic sobre els que preveien "Altres estudis" per l'heterogeneïtat d'aquesta categoria que inclou ensenyaments no reglats, preparació de proves d'accés a CFGM, formació ocupacional, etc.

Quant a la correspondència entre expectatives i realitat, no es manifesten diferències destacables en funció del sexe, a pesar del *predomini de noies en els estudis de Batxillerat* i el *predomini clar de nois en les opcions de 'Incorporació al treball'* i a *estudiar Cicles Formatius*.

Tampoc es detecten diferències rellevants en la concordança expectativa / realitat atenent al tipus de centre en que cursaven 4rt d'ESO. Però sí que es donen diferències marcades en el panorama dels valors absoluts de la distribució: *Major tendència cap els estudis de Batxillerat en els alumnes escolaritzats en centres privats*. Conseqüentment, destaca la *major proporció d'alumnes de centres públics entre els que cursen CFGM*. (Com que l'oferta de Cicles Formatius en centres privats és escassa, majoritàriament els alumnes de centres privats que cursen CFGM han canviat de centre i ara són escolaritzats en centres públics)

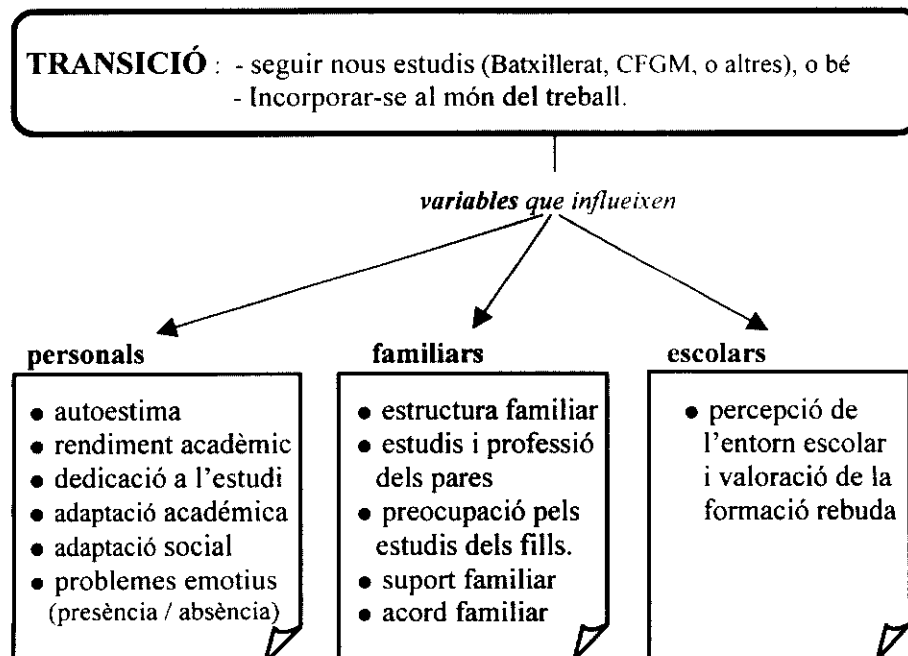
La Incorporació al treball es una opció quasi inexistent entre els alumnes de centres privats. (Es dona una relació de 8 a 1 entre centres públics i privats)

A partir d'aquests resultats, entenem que en la vinculació entre les diverses variables i la decisió presa, hem d'utilitzar l'opció real, és a dir, el que realment estan fent després d'acabar ESO.

b) Modificació en les variables "independents"

Considerem que la variable 'influència rebuda' hem d'eliminar-la per la imprecisió de significat que hem detectat a l'apartat 5.7.1.. A més cal suprimir la variable 'informació rebuda' per la diferent manera que s'obtenia la informació en el qüestionari inicial segons preveïessin estudiar o incorporar-se al treball.

Així queda modificat l'esquema presentat a l'apartat 4. Les dues variables que restaven del bloc "ajut rebut" s'incorporen a les variables "familiars". S'ha produït una reducció respecte del plantejament inicial. Les variables que tindrem en compte són les següents:

6.2.2. Vinculació entre les variables_ delimitades en el qüestionari inicial i l'opció escollida després de 4rt d'ESO.

VARIABLE	Nivell signif.	breu explicació.
autoestima genèrica.	***	A Batxillerat les freqüències observades a autoestima general 'superior' són més altes que les esperades i les observades a autoestima general 'inferior' són més baixes que les esperades. (L'autoestima general normal' (gairebé 1/3 dels alumnes és present en proporció molt semblant a la de la mostra total en cada un dels cinc grups o itineraris) A tots els altres itineraris la situació és la inversa. Per tant, <i>major autoestima genèrica es vincula significativament als estudis de Batxillerat, però no a les altres opcions.</i>
autoestima específica	<i>no sig.</i>	<i>(La no significació es produeix quan la variable es contrasta amb la mostra de tots els alumnes, però, seleccionant només els que estudien Batxillerat i atenent a la modalitat cursada es constata que els que segueixen Batxillerat Tecnològic superen significativament a cada un dels grups d'alumnes que segueixen les altres modalitats)</i>
rendiment acadèmic.	***	A Batxillerat les freqüències observades a 'insuficient-suficient' i a 'suficient-bé' són més baixes que les esperades i les observades a 'bé-notable' i a 'notable-excel.lent' són més altes que les esperades. A tots els altres itineraris la situació és la inversa. Així doncs, <i>les "bones notes" a 4rt d'ESO només es relaciona directament amb estudis de Batxillerat.</i> (S'amplia informació a l'apartat 6.2.3)
dedicació a l'estudi (càlcul dicotomitzant categories)	***	A Batxillerat les freqüències observades a dedicació 'escassa'+ 'baixa' són menors que les esperades, i les observades a 'mitjana' + 'alta' són majors que les esperades. A tots els altres itineraris la situació és la inversa. Per tant, <i>es confirma major dedicació a l'estudi entre els que cursen Batxillerat que entre els que segueixen altres alternatives.</i>
adaptació acadèmica (càlcul dicotomitzant categories)	***	A Batxillerat les freqüències observades a 'molt adaptat'+ 'força adaptat' són més altes que les esperades, i les observades a 'bastant adaptat' + 'poc adaptat' són més baixes que les esperades. Al grup que segueixen CFGM no hi ha diferència entre freqüències observades i esperades. A la resta d'itineraris la situació és la inversa a la de Batxillerat. Es pot concloure que <i>els alumnes que segueixen estudis de Batxillerat es situen més a alta adaptació acadèmica a 4rt d'ESO. Aquesta vinculació no es constata al grup dels que estudien CFGM. A les altres opcions els alumnes es situen més a la franja de baixa adaptació acadèmica.</i>
adaptació social (càlcul dicotomitzant categories)	***	A Batxillerat predominen els alumnes amb millor adaptació social ('força' i 'molt' adaptats) sobre els menys adaptats ('gens' i 'poc' adaptats). A tots els altres itineraris la situació és la inversa de Batxillerat. <i>així doncs, l'adaptació social positiva a 4rt d'ESO només es vincula amb l'opció d'estudis de Batxillerat</i>
problemes emotius	<i>no sign.</i>	
estructura familiar (càlcul dicotomitzant categories)	**	A Batxillerat les freqüències observades a 'viure amb pare i mare' són més altes que les esperades, i les observades a 'altres situacions' són més baixes que les esperades. Al grup que permaneixen a 4rt d'ESO o cursen CFGM no hi ha diferència entre freqüències observades i esperades. Als itineraris d' Altres estudis i Treball, situació inversa a Batxillerat. <i>Mínima vinculació de 'viure amb el pare i la mare' amb més tendència a estudiar Batxillerat, i vinculació entre "Altres situacions" amb major tendència a seguir Altres estudis i Incorporar-se al treball.</i>

estudis dels pares	***	<p>A Batxillerat les freqüències observades a pares amb 'estudis primaris' són més baixes que les esperades, i les observades a pares amb 'secundaris', 'diplomatura' i 'llicenciatura' són més altes que les esperades.</p> <p>A "Altres estudis" i a "Incorporació al treball" la situació és la inversa a la de Batxillerat.</p> <p>Al grup que permaneixen a 4rt d'ESO i als que cursen CFGM, és la situació inversa a la de Batxillerat, excepte en 'estudis secundaris' que les freqüències observades i esperades són gairebé iguals.</p> <p>(S'amplia informació a l'apartat 6.2.3)</p>
qualificació professional del pares	***	<p>A Batxillerat les freqüències observades a qualificació professional 'baixa' són més inferiors a les esperades, mentre que les observades a qualificació professional 'mitjana' i a 'alta' són més altes que les esperades.</p> <p>A tots els altres itineraris la situació és la inversa.</p> <p>(S'amplia informació a l'apartat 6.2.3)</p>
preocupació dels pares pels estudis del fill/a	**	<p>Les diferències es generen a les categories 'inferior' i 'alta' mentre a la categoria 'mitjana' hi ha forta semblança entre freqüències observades i esperades en tots els itineraris.</p> <p>A Batxillerat les freqüències observades a 'inferior' són més baixes que les esperades i consegüentment a 'alta' són més altes que les esperades.</p> <p>Al grups de CFGM, Altres estudis i Incorporació al treball les dades en aquestes categories extremes són a la inversa que les de Batxillerat.</p> <p>Al grup que repeteixen 4rt d'ESO la semblança entre freqüències observades i esperades es dona a totes tres categories.</p> <p><i>Major preocupació pels estudis en els pares dels que cursen Batxillerat.</i></p>
suport familiar		<i>no signif.</i>
acord família	**	<p>A Batxillerat les freqüències observades a 'total acord' són més altes que les esperades, mentre que les observades a 'força', 'poc' i 'gens' d'acord són més baixes que les esperades.</p> <p>A tots els altres itineraris la situació és la inversa.</p> <p><i>Per tant, l'alt acord de la família respecte dels estudis dels fills es vincula a estudis de Batxillerat.</i></p>
valoració escola ESO i formació rebuda	*	<p>Al grup dels que romanen a 4rt d'ESO i dels que cursen CFGM no es produeixen diferències ja que hi ha notable semblança entre freqüències observades i esperades. Altres estudis genera també escàs desnivell.</p> <p>A Batxillerat la valoració de l'entorn escolar i la formació rebuda enregistra freqüències observades més baixes que les esperades a la categoria 'inferior' i freqüències observades més altes que les esperades a la categoria 'normal' mentre que a la categoria 'superior' són molt semblants.</p> <p>Al grup d'"Incorporació al treball" es dona la situació inversa a la de Batxillerat.</p> <p><i>Lleugera vinculació entre valoració positiva de l'escola i de la formació rebuda amb l'opció d'estudis de Batxillerat</i></p>

Tots aquests resultats verifiquen positivament la hipòtesi formulada.

6.2.3. Aportació singular:

Voldríem destacar unes dades referents a la **influència de les variables qualificació global en l'acreditació d'ESO, nivell d'estudis dels pares i qualificació professional dels pares en l'opció acadèmica-laboral després de 4rt d'ESO.**

Complementant la informació anterior i atenent a les dades de distribució real, presentem a les taules següents les freqüències i percentatges en cada una de les opcions acadèmiques o laborals en aquesta transició de final d'escolaritat obligatòria en funció de tres variables: 'Qualificació global obtinguda en l'acreditació d'ESO', 'Nivell d'estudis dels pares', i 'Qualificació professional dels pares'. Els percentatges es calculen a cada

columna de la taula sobre el total de cada qualificació. Ex: Un 44'6 % dels alumnes que van obtenir "suficient" estan cursen Batxillerat.

	Qualificació global en l'acreditació d'ESO					totals
	Insuficient	Suficient	Bé	Notable	Excel·lent	
Perm. 4rt ESO	131 45'2 %	-- 0 %	-- 0 %	-- 0 %	-- 0 %	131
Batxillerat	-- 0 %	218 44'6 %	275 86'5 %	359 97'5 %	147 100 %	999
Cicles Form.G.M.	6 2'1 %	188 38'4 %	35 11'0 %	7 1'9 %	-- 0 %	236
Altres estudis	37 12'7 %	18 3'7 %	-- 0 %	1 0'3 %	-- 0 %	56
Incorp. al treball	116 40'0 %	65 13'3 %	8 2'5 %	1 0'3 %	-- 0 %	190
Total	290	489	318	368	147	1612

Casos perduts: 57 (3'4 %).

Les fletxes resalten el progrés ascendent o descendent.

És patent la correspondència entre qualificacions en l'acreditació d'ESO i els estudis posteriors: A millors qualificacions més preferència pel Batxillerat, i, a la inversa, en els CFGM. Observi's, per exemple: Estudien Batxillerat un 44'6 % dels que van obtenir "suficient" com a nota global, un 86'5 % dels que van obtenir "bé", un 97'5 % dels que van obtenir "notable", i un 100% dels que van obtenir "excel·lent". La qualificació actua como a variable de selecció. Però aquesta constatació resta incompleta mentre no es segueixi aquest alumnes i es coneixi l'èxit o fracàs en els seus estudis.

En aquest punt també caldria una anàlisi i reflexió dels criteris d'acreditació que realment aplica cada centre. Es tracta com afirma Fernández Núñez, (199...) d'una avaluació global, integradora i individualitzada i no de la mera verificació de matèries aprovades o suspeses.

	Nivell d'estudis dels pares (Cónjuge amb major nivell)				totals
	Primària	Secundària	Superiors: Diplomatura o asimilats	Superiors: Licenciatura o asimilats	
Perm. 4rt ESO	64 9'7 %	48 9'4 %	10 3'8 %	9 4'8 %	131
Batxillerat	304 46'3 %	322 63'4 %	209 79'8 %	166 87'8 %	1001
Cicles Form.G.M.	128 19'5 %	76 15'0 %	27 10'3 %	7 3'7 %	238
Altres estudis	36 5.5 %	14 2'8 %	5 1'9 %	1 0'5 %	56
Incorp. al treball	125 19'0 %	48 9'4 %	11 4'2 %	6 3'2 %	190
Total	657	508	262	189	1616

Casos perduts: 54 (3'2 %).

Las freqüències indiquen "el nivell més alt de estudis assolit pel pare o per la mare" o per tots dos quan és idèntica.

Les fletxes resalten el progrés ascendent o descendent.

S'evidencia que els resultats són "millors" en els centres privats. Ara bé, no podem respondre a interrogants que ens dificulten la interpretació: El que les notes atorgades siguin més altes és atribuïble a una voluntat deliberada de la política dels centres privats de més generositat? O és la influència del rerafons familiar dels alumnes d'uns i altres centres (nivell cultural familiar, status socio-econòmic, etc.) que afavoreix diferents recursos i entorn en l'estudi dels fills?

Es oberta la possibilitat de més recerca en aquesta qüestió.

Capítol IV. ESTUDI DE SEGUIMENT 2000-2001

1. Acceptació de participar en l'estudi de seguiment.

En el moment de presentar el qüestionari inicial als alumnes i explicar-los la finalitat de l'estudi de recerca se'ls informava que la participació en l'estudi de seguiment era voluntari i per tant a la capçalera del qüestionari es preguntava si acceptaven participar en l'estudi de seguiment, és a dir, si es comprometien a contestar un any més tard un nou qüestionari. Si la resposta era positiva es demanava que escriguessin la seva adreça per poder garantir l'establir posterior contacte amb ells.

A la taula següent es contrasta els resultats d'algunes variables entre els que sí acceptaren i els que lliurement refusaren participar.

		Accepten participar en l'estudi de seguiment			
		Sí		No	
		n	%	n	%
Gènere	nois	815	48'8 %	83	68'6 %
	noies	855	51'2 %	38	31'4 %
	<i>total</i>	1670		121	
Tipus de centre	públic	1150	68'9 %	64	52'9 %
	privat concertat	448	26'8 %	53	43'8 %
	priv. no concertat	72	4'3 %	4	3'3 %
	<i>total</i>	1670		121	
Nivell estudis pares (el nivell més alt d'un dels conjuges)	primaris	682	41'1 %	42	35'5 %
	secundaris	519	31'2 %	44	37'0 %
	diplomatura	268	16'1 %	14	11'8 %
	llicenciatura	192	11'6 %	19	16'0 %
	<i>total</i>	1661		119	
Rendiment acadèmic 4rt d'ESO	insuf. - suficient	274	16'5 %	34	28'3 %
	suficient- bé	570	34'2 %	43	35'8 %
	bé-notable	498	29'9 %	34	28'3 %
	notable-excel.lent	323	19'4 %	9	7'5 %
	<i>total</i>	1665		120	
Autoestima genèrica	inferior	215	13'0 %	11	9'2 %
	normal	1249	75'3 %	95	79'8 %
	superior	195	11'8 %	13	10'9 %
	<i>total</i>	1659		119	
Adaptació social	poc	95	5'8 %	9	7'8 %
	bastant	699	42'9 %	49	42'6 %
	força	688	42'3 %	50	43'5 %
	molt	146	9'0 %	7	6'1 %
	<i>total</i>	1628		115	
Percepció de l'entorn escolar i de la formació rebuda	inferior	373	22'8 %	20	17'1 %
	normal	853	52'2 %	64	54'7 %
	superior	407	24'9 %	33	28'2 %
	<i>total</i>	1633		117	

Els que no accepten participar representen un 0'7 % de la mostra i com es pot observar no es donen notables diferències.

Entre els que no accepten predominen els nois, hi ha lleugerament més alumnes de centres privats concertats i més alumnes dels de rendiment més baix; tanmateix, en altres variables els dos grups resulten ser molt similars. Per tant *no es manifesta cap constant que expliqui el que s'hagi fet una opció o altra.*

2.- Els qüestionaris de seguiment. Explicació del procés d'aplicació i de buidat de dades.

S'ha elaborat un qüestionari de seguiment per cada un dels grups d'alumnes que han seguit el mateix itinerari: estudis de Batxillerat, estudis de Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM), d'Altres estudis, Repetició de 4rt. d'ESO i Incorporació al treball. Alguns dels ítems són comuns a tots els qüestionaris o a els qüestionaris dels grups que segueixen estudiant, altres ítems són específics atenent a característiques o circumstàncies de cada grup. Es presenten a l'Annex (pp: ???-???) i al quadre següent s'ofereix un resum del contingut dels ítems.

L'objectiu principal era comprendre quina era la seva percepció i vivència del procés de transició. Uns ítems tenen intenció predominantment descriptiva i altres pretenen delimitar el procés i resultat de la transició.

Cada qüestionari ocupa quatre pàgines. Era nominal per cada un dels alumnes que havien acceptat participar en l'estudi de seguiment.

BATXILLERAT	CFGM	Repet. 4rt ESO	Altres estudis	Incorporació al treball
Modalitat cursada	Cicle Formatiu cursat. Durada	-----	Estudis cursats.	Situació laboral
Raons per haver optat per la modalitat cursada	Raons per haver optat pel Cicle cursat.	-----	Raons per haver optat per aquests estudis	Raons per haver optat per incorporar-te al treball
Content/a amb la modalitat triada	Content/a amb el Cicle triat.	-----	Content/a amb els estudis triats	Content/a amb la decisió de treballar
-----				Descripció de les tasques realitzades
-----				Titularitat del lloc de treball.
-----				Típus de contracte
				Remuneració.
Canvi de professors , trasllat de centre.				Trasllat a altra localitat. Desplaçaments.
Companys/es de 4rt d'ESO al curs actual				Companys/es de 4rt al treball actual
Compaginar estudis amb treball remunerat		-----	Compaginar estudis amb treball remunerat	Compaginar treball amb estudis.
-----	-----	Interpretació del fet de repetir curs.	-----	-----
-----				Inscripció al Servei Català de Col·locació
-----				Com vas trobar la feina?
-----				Temps de recerca de feina.
Angoixa pròpia a l'inici dels nous estudis				Angoixa pròpia a en l'adaptació al treball
Angoixa dels pares a l'inici dels nous estudis				Angoixa dels pares en el procés de pas al treball
Projecte personal-professional. Manteniment o canvi				
Disponibilitat del professorat del centre a oferir ajuda per a l'adaptació				Disponibilitat de l'empresa en facilitar l'adaptació
Sentiment de solitud al centre escolar a l'inici del nou curs				Sentiment de solitud a l'empresa als inicis
Sentiment de solitud al centre escolar ara				Sentiment de solitud a l'empresa ara
Esdeveniment o situació personal o familiar que hagi trasvalsat plans de futur				
Accions concretes d'ajuda a ESO		-----	Accions concretes d'ajuda a ESO	Accions concretes d'ajuda a ESO
Accions concretes d'ajuda a 1er de Batxillerat	Accions concretes d'ajuda a 1er de CFGM	-----	Accions concretes d'ajuda als nous estudis	Accions concretes d'ajuda a l'empresa
Valoració de l'ajut i atenció rebuda.		-----	Valoració de l'ajut i atenció rebuda.	

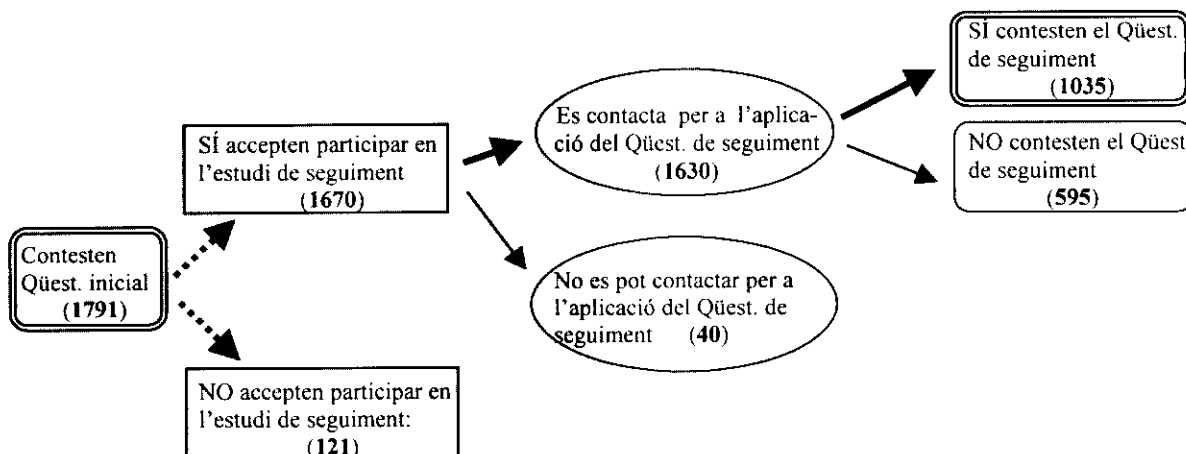
segueix

BATXILLERAT	CFGM	Repet. 4rt ESO	Altres estudis	Incorporació al treball
Qüestions acadèmiques o personals que preocupen.				Qüestions professionals o personals que preocupen.
Qüestions acadèmiques o personals que il·lusionen.				Qüestions professionals o personals que il·lusionen.
Canvis 4rt ESO-1er CF: Organització del curs	Canvis 4rt ESO-1er CF: Organització del curs	-----	Canvis 4rt ESO-Altr.est: Organització del curs	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Instal·lacions.	Canvis 4rt ESO-1er CF: Instal·lacions.	-----	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Instal·lacions.	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Estil d'ensenyar	Canvis 4rt ESO-1er CF: Estil d'ensenyar	Canvis entre ara i l'any passat: Estil d'ensenyar	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Estil d'ensenyar	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Grau d'exigència	Canvis 4rt ESO-1er CF: Grau d'exigència	-----	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Grau d'exigència	-----
-----	-----	Aprenentatges: són repetició dels del curs passat	-----	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Normes convivència.	Canvis 4rt ESO-1er CF: Normes convivència.	-----	Canvis 4rt ESO-Altr.est: Normes convivència	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Dificultat de les matèries	Canvis 4rt ESO-1er CF: Dificultat de les matèries	-----	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Dificultat de les matèries	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Temps d'estudi.	Canvis 4rt ESO-1er CF: Temps d'estudi.	-----	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Temps d'estudi.	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Atenció tutorial	Canvis 4rt ESO-1er CF: Atenció tutorial	Canvis entre ara i l'any passat: Atenció tutorial	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Atenció tutorial	-----
Canvis 4rt ESO-1er Batx: Autoconfiança	Canvis 4rt ESO-1er CF: Autoconfiança	Canvis entre ara i l'any passat: Autoconfiança	Canvis 4rt ESO- Altr.est: Autoconfiança	Canvis entre ara i l'any passat: Autoconfiança
Qualificacions: matèries comunes, de modalitat i optatives	Qualificacions.	Qualificacions	Qualificacions	-----
Assistència a classes particulars o de reforç.				-----
Factors de motivació.	Factors de motivació.	Factors de motivació.	Factors de motivació.	Factors de motivació.
Satisfacció global dels estudis de Batxillerat	Satisfacció global dels estudis de CFGM.	Satisfacció: Ha estat positiu el repetir curs.	Satisfacció global dels estudis cursats.	Satisfacció global de la incorporació al treball
Satisfacció sobre aspectes específics.	Satisfacció sobre aspectes específics.	Satisfacció sobre aspectes específics.	Satisfacció sobre aspectes específics.	-----
Vivències de desànim: Causes				
Previsió de superació o no del curs.		-----	Previsió de superació o no del curs	-----
Projecte pels propers anys				-----
-----				Possessió títol "graduat"
-----				Et proposes treure't el graduat o accés a CF ?
Lloc de naixement propi i dels pares.				
Germans.				

El contactar amb els alumnes que estudiaven Batxillerat, Cicles Formatius o els que repetien 4rt d'ESO fou a través del centre on ara eren escolaritzats. L'aplicació, com en el primer qüestionari es dué a terme directament pel propi responsable de l'investigació, o bé pels professors tutors prèvia instrucció en els criteris i normes d'aplicació. Resultà més complexa que en el primer qüestionari perquè ara eren només una part del grup classe els que contestaven. En algun cas, per absència el dia de l'aplicació, es remeté el qüestionari via postal al domicili de l'alumne amb instruccions i un sobre franquejat per retornar-lo.

La via postal fou la utilitzada en els alumnes dels grups Altres estudis i Incorporació al treball. És clar que això provocà una menor obtenció de qüestionaris complimentats, tot i diversos recordatoris telefònics.

3.- L'estadística del seguiment.

La impossibilitat de contactar per a l'aplicació del Qüestionari de seguiment (només 40 casos) pot obeeir a diverses raons: manca d'adreça o adreça incompleta en el qüestionari inicial, trasllat de domicili, estudis a l'estranger, abandó dels estudis en els dos primers trimestres, etc.

No ens ha estat possible conèixer de manera exhaustiva els alumnes que s'han deixat els estudis durant els trimestres primer i segon del 1er curs d'educació secundària, abans de l'aplicació del qüestionari de seguiment. La taxa d'abandó o canvi (ex: deixar Batxillerat i inscriure's a CFGM) és un indicador de la dificultat o manca d'eficàcia... en la transició. Els que no contesten el Qüestionari de seguiment, com es veurà a la taula següent, són en més alta proporció en els itineraris de Incorporació al treball i d'Altres estudis, pel que s'ha dit abans de recollida d'informació via postal.

Dels que segueixen escolaritzats en ensenyaments de secundària el no contestar el qüestionari, que es produeix en una taxa molt inferior als anteriors, s'explica en molts casos per absència en el moment d'aplicació; no retornar el qüestionari complimentat quan se'ls trameté via postal; retard en retornar els protocols de part d'algun centre; errors en l'itinerari assignat per canvis produïts a l'inici de curs; baixes durant el tercer trimestre; en pocs casos, manca de voluntat de contestar; etc.

A la taula següent es detalla mostra d'alumnes que s'inclouen en el procés de seguiment. S'indiquen les freqüències i percentatges, destriant a cada un dels itineraris, (Repetidors de 4rt d'ESO, Batxillerat, Cicles Formatius de Grau Mitjà, Altres estudis i Incorporació al treball). els nois i noies i el tipus de centre (públic, privat concertat o privat no concertat) on ara són escolaritzats.

DISTRIBUCIÓ MOSTRA SEGUIMENT.

Gènere	Tipus de centre on havien cursat 4rt d'ESO		Rep. 4rt ESO		Batxillerat		CFGM		Altres estudis		Treball	
			Questionari seguiment		Questionari seguiment		Questionari seguiment		Questionari seguiment		Questionari seguiment	
			contestat	no contestat	contestat	no contestat	contestat	no contestat	contestat	no contestat	contestat	no contestat
nois	públic	fre	35	18	160	61	57	36	6	17	24	93
		%	73 %	60 %	52 %	56 %	79 %	62 %	75 %	77 %	83 %	86 %
	privat concertat	fre	12	11	124	44	15	22	2	4	5	15
		%	25 %	37 %	40 %	40 %	21 %	38 %	25 %	18 %	17 %	14 %
	privat no concertat	fre	1	1	25	5	--	--	--	1	--	--
%		2%	3 %	8 %	4 %	--	--	--	5 %	--	--	
total parcial			48	30	309	110	72	58	8	22	29	108
noies	públic	fre	35	11	298	98	54	37	11	12	10	43
		%	90 %	79 %	67 %	68 %	88 %	77 %	85 %	80 %	100%	92 %
	privat concertat	fre	4	2	118	41	7	10	2	3	--	4
		%	10 %	14 %	26 %	29 %	12 %	21 %	15 %	20 %	--	8 %
	privat no concertat	fre	--	1	30	4	--	1	--	--	--	--
%		--	7 %	7 %	3 %	--	2 %	--	--	--	--	
total parcial			39	14	446	143	61	48	13	15	10	47
TOTALS			87	44	755	253	133	106	21	37	39	155
			131		1008		239		58		194	

4. Anàlisi descriptiva dels resultats, comparació entre els cinc grups d'alumnes (Batxillerat, CFGM, Altres estudis, Repetidors de 4rt d'ESO i els que s'incorporen al treball) i constatació de possibles diferències significatives.

En l'anàlisi de la informació del qüestionari de seguiment optem per una estructura transversal de manera que es puguin detectar les semblances o aquelles característiques peculiars de cada grup.

Sovint la pregunta és igual als qüestionaris aplicats als diferents grups. Quan el contingut de la pregunta sigui específic per un grup es destacarà aquesta circumstància i es farà l'anàlisi particularitzat.

4.1.- Redistribució dels alumnes. Permanència o trasllat de centre. Raons que justifiquen l'opció. Canvis de professor. Desplaçaments. Manteniment o pèrdua de companys i amics.

Aquesta primera anàlisi descriptiva la realitzem independentment per cada grup (Batxillerat, CFGM, Altres estudis, Repetició de 4rt d'ESO i Treball)

4.1.1. Batxillerat.

	Centre origen: 4rt ESO	Centre destí: 1er Batx	PERMANÈNCIA al mateix centre	TRASLLAT a ...				
				tipus de centre			localitat	
				públic	privat concert	priv. no concert	mateixa	altra
públic	458 61 %	525 69'5 %	413	44	1	--	12	33
privat concert	242 32 %	180 24 %	177	62	2	1	56	9
privat no conc.	55 7 %	50 6'5 %	49	6	--	--	3	3
totals	755	755	639	112	3	1	71	45
				116			116	

Dels 755 alumnes seguits, *el trasllat de centre es produeix en 116 casos (15 %)*. Considerem que el trasllat és forçós quan en el centre que van cursar ESO no s'imparteixen estudis de Batxillerat o CFGM: és el cas de 31 alumnes que el centre d'origen era públic i 33 alumnes de centres privats. Així, el "*trasllat voluntari*" s'hauria produït en 14 alumnes procedents de centre públic i 32 alumnes procedents de centre privat concertat i 6 alumnes procedents de centre privat no concertat, *en conjunt un 7'5 % dels que podien haver cursat Batxillerat al propi centre*. Es tracta d'una proporció ben reduïda.

El que es manifesta clarament és *la tendència gairebé absoluta a que el trasllat sigui de centre públic o privat a centre públic*.

En la mostra seguida, l'escolarització a 1er de Batxillerat incrementa el percentatge d'alumnes a centres públics a compte del descens en centres privats.

Es presenta tot seguit la distribució segons les modalitats de Batxillerat cursades

	Modalitat de Batxillerat				total
	Humanitats i Ciències Socials	Ciències de la Naturalesa i de la Salut	Tecnològic	Artístic	
Nois	104 <i>(135)</i> 33'7 % 31'5 %	69 <i>(99)</i> 22'3 % 28'6 %	130 <i>(66)</i> 42'1 % 81'3 %	6 <i>(10)</i> 1'9 % 25 %	309 40'9 %
Noies	226 <i>(195)</i> 50'7 % 68'5 %	172 <i>(142)</i> 38'6 % 71'4 %	30 <i>(95)</i> 6'7 % 18'8 %	18 <i>(14)</i> 4 % 75 %	446 59'1 %
total	330 43'7 %	241 31'9 %	160 21'2 %	24 3'2 %	755

Es presenta com a taula de contingència: en negreta les freqüències reals i entre parèntesi les freqüències esperades si la distribució fos "normal"

Es segueix posant de manifest la tendència de *clar predomini de les noies en les modalitats d'Humanitats i Ciències Socials i de Ciències de la Naturalesa i de la Salut i el fort desequilibri a favor dels nois en la modalitat de Batxillerat Tecnològic*. Aquesta opció als 16 anys determina en gran mesura les carreres universitàries dels que arribin al nivell d'estudis superior: les noies segueixen mantenint-se allunyades de les enginyeries.

Raons que justifiquen l'elecció de modalitat

Les respostes obertes sobre les 'raons, arguments, motius...' que els van fer optar per la modalitat que estan cursant, s'han categoritzat així:

◆ Interessos acadèmics:

- agradar les matèries d'estudi de la modalitat o desagradar les d'altres modalitats
- facilitat de les matèries de la modalitat o dificultat de les d'altres modalitats.
- adaptació de la modalitat a les pròpies aptituds.

◆ Previsió de futur:

- amb caràcter més immediat: 'preparació per futurs estudis'
- amb caràcter més a llarg plaç, incorporant certa previsió laboral: 'obre més portes, opcions'

◆ Assessorament o imposició d'altres

- pares

- amics o germans més grans

◆ Altres: Aquest grup recull algunes respostes singulars, poc freqüents: dubtes, 'no tenir altra opció', evitar determinat/da professor/a, continuar a l'escola privada, etc.

A la taula es detalla els percentatges d'aquestes raons atenent al gènere, al tipus de centre i a la modalitat de Batxillerat escollida.

Del total de respostes possibles dels alumnes de la mostra (n x 2) s'exclouen primer els que no han escrit res com a 1^a o 2ª raó o bé que només han aportat una raó (92 en total) Així obtindríem el total de raons aportades sense tenir en compte si són primera o segona resposta.

S'exclouen després aquelles aportacions que no fan referència a la modalitat escollida sinó que són un comentari genèric als estudis de Batxillerat ('experimentar el repte del Batxillerat', 'tenir més coneixements', etc)

	Gènere		Tipus de centre			Modalitat de Batxillerat				totals	
	nois	noies	públ	priv	pr.no c	HiCS	CNiS	Tec	Art		
n	309	446	525	180	50	330	241	160	24	755	
cap resposta o només una raó	46	57	76	14	13	37	28	34	4	103	
respostes genèriques sobre Batx	28	22	36	13	1	25	9	11	5	50	
respostes vàlides	544	813	938	333	86	598	445	275	39	1357	
interesos acadèmics	agrad/desagr. matèries	253 46 %	405 50 %	457 49 %	158 47 %	43 50 %	275 46 %	229 51 %	131 48 %	23 59 %	658 48 %
	facil/dif. matèries	17 3 %	16 2 %	22 2 %	8 2 %	3 3 %	24 4 %	6 1 %	1 0'5 %	2 0'5 %	33 2 %
	adapt/inadapt aptituds	44 8 %	76 9 %	81 9 %	33 10 %	6 14 %	67 11 %	32 7 %	19 7 %	2 0'5 %	120 9 %
previsió de futur	immediat	161 30 %	215 26 %	267 28 %	86 26 %	23 27 %	162 27 %	117 26 %	91 33 %	6 15 %	376 28 %
	més a llarg plaç	51 10 %	79 10 %	86 9 %	36 11 %	8 9 %	51 9 %	46 10 %	30 11 %	3 8 %	130 10 %
assess. o impos.	pares	6 1 %	7 1 %	6 1 %	7 2 %	-- --	6 1 %	6 1 %	-- --	1 2 %	13 1 %
	amics o germans grans	4 0'5 %	1 0 %	2 0 %	3 1 %	-- --	-- --	4 1 %	1 0 %	-- --	5 0 %
altres	8 1'5 %	14 2 %	17 2 %	2 1 %	3 3 %	13 2 %	5 1 %	2 1 %	2 5 %	2 2 %	

Destaquen els interessos acadèmics que en conjunt inclouen un 60 % dels motius o arguments, seguit de la previsió de futur amb major pes del futur immediat (28 %) que del futur a més llarg termini (10 %). L'assessorament o imposició, juntament amb "Altres" només inclou un 3 % de la mostra.

Els percentatges no reflecteixen diferències destacades quant a gènere ni quant a tipus de centre. Segons modalitat, 'agradar o desagradar matèries' destaca a Batxillerat artístic. En la 'facilitat/dificultat en les matèries', els alumnes de la modalitat de Batxillerat Humanístic i de Ciències Socials obtenen percentatges més alts que a les altres modalitats. A Batxillerat tecnològic s'obtenen percentatges predominants a 'previsió de futur'. Aquestes dades recolzen opinions conegudes: requisit de possessió de característiques o habilitats específiques per cursar Batxillerat artístic, major facilitat dels estudis de Batxillerat Humanístic i de Ciències Socials, i possibilitat d'estudis amb més futur des de Batxillerat tecnològic.

Estan contents amb la modalitat que han triat?

La disposició com a subpregunta de l'item 1 pot haver influït en que no se n'hagin adonat i ho deixessin en blanc 43 alumnes un 5'7% del total. Els casos perduts són lamentablement massa elevats.

Analitzant les respostes donades, 'gens' té una freqüència de 16 casos (2'2 %) , 'poc' 48 (6'7 %), 'força' 370 (52 %) i 'molt' 279 (39 %). No es detecten diferències ni atenent al sexe ni a la modalitat cursada.

Preocupen el 64 casos que indiquen 'gens' o 'poc', si bé, en conjunt es posa de manifest una bona adaptació a l'opció de Batxillerat triada.

Canvi de professors

Es categoritzen les respostes en dos blocs: canvi moderat de professors ('no hi ha canvis' o 'només alguns canvis') n= 383 i canvi intens ('força' o 'tots') n= 377. Naturalment quan es canvia de centre el canvi sempre és intens.

Desplaçament diari a una altra localitat (Entenem que en molts casos no es un canvi que s'hagi produït amb motiu de la transició, segurament ja es produïa el desplaçament quan cursaven 4rt d'ESO.)

Un terç dels alumnes de la mostra (257) es desplaçen diàriament a una altra localitat per cursar Batxillerat. Segurament que la distribució de centres escolars a les localitats més importants de cada comarca afavoreix aquest fet.

Companys o amics de 4rt d'ESO a 1er de Batxillerat

'no, cap' = 42 (5'6 %), 'pocs' = 224 (29'8 %), 'força' =269 (35'8 %) i 'la majoria' 217 (28'9 %)

Els que no tenen amics o en tenen pocs han de fer un procés de adaptació social més intens, que els altres s'estalvien. Per alguns pot ser positiu si l'entorn era hostil; però per la majoria, suposa un esforç afegit a l'adaptació acadèmica.

4.1.2. Cicles Formatius de Grau Mitjà.

Dels 133 alumnes seguits, 111 havien cursat 4rt d'ESO a centre públic i 22 provenen de centres privats concertats. Ara, només 2 són escolaritzats en centres privats.

La mobilitat de centre o la permanència en el mateix centre en transició des d'ESO ha significat:

- 34 alumnes estudien CFGM al mateix IES que varen cursar ESO
- 97 s'han traslladat a un altre centre públic
- 2 s'han traslladat a un altre centre privat.

Cicles cursats:

La següent taula presenta la composició de la mostra d'alumnes que hem seguit: s'indica el cicle cursat, la durada del cicle i els nois i nois a cada cicle.

CFGM	durada	alumnes		total
		nois	noies	
Gestió administrativa	1 any	9	24	33
Estètica personal	1 any	--	8	8
Serveis de restaurant i bar	1 any	2	4	6
Confecció	1 any	--	3	3
Farmàcia / Laboratori	1 any	--	2	2
Animació activ. físiques i esportives	1 any	--	1	1
Autoedició	1 any	1	--	1
Escorxador, carnisseria i xarcuteria	1 any	1	--	1
Carrosseria	1 any	1	--	1
Pesca i transport marítim	1 any	1	--	1
<i>totals 1 any</i>		15	42	57
Electromecànica de vehicles	2 anys	12	--	12
Mecanització	2 anys	11	1	12
Cuina	2 anys	7	4	11
Cures i auxiliar infermeria	2 anys	2	8	10
Manteniment elèctric i cond. línies	2 anys	9	1	10
Equips electrònics de consum	2 anys	8	--	8
Perruqueria	2 anys	--	4	4
Explotacions agràries extensives	2 anys	2	--	2
Fusteria	2 anys	2	--	2
Explotacions forestals	2 anys	2	--	2
Fred i climatització	2 anys	1	--	1
Equips i instal.lacions electròniques	2 anys	1	--	1
Restauració	2 anys	--	1	1
<i>totals 2 anys</i>		57	19	76
<i>total</i>		72	61	132

Una primera observació és que *les noies són majoria en els cicles de curta durada* (generalment 1400 hores, que es pot completar al llarg d'un any, d'un curs), i *els nois són majoria en cicles de durada llarga* (unes 2000 hores i dos anys de durada). Es manté força una distinció tradicional de feines on predominen el homes i feines on predominen les dones, amb poques situacions d'elecció d'una formació no tradicional del gènere.

Raons per les que han triat cursar el Cicle Formatiu.

Les respostes obertes sobre les 'raons, arguments, motius...' que els van fer optar per la modalitat que estan cursant, s'han categoritzat de manera semblant que a Batxillerat:

◆ Interessos acadèmics:

- agradar les matèries d'estudi del cicle o desagradar les d'altres cicles
- facilitat de les matèries del cicle o dificultat de les d'altres cicles. (a més de la facilitat o dificultat de les matèries, s'incorporen les respostes que fan referència a la curta durada dels estudis,
- adaptació de la modalitat a les pròpies aptituds. (, s'incorporen les respostes que fan referència a la manca de capacitat i/o voluntat per estudiar batxillerat i a les qualificacions baixes obtingudes a ESO)

◆ Previsió de futur:

- amb caràcter més immediat: 'preparació per futurs estudis',
- amb caràcter més a llarg plaç, incorporant certa previsió laboral: 'obre més portes, opcions'

◆ Assessorament o imposició d'altres:

- pares,
- amics o germans més grans

◆ Altres: 'evitar altres cicles', 'experiència prèvia de treball', etc.

A les respostes sobre CFGM en general, que pròpiament no responen a la pregunta formulada, es fa referència a manca de capacitat / voluntat per estudiar Batxillerat, a les notes baixes d'ESO o a "estudiar quelcom abans d'anar a treballar", que *transmeten cert sentiment de frustració*.

Les respostes referides a 'interessos acadèmics' inclouen un percentatge (62 %) semblant als que cursen Batxillerat. 'Previsió de futur' només incorpora un 18 %, i, respecte de Batxillerat, s'incrementen les raons referides a 'assessorament, recomanació i imposició' i 'altres'.

Els percentatges que s'obtenen en l'anàlisi sectoritzat per gènere són molt semblants als percentatges totals sense diferències marcades entre nois i noies. Tampoc el factor durada marca gaires variacions, només en dos casos i per raons òbvies: *la curta durada és una raó pels de cicles d'un any i la previsió pel futur és més intensa en els que cursen cicle de dos anys que en els altres*.

		Gènere ¹²		Durada cicle		totals
		nois	noies	1 any	2 anys	
n		72	61	57	76	133
respostes possibles		144	122	114	152	266
cap resposta o només una raó		18 12'5 %	12 9'8 %	14 2 %	16 2 %	30 11 % *
respostes sobre els estudis de CFGM en general	curta durada dels estudis	1 0'7 %	5 4 %	6 5'2 %	-- 0 %	6 2 % *
	manca de capacitat / voluntat per estud. Batxillerat	13 9 %	13 11 %	10 9 %	16 10'5 %	26 10 % *
	notes baixes a ESO	1 0'7 %	-- 0 %	1 1 %	-- 0 %	1 0'5 % *
	ampliar coneixements	8 5'5 %	2 1'6 %	3 2'5 %	7 4'5 %	10 3'5 % *
	estudiar quelcom abans d'anar a treballar	3 2 %	2 1'6 %	2 2 %	3 2 %	5 2 % *
	de difícil categorització	3 2 %	2 1'6 %	4 3'5 %	1 0'5 %	5 2 % *
respostes vàlides		97	86	74	109	183
interessos acadèmics	agrad/desagr. matèries	55 57 %	51 59 %	41 55 %	65 60 %	106 58 % **
	facilitat/dificultat matèries	4 4 %	1 1 %	3 4 %	2 2 %	5 3 % **
	adapt/inadapt aptituds	1 1 %	1 1 %	1 1 %	1 1 %	2 1 % **
previsió de futur immediat o a llarg plaç		21 22 %	12 14 %	8 11 %	25 23 %	33 18 % **
assessorament o imposició.	pares	8 8 %	2 2'5 %	3 4 %	7 6'5 %	10 5'5 % **
	professors (recomanació i/o informació)	2 2 %	10 12 %	11 15 %	1 1 %	12 6'5 % **
altres		6 6 %	9 10'5 %	7 10 %	8 7'5 %	15 8 % **

* percentatge sobre respostes possibles

** percentatges sobre respostes vàlides

¹² Les diferències s'analitzen atenent al gènere i a la durada dels estudis. L'escollir un Cicle més curt (generalment 1400 hores, que es pot completar al llarg d'un any, d'un curs), o escollir un Cicle més llarg (unes 2000 hores i dos anys de durada) pot marcar alguna diferència. Tanmateix, donada la diversitat de contingut dels cicles ens temem que els possibles efectes quedin difosos.

Estan contents amb la modalitat que han triat?

Analitzant les 121 respostes donades, 'gens' té una freqüència de 4 casos (3'3 %) , 'poc' 11 (9'1 %) , 'força' 55 (45'5 %) i 'molt' 51 (42'1 %). No es detecten diferències.

Com en el grup de Batxillerat, en conjunt, s'enregistren dades que reflecteixen una bona adaptació en l'opció feta.

Canvi de professors

El canvi de professors globalment és molt més intens en aquests alumnes que en els de Batxillerat.

La categorització entre canvi moderat de professors (no hi ha canvis o només alguns canvis) i canvi intens (força o tots) per fer posteriors contrastos, no té sentit pel desequilibri entre ambdues categories 18 i 110 respectivament

Desplaçament diari a una altra localitat.

Com en el grup de Batxillerat, entenem que en molts casos no es un canvi que s'hagi produït ara, segurament ja es produïa el desplaçament quan cursaven 4rt d'ESO.

Un 47 % dels alumnes de la mostra que analitzem es desplaçen diàriament a una altra localitat per cursar CFGM.

Companys o amics de 4rt d'ESO a 1er de Batxillerat

'no' 57 (43 %); 'pocs' 70 (52 %); 'força' 5 (4 %); 'la majoria' 1 (1 %)

El canvi de companys i amics és també molt destacable, la tasca de fer noves amistats a l'escola és molt generalitzada. Suposa més esforç d'adaptació social que en el grup dels de Batxillerat.

4.1.3. Altres estudis.

Hem obtingut només 21 respostes de la tramesa de cartes a 56 nois i noies que ens constava que estaven cursant estudis després de no haver acreditat l'ESO. La distribució és la següent:

	nois	noies	total
preparació per a les proves d'accés a CFGM	2	1	3
formació ocupacional (en centres privats)	3	6	9
PTT: Programa de Transició al Treball	3	6	9
<i>totals</i>	8	13	21

La taxa de seguiment només arriba a un 36 %. El tamany del grup dificultarà la interpretació de resultats.

Raons que expliquen l'opció d'Incorporar-se al treball després d'ESO:

La categorització resultant es reflecteix ja directament a la següent taula:

		Gènere		totals
		nois	noies	
n		8	13	21
	respostes en blanc	3	6	9
respostes vàlides		13	20	33
circumstàncies acadèmiques	No haver obtingut el "graduat"	2 15'5 %	2 10 %	4 12 %
	Voler accedir a estudis de CFGM	2 15'5 %	2 10 %	4 12 %
perspectiva ocupacional immediata o futura.	Sempre m'ha agradat la professió per la que em formo.	3 23 %	8 40 %	11 33'5 %
	Aprendre una professió	-- 0 %	1 5 %	1 3 %
	Per poder trobar feina.	3 23 %	3 15 %	6 18 %
	Per guanyar diners	-- 0 %	1 5 %	1 3 %
	En espera d'incorporar-me a un treball	1 8 %	-- 0 %	1 3 %
Altres	Per la informació rebuda.	1 8 %	2 10 %	3 9 %
	"M'hi van obligar"	1 8 %	-- 0 %	1 3 %
	"No sabia què fer".	-- 0 %	1 5 %	1 3 %

Contents de la feina que fan.

De les 18 respostes recollides, 9 afirmen que el treball els agrada "força" i altres 9 que els agrada "molt" sense cap cas a les opcions "gens" o "poc". Estan molt satisfets de l'opció que han pres.

Canvi de professors.

El pas de ESO a Altres estudis *ha suposat a tots els subjectes de la mostra canvi total de professors.*

Desplaçament diari a una altra localitat.

Una meitat d'aquests nois i noies cursen els estudis a la pròpia localitat i l'altre meitat han de desplaçar-se a altra localitat

Companys d'ESO als nous estudis.

En poquíssims casos conserven amics del curs passat com a companys en els estudis actuals.

4.1.4. Repetidors de 4rt d'ESO.

La mostra que hem seguit la constitueixen 87 alumnes: 48 nois i 39 noies. Obviàment no se'ls demana raons del repetir, ni si estan content de l'opció.

Canvi de centre

Només tres alumnes han canviat de centre. 71 són a centres públics i 17 a centres privats.

Canvi de professors

Pel que fa al canvi de professors : canvi moderat de professors: 'no hi ha canvis' 9, i 'només alguns canvis' 40. Canvi intens: 'força canvis' 20, i 'canvi de tots els professors' 18.

El professorat és el mateix en un 56'3 % dels casos.

Companys del curs passat

Així mateix, dels amics o companys de 4rt d'ESO: no, cap 21 (24'1 %), pocs 57 (65'5 %), força 4 (4'6 %), i la majoria 5 (5'7 %).

S'han integrat a un nou grup però pertanyent majoritàriament a una mateixa "cultura d'escola".

Valoració del fet de repetir curs.

Les respostes a la pregunta específica inclosa en el qüestionari sobre com interpreten la repetició de curs dona els següents resultats:

	Total acord	Força d'acord	Poc d'acord	Gens d'acord	n
'oportunitat de millorar el nivell de coneixements' .	39 45'4 %	31 36'9 %	10 11'9 %	4 4'8 %	84
'possibilitat d'obtenir el títol de graduat'	73 83'9 %	11 12'6 %	3 3'4 %	---	87
'sanció per les notes baixes del curs anterior'	14 16'7 %	35 41'7 %	19 22'6 %	16 12'1 %	84
'segona oportunitat per preparar-me per posteriors estudis'	38 45'2 %	25 29'8 %	15 17'9 %	6 7'1 %	84

La possibilitat d'obtenir el títol de graduat sembla una justificació prioritària. L'opció 'segona oportunitat per preparar-me per posteriors estudis' es pot considerar com una reiteració de 'oportunitat de millorar el nivell de coneixements': ambdues opcions enregistren respostes similars. Entendre el repetir curs com a 'sanció per les notes baixes del curs anterior' es força comú: un 58 % responen 'total acord' i 'força acord'. Es tracta d'una transició forçada i sense avançar.

En les quatre interpretacions no es detecten diferències significatives quant a gènere, i només en la consideració del repetir com a sanció: *els alumnes de centres privats ho valoren més com a sanció que els de centres públics.*

4.1.5. Incorporació al món del treball.

Hem obtingut només 39 respostes de la tramesa de cartes a 194 nois i noies que ens consta que van accedir a Incorporar-se al món del treball. Tot i els diversos recordatoris telefònics efectuats. És el grup on aconseguim una taxa de seguiment més baixa.

29 són nois (24 havien cursat ESO en centre públic i 5 en centre privat concertat) i 10 són noies (totes havien cursat 4rt d'ESO a un centre públic)

Coneixem la situació laboral de 35 dels membres d'aquest grup (4 deixaren en blanc aquesta resposta):

30 estan treballant, 4 busquen feina, però ja havien treballat abans, i 1 busca la primera feina.

2 treballen en un organisme públic, 3 en una empresa familiar i la resta a l'empresa privada.

La meitat s'han de desplaçar diàriament a una altra localitat.

Raons que expliquen la opció a Incorporar-se al treball després d'ESO:

L'agrupació de raons o motius es situa majoritàriament en 'limitacions acadèmiques' i 'desig d'aconseguir diners', com queda reflectit a la taula següent:

		Gènere		totals
		nois	noies	
n		29	10	39
respostes en blanc		10	5	15
respostes vàlides		48	15	63
limitacions acadèmiques	No agradar els estudis	19 40 %	4 27 %	23 37 %
	No haver obtingut el "graduat" / notes insuficients a ESO	8 17 %	1 7 %	9 14 %
	No trobar plaent cap alternativa d'estudis	2 4 %	-- 0 %	2 3 %
	Ser expulsat de l'escola.	2 4 %	1 7 %	3 5 %
Necessitat d'aconseguir diners / Que els pares no hagin de pagar els estudis.		11 23 %	3 20 %	14 22 %
Adquirir experiència laboral abans de reemprendre els estudis		4 8 %	2 15 %	6 9 %
De sempre havia volgut Incorporar-se al treball després d'ESO		2 4 %	1 7 %	3 5 %
altres: "Ser més independent" (?), "per fer quelcom"		-- 0 %	3 20 %	3 5 %

Se senten contents d'haver optat per Incorporar-se al món del treball?

Dels 35 casos del grup només 1 marca l'opció "gens" i 3 l'opció "poc", mentre que 16 indiquen que estan "força" contents i 15 "molt" contents.

4.2.- Procés d'adaptació. Angoixa pòpia i dels pares durant les primeres setmanes. Sentir-se sol/a.

4.2.1 Angoixa en la transició.

Com van viure les primeres setmanes en els nous estudis o en el món del treball? Amb angoixa i preocupació o sense dificultats i amb bon ànim? Quina percepció tenen de com va afectar als seus pares aquesta transició?

		molta angoixa	certa angoixa	normal	força animat/da	molt animat/da	total
Angoixa PROPIA	Batx.	71 9'5 %	236 31'6 %	238 31'8 %	157 21 %	46 6'1 %	748
	CFGM	5 3'8 %	29 22 %	37 28 %	45 34'1 %	16 12'1 %	132
	Altr. est.	-- 0'0 %	6 28'6 %	7 33'3 %	4 19 %	4 19 %	21
	Rep 4rt	10 11'6 %	19 22'1 %	35 40'7 %	16 18'6 %	6 7 %	86
	Treball	2 5'6 %	5 13'9 %	6 16'7 %	15 41'7 %	8 22'1 %	36

		molta angoixa	certa angoixa	normal	força animat/da	molt animat/da	total
Angoixa dels PARES	Batx.	18 2'4 %	127 16'9 %	416 55'5 %	137 18'3 %	52 6'9 %	750
	CFGM	3 2'3 %	15 11'3 %	62 46'6 %	35 26'3 %	18 13'5 %	133
	Altr. est.	-- 0 %	4 19 %	8 38'1 %	7 33'3 %	2 9'5 %	21
	Rep 4rt	4 4'7 %	15 17'4 %	50 58'1 %	13 15'1 %	4 4'7 %	86
	Treball	-- 0 %	11 28'9 %	20 52'6 %	6 15'8 %	1 2'6 %	38

L'angoixa es manifesta a les freqüències enregistrades a "molta angoixa" i "certa angoixa".

Destaca el grup dels que estudien Batxillerat com a més angoixats, seguits dels que repeteixen 4rt d'ESO.

Els que cursen CFGM i els que cursen Altres estudis el nivell d'angoixa es redueix i els percentatges a "força animat/da" i "molt animat/da" són més alts que els d'angoixa.

Els que accedeixen al món del treball són els que manifesten menys angoixa i més ànim en la transició.

Només s'ha detectat una lleugera diferència entre nois i noies en el grup dels que repeteixen 4rt d'ESO: Les noies es manifesten lleugerament més angoixades.

Els alumnes manifesten també en un altra pregunta la seva percepció de com els pares van viure el procés d'adaptació durant les primeres setmanes del curs. Els pares sempre viuen amb preocupació el desenvolupament dels fills.

Des de la perspectiva dels nois i noies, en els itineraris que signifiquen seguir estudiant, els pares afronten la transició dels seus fills amb menys angoixa que ells, produint-se força semblança en els quatre grups, encara que a CFGM i Altres estudis els percentatges són lleugerament més alts a les respostes 'força animat/da' i 'molt animat/da' el que significa que globalment els pares d'alumnes de CFGM i d'Altres estudis afronten la transició lleugerament amb menys angoixa que els pares que els seus fills fan Batxillerat o repetidors de 4rt d'ESO.

En el grup dels que s'incorporen al món del treball hi ha més angoixa dels pares que en els altres grups, i és superior l'angoixa dels pares a la dels fills, que com hem dit són els que afirmen afrontar la transició més animats.

Hi ha vinculació entre ambdues respostes? Calculem la correspondència en els grups dels alumnes que cursen Batxillerat, CFGM i Repetidors de 4rt d'ESO.

Ens dona les taules següents.

PARES \ ALUMNES	molta angoixa.	certa angoixa	normal	força animats	molt animats	totals
molta angoixa	4	29	24	12	2	72
certa angoixa	9	51	114	46	14	234
normal	3	30	170	31	3	237
força animats	0	14	91	36	15	156
molt animats	1	1	15	12	17	46
totals	17	125	414	137	51	744

Batxillerat

Com es posa de manifest a la taula nº observant les freqüències a la diagonal de la taula més les de les caselles adjacents no hi ha gaire correspondència entre ambdues valoracions.

PARES \ ALUMNES	molta angoixa.	certa angoixa	normal	força animats	molt animats	totals
molta angoixa	2		1	1	1	5
certa angoixa	1	7	14	3	4	29
normal		2	23	12		37
força animats		5	19	15	6	45
molt animats		1	4	4	7	16
totals	3	15	61	35	18	132

CFGM

Hi ha certa correspondència entre ambdues valoracions Els valors dins la zona amb traç de més gruix acumulen un 85 % de la mostra. Els alumnes fan valoracions iguals o properes en les dues preguntes.

No es constaten diferències significatives ni en funció del gènere ni de la durada del cicle.

PARES \ ALUMNES	molta angoixa.	certa angoixa	normal	força animats	molt animats	totals
molta angoixa	2	5	2	1	0	10
certa angoixa	0	5	10	3	1	19
normal	0	3	29	2	0	34
força animats	1	1	7	6	1	16
molt animats	0	1	2	1	2	6
totals	3	15	50	13	4	85

Repetidors 4rt d'ESO

És força notable la correspondència entre ambdues valoracions.

4.2.2. Sentir-se sol/a.

		força sovint	sovint	poques vegades	gairebé mai	total
Batx.	al principi del curs ..	7 1 %	18 2'5 %	122 16 %	604 80'5 %	755
	ara	5 0'5 %	10 1'5 %	69 9'5 %	656 88'6 %	755
CFGM	al principi del curs ..	3 2'3 %	5 3'8 %	31 23'7 %	92 70'2 %	133
	ara	--- 0 %	1 0'8 %	8 6'2 %	120 93'0 %	133
Altres est.	al principi del curs ..	1 4'8 %	1 4'8 %	7 33'3 %	12 57'1 %	21
	ara	-- 0 %	1 5'3 %	4 21'1 %	14 73'7 %	19
Rep. 4rt ESO	al principi del curs ..	4 4'6 %	9 10'3 %	11 12'6 %	63 72'4 %	87
	ara	--- 0 %	4 4'6 %	6 6'9 %	77 88'5 %	87
Treball	al principi del curs ..	1 2'6 %	3 7'9 %	8 21'1 %	26 68'4 %	38
	ara	-- 0 %	1 3 %	7 21'2 %	25 75'8 %	33

El sentir-se sol/a a l'escola pot ser un indicador d'inadaptació social.

Sembla que tot i tenir menys amics al centre *la sensació de solitud no es produeix gaire*.

L'opció de resposta "gairebé mai" enregistra alts percentatges. Sortosament són pocs els alumnes que se senten sols a l'escola.

En la situació inicial del curs, el percentatge més alt és el del grup dels que estudien Batxillerat, seguit dels grups de Repetidors de 4rt d'ESO, CFGM, Incorporació al treball, i Altres estudis, en l'ordre descendent que els hem enunciat. Aquest ordre s'explica en funció dels companys de 4rt que comparteixen l'itinerari escollit: A Batxillerat continuen molts companys a la mateixa classe o grup i a Altres estudis molts pocs i sovint cap.

El contrast entre els dos moments (inici de curs i ara) indica que a cada grup *s'ha produït una bona integració*.

No s'identifiquen diferències significatives.

La utilitat d'aquesta pregunta al qüestionari té una finalitat diagnòstica, per exemple, si pretenem identificar aquells casos preocupants que se sentien sols a l'escola o al treball a l'inici de curs i persisteix el sentiment de solitud cap a final de curs. Es tracta de detectar alumnes als que caldria ajudar individualment¹³. Per exemple, hem delimitat en el grup de Batxillerat, els alumnes que a la pregunta 9 contesten 'força sovint' i 'sovint' i que a 9.1 també contesten una d'aquestes opcions o bé ho deixen en blanc. Són 13 alumnes en els que es detecten diferències significatives respecte de la resta en altres variables com autoconfiança (menor) satisfacció de la modalitat escollida (poc contents) i desànim (més sovint)

4.3.- Ajut rebut. Disponibilitat del professorat. Accions concretes d'ajuda.

En aquest apartat es sintetitza la informació obtinguda als ítems on es pregunta sobre la disponibilitat per a facilitar l'adaptació, especialment les primeres setmanes, de part del professorat del centre de destí o dels directius o responsables de l'empresa en el cas dels que accedeixen al treball. Es tracta de la percepció que té l'alumne sobre si l'han ajudat en el procés d'adaptació en la transició.

També s'incorpora la informació d'una pregunta oberta on es demanava quin tipus d'ajut concret se'ls havia ofert a 4rt d'ESO i al centre o empresa de destí, així com una valoració de si aquest ajut havia estat suficient o "es podia haver fet més."

4.3.1. Disponibilitat d'ajudar per part del professorat o dels directius o responsables de l'empresa.

	nul.la	poc intensa	força intensa	molt intensa	total
Batxillerat	72 9'6 %	228 30'4 %	400 53'3 %	51 6'8 %	751
CFGM	6 4'6 %	33 25'2 %	73 55'7 %	19 14'5 %	131
Altres estudis	5 23'8 %	11 52'4 %	4 19 %	1 4'8 %	21
Repetidors 4rt	16 18'4 %	24 27'6 %	29 33'3 %	18 20'7 %	87
Incorporació treball	1 2'7 %	4 10'8 %	23 62'2 %	9 24'3 %	37

¹³ Els centres escolars reberen un resum global dels resultats i més detallat dels seus alumnes, amb algunes observacions particulars, com a compensació de la seva col.laboració.

Deu-n'hi-do que un 40 % a Batxillerat, un 30 % a CFGM, un 76% a Altres estudis, un 46 % a Repetidors de 4rt. valori com escasa o poc intensa la disponibilitat del professorat. Són dades força preocupants.

Entre els que s'incorporen al treball hi ha un clar predomini de les opcions "força intensa" i "molt intensa". Els directius o responsables de l'empresa deuen tenir interès en que el noi o noia treballador s'adapti aviat.

Les úniques diferències que es constaten és al grup de Batxillerat segons el tipus de centre: les freqüències conjuntes de 'nul·la' i 'poc intensa' observades en els centres públics superen lleugerament les freqüències esperades i, com a conseqüència, les freqüències conjuntes de 'força i poc intenses' observades són lleugerament inferiors a les esperades. En els grups d'alumnes dels centres privats concertats i privats no concertats aquelles tendències s'inverteixen. (Nivell de significació de $\alpha = 0.05$).

4.3.2. Accions concretes d'ajuda.

Es fa difícil una codificació precisa de les respostes obertes.

Grup BATXILLERAT

Accions d'ajuda a ESO.

Es contabilitzen més d'un terç de respostes que neguen haver rebut ajut al centre on van cursar ESO.

Les respostes positives conformen un gran bloc que supera lleugerament la meitat de tots els alumnes que afirmen haver rebut informació i/o assessorament dels professors i gairebé un 5 % dels alumnes que afirmen que la informació i assessorament es va vehicular a través de crèdits variables. Resten altres respostes que indiquen haver rebut ajut preparatori per a la transició de part dels pares, dels amics o en classes de reforç externes al centre. El panorama és poc satisfactori, especialment pel primer terç citat.

Accions d'ajuda a 1er de Batxillerat

Diuen que no van rebre ajut, o no escriuen res, més del 40 %.

Torna a ser l'acció d'informació i assessorament de professors el bloc més ampli de respostes afirmatives, també entorn del 50 %. La resta fa referència també a pares, amics i altra ajuda puntual externa al centre.

Diferències atenent a gènere i tipus de centre on estan escolaritzats.

La única diferència apreciada entre nois i noies en les accions 'ajuda a ESO' i 'a Batxillerat' és una lleugera menor tendència a deixar les respostes en blanc de part de les noies però no s'aprecien variacions en les restants proporcions.

Aquesta mateixa característica l'hem detectada en els alumnes de centres privats concertats respecte dels de centres públics i dels de centres privats no concertats.

Es podia haver fet més?

La valoració dels alumnes es distribueix aproximadament en un 25 % que deixen la pregunta en blanc. No sabem si pot indicar assentiment o que consideren suficient el que s'ha fet.

Expliciten que el que s'ha fet és correcte i suficient, que no cal fer res més, un 38 % dels alumnes de la mostra.

En torn d'un 12 % diuen que caldria haver fet més però no especifiquen com.

Es d'interès els suggeriments que fan el 25 % restant d'alumnes. Per ordre de freqüència es poden sintetitzar en les següents propostes:

- *Anar augmentant el nivell d'exigència des d'ESO, per evitar l'alt esgraó sobtat amb que es troben* (7 %)
- *Informar més sobre estudis posteriors a ESO i sortides acadèmiques i laborals a les que condueixen* (6%)
- *Incrementar l'orientació individual* (5 '5 %)
- *Fer un seguiment de l'alumne més exhaustiu al llarg de 4rt d'ESO* (4 %)
- *Evitar comentaris sobre estudis posteriors que puguin produir angoixa* (7 alumnes)
- *Fer-nos conèixer l'opinió d'alumnes més grans* (4 alumnes)
- *'Fer intervenir el psicòleg del centre'* (3 alumnes)

Podem suposar que hi ha una tendència de l'alumnat a valorar pel cap baix l'acció d'ajuda que realitza l'escola, però aquestes dades descriptives reclamen que s'estructuri i es faci més per facilitar les opcions i transicions en acabar ESO.

Sovint la implantació d'un servei o programa i el coneixement de l'ajut que pot proporcionar genera que els alumnes en sentin la necessitat

Grup CFGM.

Accions d'ajuda a ESO.

57 alumnes escriuen 'res' o deixen en blanc la casella. 55 afirmen haver rebut informació i/o assessorament dels professors, 4 dels pares, 6 dels amics i 9 en classes de reforç externes al centre. Força decebedor ...

Accions d'ajuda a l'IES o centre on cursen CFGM

Diuen que no van rebre ajut o no escriuen res 70 alumnes. L'acció d'informació i assessorament de professors és citada per 42 alumnes, 5 dels pares, 12 dels amics o germans més grans, 2 diuen haver rebut ajut en un dels crèdits cursats i 2 en classes de reforç externes al centre i només 3 parlen d'un programa d'acollida o quelcom assimilable. (En 3 casos es citen dues fonts d'ajuda)

Es veritat que l'ajut del professor no el podem especificar però sembla que es tracta d'una acció a les primeres "classes" de tutoria.

Sembla destacable que els amics juguen un bon rol i que segurament caldria potenciar.

Es podia haver fet més?

45 alumnes deixen en blanc la casella

52 consideren que el que s'ha fet és suficient i no demanen més.

12 diuen que caldria haver fet més però no especifiquen com.

3 diuen que no caldria fer res (!)

Estan força conformats.

Els suggeriments o propostes que fan els 19 alumnes que sí entenen que es podia haver fet més es refereixen a:

- *informar més sobre estudis de CFGM*
- *incrementar l'orientació individual*

- fer un seguiment de l'alumne més exhaustiu

Grup Altres Estudis

Accions d'ajuda a ESO.

Només contesten 7 alumnes -un terç- fent referència a la informació i assessorament dels professors.

Accions d'ajuda al centre de destí.

Ara són 10 els que ho deixen en blanc i els 11 restants també fan referència a la informació i assessorament dels nous professors.

Es podia haver fet més?

Un alumne cita la poca eficàcia de les UAC ("marginen els marginats"), altres tres reclamen més informació, un altre suggereix "dividir les classes" per millor atenció als alumnes; però 9 diuen que no calia fer més, estan conformats, i 7 no contesten.

Grup TREBALL

La pregunta era semblant, només que en aquest grup es demana l'ajut rebut des de l'empresa o lloc de treball.

Accions d'ajuda a ESO.

En 28 casos es deixa en blanc la resposta i en 11 casos es cita la informació i assessorament rebuda dels professors.

Ajut rebut a l'empresa.

La resposta es deixa en blanc en 13 casos.

15 descripcions d'ajuda són força generals sense delimitar quina era la concreció en que es facilitava l'adaptació.

Altres 7 afirmen que es donava informació i consell quan "no te'n surts" de la feina.

En 3 casos es cita als companys com els agents que et diuen "el que has de fer"

Sembla que la figura del mentor no hi és a les empreses o institucions on treballen els nois i noies de la mostra que seguim o, potser, es considera que la no complexitat de la feina que fan permet que les habilitats s'aprenguin aviat i sols...

Es podia haver fet més?

De fet, en 11 casos que es contesta que es podia haver fet més no es fan propostes clares de les actuacions que s'esperaven.

El panorama que ens ofereixen aquestes respostes ve agreujat si considerem que a Batxillerat i CFGM gairebé no s'ha produït trasllat de centre. Cal promoure trobades i coneixement mutu entre els professorat dels últims cursos d'ESO i el professorat de Batxillerat, CFGM i fins i tot professorat d'Altres estudis. Cal dissenyar i realitzar programes de suport a la transició.

4.4. Pocés d'inserció laboral dels que s'incorporen al món del treball.

Les dades següents s'han obtingut a partir d'unes preguntes específiques incorporades al qüestionari de seguiment del grup dels que s'incorporen al treball.

Tipus de contracte

	sense contracte	temporal	fix	indefinit	total
nois	1	17	5	5	28
noies	1	7	--	2	10
total	2	24	5	7	38*

* 1 cas perdut

Predomini de contractes temporals. Ja als inicis de la vida laboral les noies estan pitjor que els nois.

Remuneració

	deixen la resposta en blanc	entre 40.000 i 75.000	entre 75000 i 125.000	més de 125.000	total
nois	3	5	17	4	29
noies	1	4	5	--	10
total	4	9	22	4	39

Hi ha un a certa prevenció en declarar el sou que es guanya.

Força nois i noies són per sota del sou mínim interprofessional:

Ja als inicis les noies estan pitjor que els nois.

Inscrits al Servei Català de Col·locació.

Només 11 dels alumnes figuren com a demandants de feina al Servei Català de Col·locació.

Caldria analitzar si aquesta inscripció caldria fer-la "d'ofici" en tots aquells alumnes que després d'ESO no continuen estudiant. Es un tema de coordinació entre diferents institucions.....

Com s'ha aconseguit el lloc de treball que ocupen.

anunci al diari	Servei Català de Col·locació	a través de familiar	a través d'amics o coneguts	altres:	total
0	1	14	15	8	38*

* 1 cas perdut

La xarxa de relacions com en tots els estudis d'inserció laboral es manifesta el sistema més eficaç.

Temps que van trigar a trobar feina

menys d'una setmana	entre 2 i 4 setmanes	entre un mes i dos mesos	entre dos i quatre mesos	més de quatre mesos	total
18	10	6	2	1	37*

* 2 casos perduts

Es ràpid el pas cap una ocupació. Es pot explicar per la conjuntura econòmica...

4.5. Preocupacions / Il·lusions

Batxillerat. Preocupacions

En primer lloc s'ha procedit a definir categories inductivament segons les respostes emeses pels alumnes, que després ens ha servit per introduir les dades. Posteriorment s'ha fet una agrupació, uns *clusters*, que són els següents

- ◆ Preocupacions de tipus acadèmic. Molt lligades al rendiment acadèmic - 'sortir-se'n dels estudis', a vegades expressat de manera molt directa ('aprovar', 'les notes', 'el treball de recerca', 'la selectivitat') i altres de manera més matitzada ('aprendre més sobre allò que m'interessa', 'major dificultat i esforç', etc)
- ◆ Preocupacions en les relacions socials. ('perdre amics', 'conèixer gent nova', 'problemes amb els pares')
- ◆ Preocupacions vinculades a futurs estudis i futura professió. ('opció d'estudis futurs', 'tenir feina', 'ser un bon professional')
- ◆ Preocupacions lligades al desenvolupament personal. ('assolir més maduresa i ser més independent', 'estar motivat i no passar mals moments', 'ser feliç', 'qüestions amoroses', etc)
- ◆ Preocupacions d'ordre material. ('tenir diners', 'viure en una altra localitat', 'tenir cotxe,' etc)
- ◆ S'ha obert també una categoria de 'No catalogable' per aquelles respostes - escasses- difícils de classificar o que no responien a la finalitat de la pregunta.

La taula que segueix expressa les dades després d'ajuntar les opcions de resposta.

	tots	Gènere		Tipus centre on estudien 1er Batx			
		nois	noies	públic	priv conc	priv. no con	
n	755	309	446	525	180	50	
respostes possibles	2265	927	1338	1575	540	150	
respostes en blanc (*)	565 (25 %)	282(30'5 %)	283 (21 %)	399(25 %)	117(22 %)	49 (33%)	
resp. no catalogables	25	7	18	14	7	4	
respostes vàlides	1675	638	1037	1162	416	97	
PREO- CUPA- CIONS (**)	acadèmiques	1088 65 %	418 65'5 %	670 64 %	777 67 %	248 60 %	63 65 %
	relació social	66 4 %	26 4 %	40 4 %	41 3'5 %	23 5'5 %	2 2 %
	desenvolup. personal	133 8 %	32 5 %	71 7 %	86 7'5 %	41 10 %	6 6 %
	futur professional	354 21 %	148 23 %	236 23 %	232 20 %	97 23 %	25 26 %
	qüestions materials	34 2 %	14 2'5 %	20 2 %	26 2 %	7 1'5 %	1 1 %

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (***) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Se'ls suggeria que escriguessin tres respostes, tres qüestions que els preocupessin. Globalment, en la primera opció, trobem 47 respostes en blanc, en la segona opció 160 i en la tercera 358. Així, en conjunt, les respostes en blanc respecte de les respostes possibles representen un 25 %. Es detecta una diferència significativa atenent al gènere: *les noies deixen en blanc un 21 % de les respostes, mentre els nois en deixen en blanc un 30'5 %.*

Pel que fa al tipus de centre, els alumnes de centres privats no concertats deixen força més respostes en blanc que els alumnes dels altres dos tipus de centres, si bé les diferències de tamany dels grups aconsellen no donar especial èmfasi a aquesta troballa. És evident el *gran predomini de les preocupacions centrades en el rendiment acadèmic*. Segueix les centrades en el futur professional. Ja amb percentatges ben baixos trobem preocupacions referides al desenvolupament personal, a les relacions socials i a qüestions materials.

Batxillerat. Il.lusions

Avançant en l'anàlisi de les respostes hem arribat a la conclusió que era possible emprar la mateixa taula de categories, les il.lusions són en els àmbits acadèmics, social, personal, de futur professional i altres.

L'ambivalència adolescent es posa de manifest quan el mateix fet, situació o esdeveniment provoca temor, por al fracàs o bé es constitueix en un repte, un possible èxit que desperta il.lusió: preocupa el no aprovar, el no trobar feina, el perdre amics, el fracàs amorós, i il.lusiona 'l'aprovar', la professió a exercir en el futur, el fer nous amics, l'èxit amorós. Fins i tot hi ha alumnes que els il.lusiona 'la selectivitat', suposem que com a pas d'entrada a la universitat.

En conjunt més respostes en blanc que a "Preocupacions". Manifesta que els alumnes viuen més preocupacions que il.lusions?¹⁴

Les respostes es diversifiquem més que a "preocupacions". Creixen els percentatges a les categories de 'relació social' i 'desenvolupament personal'. Creixen també les il.lusions per 'qüestions materials', ara s'hi afegeix la moto... La dimensió 'acadèmica' que a Batxillerat acaparava prop del 65 %, ara, a il.lusions, es situa en torn del 50 %.

	tots	Gènere		Tipus centre on estudien 1er Batx			
		nois	noies	públic	priv conc	priv. no c.	
n	755	309	446	525	180	50	
respostes possibles	2265	927	1338	1575	540	150	
respostes en blanc(*)	858(37'5 %)	393(42'5 %)	465(34'5 %)	624(39'5 %)	163 (30 %)	71 (47 %)	
resp. no catalogables	30	13	17	14	12	4	
respostes vàlides	1377	521	856	937	365	75	
IL.LU-SIONS (**)	acadèmiques	664 48 %	258 49'5 %	406 47'5 %	461 49 %	163 45 %	40 53 %
	relació social	120 9 %	39 7'5 %	81 9'5 %	85 9 %	34 9'5 %	1 0'5 %
	desenvolup. personal	241 17'5 %	92 17'5 %	149 17'5 %	151 16 %	77 21 %	13 17 %
	futur professional	287 21 %	110 21 %	177 20'5 %	195 21 %	76 21 %	16 21 %
	qüestions materials	65 4'5 %	22 4'5 %	43 5 %	45 5 %	15 5 %	5 6'5 %

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (***) percentatges calculats sobre respostes vàlides

¹⁴ Tal vegada, al qüestionari, haguera estat millor preguntar primer per les il.lusions i després per les preocupacions? Ens donaria els mateixos resultats si primer situem l'ítem que pregunta per la dimensió positiva o optimista i després l'ítem de "preocupacions", dimensió més negativa o pessimista?

CFGM. Preocupacions

La taula que segueix expressa les dades després d'agrupar totes les respostes tant si s'han emés en primer, segon o tercer lloc.

		tots	Gènere		Durada del cicle	
			nois	noies	1 any	2 anys
n		133	72	61	57	76
respostes possibles		399	216	183	171	228
respostes en blanc (*)		174 (43'6 %)	98 (45'3 %)	76 (41'5 %)	83 (48'5 %)	91 (40 %)
resp. no catalogables		5	2	3	4	1
respostes vàlides		220	116	104	84	136
PREOCUPACIONS (**)	acadèmiques	128 58 %	68 57 %	60 58 %	46 55 %	82 60 %
	relació social	4 2 %	1 1 %	3 3 %	3 3'5 %	1 1 %
	desenvolup. personal	21 10 %	14 11 %	7 7 %	8 9'5 %	13 9'5 %
	futur professional	64 29 %	31 27 %	33 32 %	27 32 %	37 27 %
	qüestions materials	3 1 %	2 2 %	1 1 %	-- 0 %	3 2 %

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

És destacable que més d'un 40 % de respostes possibles siguin en blanc. Molts alumnes indiquen només una o dues preocupacions. En principi seria una bona senyal ... que no tenen preocupacions, però a l'apartat següent -il.lusions- el percentatge de respostes en blanc és del 50 % ...

Els percentatges totals són semblants als de Batxillerat, amb un lleuger descens a les preocupacions 'acadèmiques' i un lleuger increment a 'futur professional'.

CFGM. Il.lusions.

		tots	Gènere		Durada del cicle	
			nois	noies	1 any	2 anys
n		133	72	61	57	76
respostes possibles		399	216	183	171	228
respostes en blanc (*)		198 (49'5 %)	114 (53 %)	84 (46 %)	88 (51'5 %)	110 (48 %)
resp. no catalogables		3	--	3	2	1
respostes vàlides		198	102	96	81	117
IL.LUSIONS (**)	acadèmiques	73 37 %	41 40 %	32 33 %	33 41 %	40 35 %
	relació social	8 4 %	3 3 %	5 5 %	3 4 %	5 4 %
	desenvolup. personal	44 22 %	24 24 %	20 21 %	17 21 %	27 23 %
	futur professional	67 34 %	31 30 %	37 38 %	26 32 %	41 35 %
	qüestions materials	6 3 %	3 3 %	3 3 %	2 2 %	4 3 %

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

La mateixa tendència de descens moderat en els percentatges d'il.lusions 'acadèmiques' enregistrada a Batxillerat es produeix en aquest grup. En canvi l'augment d'il.lusions a

'futur professional' pot significar que en l'estudi de Cicles Formatius la finalitat de preparació pel treball és més immediata.

Altres estudis. Preocupacions.

Per ordenar les respostes s'utilitzen les mateixes categories globals que ens serviran pel grup dels que s'incorporen al treball, suprimint "relacions socials" que no es cita en cap cas. En aquest sentit, també es redueixen molt els exemples de les expressions concretes que conformen cada categoria ...

- ◆ Preocupacions de tipus professional/laboral: ('trobar/tenir feina'.)
- ◆ Preocupacions d'ordre material. ('tenir diners')
- ◆ Preocupacions de tipus acadèmic. 'aconseguir el títol de graduat' 'no aprovar/suspendre', 'poder compaginar treball i estudis')
- ◆ Preocupacions lligades al desenvolupament personal. ('assolir objectius', 'ser feliç', 'formar una família')
- ◆ S'ha obert també una categoria de caràcter genèric, per aquells casos que només escriuen "Futur".

La taula que segueix expressa les dades després d'agrupar les tres opcions de resposta. El tamany de la mostra dificulta analitzar diferències entre gènere, amb tot, no n'hem identificat de significatives.

		tots	
n		21	
respostes possibles		63	
respostes en blanc (*)		28	(44'5 %)
respostes vàlides		35	
PREO- CUPA- CION (**)	professional/laboral	12	(34'5 %)
	acadèmiques	13	(37 %)
	desenvolupament personal	3	(8'5 %)
	qüestions materials	3	(8'5 %)
	genèric: "futur"	4	(11'5 %)

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Les preocupacions es centren en aspectes 'professionals-laborals' i 'acadèmics' de manera molt semblant, ben propi de la doble dimensió de la formació rebuda en programes de garantia social o de formació ocupacional.

Altres estudis. Il.lusions

La categoria per la classificació de respostes, amb alguns exemples, és la següent:

- ◆ Il.lusions de tipus professional/laboral: ('trobar/tenir feina', 'ser un bon professional', 'muntar el propi negoci'.)
- ◆ Il.lusions d'ordre material. ('tenir diners, independència econòmica')
- ◆ Il.lusions de tipus acadèmic. 'aconseguir el títol de graduat' 'no aprovar/suspendre', 'estudiar alló que m'agrada', 'dedicar esforç a l'estudi')
- ◆ Il.lusions lligades al desenvolupament personal. ('assolir objectius', 'ser feliç, visió optimista del futur', 'formar una família')
- ◆ Il.lusions entorn de les relacions socials. ('conèixer gent', 'tenir amics a la feina', 'bona entesa amb els pares')

		tots	
n		21	
respostes possibles		63	
respostes en blanc (*)		31	(49 %)
respostes vàlides		32	
IL.LU- SIONS (**)	professional/laboral	6	(19 %)
	acadèmiques	14	(44 %)
	relacions socials	4	(12'5 %)
	desenvolupament personal	6	(19 %)
	qüestions materials	2	(6'5 %)

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Els percentatges ens indiquen que les il.lusions es distribueixen entre tota la gamma de motius, però destaquen les il.lusions en qüestions de tipus acadèmic i en segon i tercer terme de tipus professional/laboral i de desenvolupament personal.

Repetidors de 4rt d'ESO. Preocupacions

Adoptem la mateixa categorització que en el grup de Batxillerat i CFGM, amb petites modificacions en els exemples.

◆Preocupacions de tipus acadèmic. Molt lligades al rendiment acadèmic - 'sortir-se'n dels estudis'-, a vegades expressat de manera molt directa ('aprovar', 'les notes',...'proper canvi de centre') i altres de manera més matitzada ('aprendre més sobre allò que m'interessa', 'major dificultat i esforç', etc)

◆Preocupacions en les relacions socials. ('perdre amics', 'problemes amb els pares') Preocupacions vinculades a futurs estudis i futura professió. ('opció d'estudis futurs', 'tenir feina', 'ser un bon professional')

◆Preocupacions lligades al desenvolupament personal. ('assolir més maduresa i ser més independent', 'ser feliç', 'qüestions amoroses', etc)

◆Preocupacions d'ordre material. ('tenir diners', 'viure en una altra localitat', 'tenir cotxe', etc)

S'ha obert també una categoria de 'No catalogable' per aquelles respostes - escasses- difícils de classificar o que no responien a la finalitat de la pregunta.

La taula que segueix expressa les dades després d'ajuntar les tres opcions de resposta.

		tots	Gènere		Tipus centre on cursen 4rt d'ESO	
			nois	noies	públic	privat
n		87	48	39	70	17
respostes possibles		261	144	117	210	51
respostes en blanc (*)		99 (38 %)	63 (47'7 %)	36 (31 %)	81 (39 %)	18 (35 %)
resp. no catalogables		8	3	5	6	2
respostes vàlides		154	78	76	123	31
PREO- CUPA- CIONS (**)	acadèmiques	91 59 %	49 62'5 %	42 55'5 %	75 61 %	16 52 %
	relac. social	12 8 %	3 4 %	9 12 %	8 6'5 %	4 13 %
	desenvolup. personal	4 2'5 %	2 2'5 %	2 2'5 %	2 1'5 %	2 6 %
	futur professional	44 28'5 %	21 27 %	23 30 %	35 28'5 %	9 29 %
	qüestions materials	3 2 %	3 4 %	0 0 %	3 2'5 %	0 0 %

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Com a Batxillerat i a Cicles Formatius la preocupació 'acadèmica' segueix essent la prioritària, seguida de 'futur professional' i amb percentatges reduïts a la resta de qüestions que els preocupen.

Com sempre, les noies contesten més. Sembla que hi ha cert predomini dels nois quant a preocupacions 'acadèmiques' i de les noies quant a preocupacions 'socials'.

Repetidors de 4rt d'ESO. Il.lusions.

		tots	Gènere		Tipus centre on cursen 4rt d'ESO	
			nois	noies	públic	privat
n		87	48	39	70	17
respostes possibles		261	144	117	210	51
respostes en blanc (*)		111(42'5 %)	69 (48 %)	42 (36 %)	92 (44 %)	19 (37 %)
resp. no catalogables		3	2	1	2	1
respostes vàlides		147	73	74	116	31
IL.LU-SIONS (**)	acadèmiques	70 47'5 %	41 56 %	29 39 %	56 48 %	14 45 %
	relac. social	4 3 %	0 0 %	4 5'5 %	4 3'5 %	0 0 %
	desenvolup. personal	23 15'5 %	6 8 %	17 23 %	16 14 %	7 22'5 %
	futur professional	42 28'5 %	20 28 %	22 30 %	35 30 %	7 22'5 %
	qüestions materials	8 5'5 %	6 8 %	2 2'5 %	5 4'5 %	3 10 %

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Les diferències detectades a preocupacions es reiteren a il.lusions: els nois estan més il.lusionats en qüestions 'acadèmiques'. Els percentatges enregistrats per les noies manifesten que estan més il.lusionades que els nois en qüestions de relació social i 'desenvolupament personal'.

Treball. Preocupacions.

S'utilitzen els mateixos apartats generals en l'anàlisi de les respostes, si bé l'expressió concreta en el contingut de les respostes és en part diferent dels altres grups que ha accedit a altre itinerari acadèmic després d'ESO.

- ◆Preocupacions de tipus professional/laboral: ('tenir feina', continuïtat en la feina', 'canvis de feina', 'no tenir alternatives en cas d'atur', 'esforç i exigència en el treball', 'saber fer bé la feina i ser un bon professional', 'previsió de una llarga vida laboral', etc.)
- ◆Preocupacions d'ordre material. ('bon sou', 'guanyar diners', 'tenir cotxe', etc)
- ◆Preocupacions de tipus acadèmic. 'aconseguir el títol de graduat', poder seguir estudiant', 'poder compaginar treball i estudis', 'dificultat de reprendre els estudis', etc)
- ◆Preocupacions lligades al desenvolupament personal. ('assolir fites', 'ser més independent', 'ser algú a la vida', 'ser feliç', 'qüestions amoroses', etc)
- ◆Preocupacions en les relacions socials. ('entendre'm amb els amics', 'problemes amb els pares')
- ◆S'ha obert també una categoria de caràcter genèric, per aquells casos que només escriuen "Futur" i prou.

La taula que segueix expressa les dades després d'agrupar les tres opcions de resposta. El tamany de la mostra dificulta analitzar diferències entre gènere, amb tot no n'hem identificat de significatives.

		tots	
n		39	
respostes possibles		117	
respostes en blanc (*)		45 (38'5 %)	
respostes vàlides		72	
PREO- CUPA- CION (**)	professional/laboral	30	(41'5 %)
	acadèmiques	11	(15 %)
	relacions socials	3	(4 %)
	desenvolupament personal	9	(12'5 %)
	qüestions materials	14	(19'5 %)
	genèric: "futur"	5	(7 %)

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Qüestions 'professionals/laborals' encapçalen les preocupacions d'aquest grup de joves, seguit d'altres de caràcter 'material'. Encara, en tercer lloc, les preocupacions de caràcter 'acadèmic', si bé el contingut de les respostes *no és tan el "sortir-se'n" sinó una certa recança del que no han aconseguit a l'escola.*

Treball. Il.lusions.

Es produeix també el fet que el que il.lusiona sol ser el mateix que el que preocupa però des d'una perspectiva optimista:

Novament, en conjunt, més respostes en blanc que a "Preocupacions".

		tots	
n		39	
respostes possibles		117	
respostes en blanc (*)		47 (40 %)	
respostes no catalogables		2	
respostes vàlides		68	
IL.LU- SION (**)	professional/laboral	26	(38 %)
	acadèmiques	8	(12 %)
	relacions socials	4	(6 %)
	desenvolup. personal	11	(16 %)
	qüestions materials	18	(26'5 %)
	genèric: "futur"	1	(1'5 %)

(*) percentatges calculats sobre respostes possibles (**) percentatges calculats sobre respostes vàlides

Després de les qüestions 'professionals/laborals', els aspectes 'acadèmics' i les qüestions 'materials' són les més citades.

Com a síntesi de tot aquest apartat es pot dir que el context on es formulen les preguntes i el propi enunciat fan que la dimensió acadèmica i laboral siguin les més destacades.

Segurament en un altre context haurien aflorat més preocupacions referides al desenvolupament personal i a la interacció social, que caracteritzen la fase adolescent. Gairebé en tots els casos les relacions socials, el desenvolupament personal i les qüestions materials obtenen percentatges de freqüències més altes a il·lusions que a preocupacions. Troben en aquestes dimensions un element compensador dels esforços i dificultats que l'etapa de formació exigeix?

4.6. Esdeveniments recents que han trasvalsat plans de futur.

Complementant l'apartat de preocupacions, al qüestionari se'ls demanava si en l'últim any s'havia produït algun esdeveniment que hagués trasvalsat els seus plans de futur.

Batxillerat

12 alumnes no contesten aquesta pregunta i la resta es distribueix en 641 respostes negatives i 102 que indiquen algun fet o situació personal que els ha afectat.

Com que algunes vegades es citen dos esdeveniments el total dels valors següents excedeixen el 102.

- ◆ El subjecte del problema és *el propi alumne*: malaltia o accident propi. (11), depressió, crisi d'angoixa (4), amorosos (2), separació dels amics (1), mort d'animal de companyia (2), problemes personals, sense especificar (8)
- ◆ El problema es situa en *l'entorn familiar*: malaltia o accident d'un familiar proper (11), mort d'un familiar proper o ésser estimat (27), divorci, separació pares (6), problemes relacionats amb la feina dels pares (2), trasllat o canvi de domicili (14), problemes familiars, sense concretar (14)
- ◆ *No s'explicita* quin és el problema: 'no ho vull dir' (10). Hi ha un cert pudor a especificar massa els problemes

CFGM

3 alumnes no contesten aquesta pregunta i la resta es distribueix amb 104 respostes negatives i 26 que indiquen algun fet o situació personal que els ha afectat.

- ◆ El subjecte del problema és *el propi alumne*: malaltia o accident propi. (2), amorosos (2)
- ◆ El problema es situa en *l'entorn familiar*: malaltia o accident d'un familiar proper (3), mort d'un familiar proper o ésser estimat (8), divorci, separació pares (2), problemes familiars, sense concretar (2)
- ◆ *No s'explicita* quin és el problema: 'no ho vull dir', 'problema indefinit' (7)

Repetidors de 4rt d'ESO.

3 alumnes no contesten aquesta pregunta i la resta es distribueix amb 69 respostes negatives i 15 que indiquen algun fet o situació personal que els ha afectat.

- ◆ El subjecte del problema és *el propi alumne*: malaltia o accident propi. (1), problemes personals, sense especificar (1)
- ◆ El problema es situa en *l'entorn familiar*: mort d'un familiar proper o ésser estimat (4), divorci, separació pares (3), trasllat o canvi de domicili (2), problemes familiars, sense concretar (3)
- ◆ *No s'explicita* quin és el problema: 'no ho vull dir' (1)

Altres estudis.

Només un membre del grup cita “problemes amb amics”, els 20 restants afirmen que cap esdeveniment durant aquest últim any ha trasvalsat els seus plans.

Treball.

35 respostes indiquen que no han viscut cap esdeveniment que els hagi suposat trasvals dels seus plans. Un cas cita la mort d'un ésser estimat, un altre cita el procés de divorci dels pares i un altre es refereix a una situació amorosa. Es deixà la resposta en blanc en un cas.

En conjunt es manifesten més esdeveniments situats en l'entorn escolar que en el propi alumne. Tot i ser una etapa d'oposició i rebel·lió enfront de la família aquesta segueix essent font de seguretat i d'ajuda. Els alumnes afectats per esdeveniments d'aquest tipus poden sentir més dificultats en el procés de transició.

4.7. Canvis en la transició. Canvis entre 4rt d'ESO i ara.

Els qüestionaris incorporen una sèrie d'ítems que presenten sempre una comparació sobre diferents aspectes entre ara i l'any anterior quan cursaven 4rt d'ESO.

4.7.1. Organització del curs.

	Organització del curs					total	casos perd.
	força pitjor	una mica pitjor	igual	millor	molt millor		
Batxillerat	25 3'3 %	88 11'7 %	222 29'6 %	330 44 %	85 11'3 %	750	5
CFGM	5 3'9 %	35 27'1 %	26 20'2 %	31 24 %	32 24'8 %	129	4
Altres estudis	-- 0 %	2 10 %	2 10 %	8 40 %	8 40 %	20	1

En conjunt es constata un predomini de les valoracions positives. La meitat o més de les valoracions s'acumulen a 'millor' i 'molt millor'. Destaca Altres estudis, si bé amb les reserves per l'escàs número d'alumnes. Tant en Programes de Garantia Social com en Formació Ocupacional segur que es troben en un àmbit educatiu ben diferent del de les aules d'ESO, més flexible i adaptat als seus interessos.

Els alumnes que estudien Batxillerat fan més valoracions positives i menys negatives que els que cursen CFGM.

Les úniques diferències¹⁵ detectades en el grup de Batxillerat són la manifestació de *menys valoracions negatives y lleugerament més valoracions positives en els alumnes de centres privats concertats, respecte dels centres públics y dels centres privats no concertats* (el nivell de significació és $p < .01$).

¹⁵ S'han analitzat les diferències en funció de gènere en tots els grups, a més, a Batxillerat en funció del centre on estan estudiant, i a CFGM, en funció de la durada del Cicle (1 ó 2 cursos). Només es fa referència a diferències significatives quan se'n detecten.

En el grup de CFGM hi ha diferència significativa mínima ($p < .05$) en funció de gènere: *Les noies fan valoracions més positives que els nois.*

4.7.2. Instal·lacions.

La percepció de les instal·lacions ofereix unes distribucions amb *predomini de les valoracions positives sobre les negatives.*

Els alumnes de Batxillerat -recordem que majoritàriament romanen en el mateix centre-, fan valoracions menys positives que els de CFGM. Aquests en un 55 % entenen que el centre de destí és millor edifici, millor equipat, ... Pot influir en aquesta percepció l'equipament de tallers per activitats pràctiques .

A Altres estudis també es fa una valoració positiva. Cal considerar que els cursos de Garantia Social o de Formació ocupacional s'imparteixen en espais molt diversos.

	Instal·lacions					total	casos perd.
	força pitjors	una mica pitjors	iguals	millors	molt millors		
Batxillerat	40 5'3 %	59 7'8 %	459 61 %	131 17'4 %	63 8'4 %	752	3
CFGM	2 1'5 %	12 9'2 %	45 34'6 %	34 26'2 %	37 28'5 %	130	3
Altres estudis	-- 0 %	4 20 %	7 35 %	3 15 %	6 30 %	20	1

En el grup dels que estudien Batxillerat es detecten diferències significatives ($p < .01$) segons tipus de centre: la significació s'origina, d'una part, en les respostes 'força pitjors' i 'una mica pitjors' on les freqüències observades són superiors a les esperades en el grup d'alumnes escolaritzats en centres públics i a la inversa en els alumnes de centres privats concertats i centres privats no concertats. D'altra part, a la resposta 'iguals' es produeix la situació contrària: són més altes les respostes esperades que les observades en els alumnes de centres públics i a l'inrevès en els centres privats concertats i no concertats.

En els dos canvis que acabem d'analitzar que són referits a aspectes materials i organitzatius del centre escolar més aviat trobem una percepció satisfactòria, es a dir, *en la transició s'ha guanyat en qualitat d'edifici i d'organització.*

Ara analitzarem els canvis respecte al professorat.

4.7.3. Estil d'ensenyar.

Hem d'advertir prèviament que les diferències en l'estil d'ensenyar propiament s'hauria de comparar entre matèries, àrees de coneixement o assignatures: Matemàtiques, Llengua catalana, etc.. Es evident que en formular la pregunta amb caràcter general l'alumne respon l'alumne respón fent un capmàs entre els diversos professors i per tant es perd precisió. No obstant, els resultats obtinguts que mostrem a la taula següent són prou rellevants:

	Estil d'ensenyar del professorat				total	casos perd.
	molt diferent	força diferent	igual o gairebé igual ¹⁶	força semblant		
Batxillerat	127 16'9 %	368 48'9 %	116 15'4 %	142 18'9 %	753	2
CFGM	31 24 %	54 41'9 %	25 19'4 %	19 14'7 %	129	4
Altres estudis	8 38'1 %	6 28'6 %	4 19'1 %	3 14'2 %	21	--
Repetidors de 4rt d'ESO	17 19'5 %	33 37'9 %	24 27'6 %	13 14'9 %	87	--

La distribució de les respostes fa evident que *en aquesta transició acadèmica es produeix un notable canvi en l'estil d'ensenyar del professorat*. Entorn a 2/3 dels alumnes, de manera semblant a tots els grups, valoren l'estil d'ensenyar com a "força" o "molt" diferent.

A Batxillerat, Contrastant les respostes segons tipus de centre, es manifesta desequilibri entre freqüències esperades i observades en els alumnes de centres privats no concertats: les freqüències observades són inferiors a les esperades a 'molt diferent' i 'força diferent' i superiors a 'igual' i 'força semblant'. Copsen doncs poc canvi en l'estil docent, comprensible perquè gairebé tots romanen al mateix centre.

A CFGM: Per raó de gènere, es detecta, al nivell de significació de $p < .01$, una tendència en les noies a valorar l'estil d'ensenyament com a més semblant al dels professors de 4rt d'ESO. Els nois el valoren més diferent. Tal vegada explicable pel tipus de cicles que majoritàriament cursen les noies.

Voldriem fer menció dels **alumnes que repeteixen 4rt curs d'ESO**, que també s'inclougué aquest aspecte al qüestionari: Es agradable que segueixin també aquesta tendència a considerar que s'ha produït un canvi d'estil d'ensenyar, ja que és un dels perills del repetir...

De fet, en el qüestionari de seguiment adreçat a aquests alumnes s'inclou una pregunta demanant-los si perceben que els aprenentatges d'aquest any són reiteració dels de l'any passat, un dels perills de la simple repetició de curss....

Contingut curricular, aprenentatges fets				total
gairebé igual, sense diferències	força semblant	força diferent, alguns aprenentatges nous	molt diferent, força aprenentatges nous	
9 10'3 %	29 33'3 %	37 42'5 %	12 13'8 %	87

És també grat constatar que més de la meitat dels alumnes perceben els aprenentatges fets no com a simple repetició dels de l'any passat.

¹⁶ S'ha fet una correcció: Per una errada en la redacció de les opcions de resposta, s'ha refès sota l'epígraf 'igual o gairebé igual' les freqüències que enregistaven les opcions 'gairebé igual' i 'molt semblant'

Estem tractant resultats globals i percepcions generals de l'alumnes, però, en realitat, tan en aquest canvi com en el que tractem tot seguit, el que cada alumne ha de fer és adaptar-se a l'estil pedagògic i a l'exigència de cada un dels professors.

4.7.4. Exigència del professorat.

En donar-se freqüències molt baixes, especialment a Batxillerat, s'han agrupat les dues primeres opcions de resposta.

	Exigència del professorat				total	casos perd.
	'força' i 'una mica menys' intensa	igual	una mica més intensa	força major		
Batxillerat	16 2'1 %	25 3'3 %	207 27'5 %	506 67'1 %	754	1
CFGM	25 19'4 %	14 10'9 %	65 50'4 %	25 19'4 %	129	4
Altres estudis	9 42'9 %	3 14'3 %	7 33'3 %	-- 0 %	19	2

La major exigència és destacada a Batxillerat (Estem davant d'un dels canvis on les percepcions són més polaritzades, si reduïssim les respostes a dues tendències seriem en un 5'4 % en front d'un 94'6 %).

La percepció de l'exigència decreix a CFGM i decreix encara més a Altres Estudis.

Només al grup de Batxillerat es troba una diferència significativa, és entre centres ($\alpha = .05$) que s'origina en les respostes 'una mica més intensa' i 'força major': En el grup d'alumnes de centres públics en l'opció 'una mica més intensa' les freqüències observades superen a les esperades i en l'opció 'força major' les freqüències observades són inferiors a les esperades, mentre que tant en els centres privats com en els privats no concertats la situació és justament al contrari. El que se'n desprèn és que *la percepció dels alumnes de centres públics tot i considerar intensa l'exigència del professorat de 1er de Batxillerat en relació al professorat de 4rt d'ESO és menor que la percepció de diferència d'exigència percebuda pels alumnes ara escolaritzats a centres privats. Creuant aquestes respostes amb les de l'item anterior l'exigència es dona en igual proporció sigui quin sigui l'estil docent.*

Als dos canvis centrats en els professors s'hi pot afegir si el compliment de les normes de convivència s'ha endurit o debilitat. Estem situats en el concepte etèri de clima de classe...

4.7.5. Compliment de les normes de convivència.

	Compliment normes convivència					total	casos perd.
	força més estrictes	una mica més estrictes	igual d'estrictes	una mica menys estr.	força menys estrictes		
Batxillerat	45 6 %	196 26 %	358 47'5 %	119 15'8 %	35 4'6 %	753	2
CFGM	23 17'8 %	25 19'4 %	50 38'8 %	24 18'6 %	7 5'4 %	129	4
Altres estudis	2 9'5 %	4 19 %	7 33'3 %	4 19 %	4 19 %	21	---

Observem que les freqüències a les cinc opcions es distribueixen amb un cert major pes cap a les opcions que indiquen un compliment més estricte de les normes de convivència. Les diferències segons tipus de centre sí que manifesten una tendència diferent en els centres privats concertats respecte dels altres dos tipus de centres (Nivell de significació, $p < .001$). La lectura que se'n pot inferir és que *els alumnes de centres privats concertats, en el pas de 4rt d'ESO a 1er de Batxillerat, quant al compliment de les normes de convivència, contingudes en el reglament de centre, tendeixen més a percebre "enduriment", mentre que els alumnes de centres públics i de centres privats no concertats tendeixen més a percebre "tolerància"* (En alumnes de centres públics i centres privats no concertats, en les opcions que indiquen menor rigor les freqüències observades són per sobre de les esperades i són per sota de les esperades a les opcions que indiquen major rigor. En el grup d'alumnes de centres privats concertats passa justament el contrari)

Altre canvi pot radicar en la dificultat de les matèries i en el seu correlat el temps dedicat a l'estudi. ...

4.7.6. Dificultat de les matèries.

	Dificultat matèries					total	casos perd.
	bastant més fàcils	més fàcils	igual dificultat	força més difícils	molt més difícils		
Batxillerat	7 0'9 %		54 7'2 %	460 61'2 %	231 30'7 %	752	3
CFGM	6 4'7 %	26 20'2 %	26 20'2 %	56 43'4 %	15 11'6 %	129	4
Altres estudis	7 33'3 %	9 42'9 %	3 14'3 %	1 4'8 %	1 4'8 %	21	---

Apropament a la unanimitat en valorar el desnivell de dificultat de les matèries en el pas d'ESO a Batxillerat.

En canvi, a CFGM els continguts curriculars s'han "suavitzat" respecte d'ESO. Dimensió pràctica dels CF.

A Altres estudis hi ha una opinió molt majoritària que els continguts a aprendre són més fàcils que a 4rt d'ESO.

No es detecten cap diferència significativa.

4.7.7. Temps dedicat a l'estudi.

	Temps dedicat a l'estudi					total	casos perd.
	s'ha incrementat molt	s'ha incrementat força	és el mateix	s'ha reduït una mica	s'ha reduït força		
Batxillerat	154 20'4 %	428 56'8 %	128 17 %	44 5'8 %		754	1
CFGM	19 14'6 %	37 28'5 %	35 26'9 %	26 20 %	13 10 %	130	3
Altres estudis	1 4'8 %	5 23'8 %	6 28'6 %	3 14'3 %	6 28'6 %	21	

Seria d'esperar una correspondència directa entre els canvis 'dificultat de les matèries', 'exigència dels professors' i 'el temps dedicat a l'estudi'.

Efectivament, es produeix un fort increment en els alumnes de Batxillerat. Fins i tot, en donar-se freqüències molt baixes s'han agrupat les dues opcions de resposta que indiquen reducció. El grup de 44 alumnes que afirmen que s'ha produït una reducció s'hauria d'analitzar específicament

Mentre que en els alumnes de CFGM és molt lleu (la diferència entre els percentatges d'opcions de resposta que indiquen increment i les que indiquen disminució és de 12 %). En comparar nois i noies, elles manifesten menys reducció i més increment del temps d'estudi que no pas els nois (nivell de significació de les diferències: $p < .05$). Semblaria ser que els nois han relaxat el temps de dedicació a l'estudi.

També, amb el mateix nivell de significació, trobem més reducció i menys increment en els alumnes de cicles formatius de dos anys que en els de 1 any. Recordem que majoritàriament són nois els que cursen cicles de dos anys!!

Congruent amb la facilitat dels estudis, la dedicació en el grup dels d'Altres estudis s'ha reduït lleugerament.

Ens preguntem si l'augment o disminució del temps d'estudi a 1er de Batxillerat o a Cicles Formatius està relacionat amb la variable 'Dedicació al'estudi' del Qüestionari inicial.

Hem elaborat les corresponents taules de contingència i al grup de Batxillerat ens trobem que els que la dedicació a l'estudi era mitjana o alta a 4rt d'ESO registren menys freqüències de les esperades en les caselles de reducció o manteniment de la dedicació a l'estudi a 1er curs i més freqüències de les esperades en les d'increment. La situació és inversa en aquells que la dedicació a l'estudi era baixa o escassa a 4rt d'ESO. El valor del Xi-quadrat és significatiu ($p < .05$). Per tant podríem dir que *davant el requisit de major esforç, incrementen més el temps de dedicació a l'estudi els que "ja estaven predisposats"*.

Al grup de CFGM es manifesta també aquesta tendència sense que el valor de Xi-quadrat arribi a ser significatiu.

Finalment, analitzem els canvis produïts en l'acció tutorial, si l'acció dels professors-tutors manté la mateixa intensitat o si difereix respecte dels tutors de 4rt d'ESO.

4.7.8. Tutoria

Si les matèries són més difícils, el professorat més exigent, ... les necessitats dels alumnes deuen ser majors. Globalment la taula indica cert augment d'atenció i seguiment...

	Tutoria					total	casos perd.
	molt menys	força menys	molt semblant	força més	molt més		
Batxillerat	73 9'8 %	112 15 %	327 43'7 %	180 24'1 %	56 7'5 %	748	7
CFGM	7 5'4 %	38 29'5 %	51 39'5 %	23 17'8 %	10 7'8 %	129	4
Altres estudis	2 9'5 %	1 4'8 %	10 47'6 %	5 23'8 %	3 14'3 %	21	
Repetir 4rt curs	8 9'2 %	8 9'2 %	23 26'4 %	33 37'9 %	15 17'2 %	87	

Els percentatges ens indiquen una lleugera intensificació de l'acció tutorial a Batxillerat (major percentatge a la suma de 'força més' i 'molt més' que a la suma de 'molt menys' i 'força menys'), i una lleugera disminució a CFGM (situació inversa a la de Batxillerat).

És possible que la dinàmica docent en el grup d'Altres estudis, (grups més reduïts, aprenentatges eminentment pràctics, etc), produeixi la valoració de més intensa acció tutorial.

Resulta agradable que també es produeixi aquesta intensificació en els alumnes que repeteixen 4rt. que posa de manifest una major preocupació per aquests alumnes. No es detecten diferències significatives de cap tipus.

4.7.9- Autoconfiança

Especificàvem "autoconfiança" com "seguretat de sortir-me'n de les coses". Els resultats reflecteixen que en tots els grups, excepte Batxillerat, es veuen ara més capaçs de sortir-se'n exitosos del que fan que el curs passat.

	AUTOCONFIANÇA					total
	baixat força	baixat una mica	és igual	augmentat força	augmentat molt	
Batxillerat	95 12'6 %	220 29'2 %	266 35'3 %	147 19'5 %	25 3'3 %	753
CFGM	3 2'3 %	26 20'2 %	44 34'1 %	37 28'7 %	19 14'7 %	129
Altres estudis	1 5 %	-- 0 %	5 25 %	10 50 %	4 20 %	20
Rep. 4rt	1 1'1 %	3 3'4 %	20 23 %	41 47'1 %	22 25'3 %	87
Treball	2 5'1 %	1 2'6 %	12 30'8 %	18 46'2 %	6 15'4 %	39

Es pot considerar com un dels indicadors clau del resultat de la transició, d'adaptació als nous estudis.

Grup Batxillerat:

Lamentablement la distribució de la taula manifesta que globalment s'ha produït una certa erosió: poc més d'un terç dels alumnes seleccionen l'opció 'igual'; però el canvi en el sentit de baixar l'autoestima gairebé inclou la meitat de la mostra, mentre que els que afirmen haver millorat es situen en el 23 % ('augmentat força' i 'augmentat molt')

Hi ha diferències ben significatives quant a gènere: *l'autoconfiança decreix més en les noies*. Les diferències entre els diferents tipus de centre són molt mínimes, no significatives.

En la resta de grups es reflecteix que ha millorat el veure's capaçs de sortir-se'n exitosos.

CFGM:

En aquest grup hi ha un desnivell entre respostes positives i respostes negatives favorable a l'augment d'autoconfiança.

Altres estudis: Igualment hi ha un increment considerable.

Rep 4rt. d'ESO

Aquest augment d'autoconfiança és destacat. És un bon indicador de l'efectivitat d'haver prolongat la permanència a ESO

No es detecten diferències significatives atenent a gènere i a tipus de centre on cursen 4rt d'ESO

Treball: També notable increment.

Una valoració global d'aquests resultats ens porta a considerar que la diferència entre el grup de Batxillerat i la resta de grups pot ser originada en l'increment de l'exigència a Batxillerat i en estar fent unes tasques i assumint responsabilitats més concordants amb les pròpies potencialitats. No serà que alguns o força alumnes de Batxillerat han d'afrontar unes reptes superiors a les seves forces?

4.7.10. Els que canvien de centre

El càlcul de diferències en alguns d'aquests canvis adquireix major sentit especialment en aquells alumnes que canvien de centre, que acumulen a la transició de nivell d'estudis el trasllat de centre.

S'ha calculat el Xi-q. entre els anteriors ítems analitzats i la variable "canvi de centre", dicotomitzada en 'sí' o 'no' s'ha produït trasllat de centre. Hem fet aquesta prova amb 116 alumnes de 1er de Batxillerat que han experimentat el trasllat de centre.

ASPECTE	Nivell de significació	diferències entre freqüències observades i esperades
Organització del centre	**	tots: molta igualtat a les opcions 'millor' i 'molt millor' els que sí canvien: obs > esp a 'força' i 'una mica pitjor' obs < esp a 'igual' els que no canvien: invers als que sí canvien
Instal.lacions	***	tots: força igualtat a les opcions 'millor' i 'molt millor' els que sí canvien: obs > esp a 'força' i 'una mica pitjor' obs < esp a 'igual' els que no canvien: invers als que sí canvien
Estil d'ensenyar dels professors	**	tots: molta igualtat a l'opció 'força diferent' els que sí canvien: obs > esp a 'molt diferent' obs < esp a 'igual' i 'força semblant' els que no canvien: invers als que sí canvien
Exigència del professorat	***	tots: força igualtat a l'opció 'força menor i una mica meys intens', 'igual' i 'una mica més intens' els que sí canvien: obs < esp a 'força major' els que no canvien: invers als que sí canvien

Resumint, els que canvien de centre, respecte dels que no canvien, tendeixen a considerar ... l'organització del centre de destí pitjor que la del centre d'origen
... les instal.lacions del centre de destí pitjors que les del centre d'origen
... més diferent l'estil d'ensenyar dels professors
... el professorat una mica menys exigent.

El canvi o no de centre té una importància essencial en aquesta transició. Observi's que aquestes diferències ara detectades respecte de determinats canvis no es produïen en les anàlisi fetes anteriorment!

4.8. Rendiment acadèmic.

Els resultats s'analitzen particularment per cada un dels grups que han continuat estudiant. Cal advertir que l'alumne respon situant-se en l'escala de notes que se li presenta. No es tracta donç de qualificacions reals, sinó de l'apreciació de cada alumne que, d'altra part, suposem molt real.

Batxillerat.

Qualificacions obtingudes durant el 1er curs de Batxillerat.

notes	Matèries		
	comuns	de modalitat	optatives
entre menys de 5 i 5	172 22'8 %	152 20'2 %	64 8'8 %
entre 5 i 6'5	248 32'8 %	241 32 %	157 21'6 %
entre 6'5 i 8	272 36 %	262 34'7 %	335 46 %
entre 8 i 10	63 8'3 %	99 13'1 %	172 23'6 %
<i>totals</i>	775	754	728

D'entrada s'observa la *similitud de les distribucions a les matèries comunes i a les de modalitat*.

Així mateix la *tendència a millors qualificacions a les matèries optatives*, potser explicable per una major tolerància o menor rigor del professorat, la programació d'optatives pot respondre a aficions o preferències del professoral, i en principi, caldria creure que els alumnes les trien segons les seves preferències.... però sovint l'organització del centre limita l'autèntica optativitat...

Les correlacions entre les tres valoracions són elevades i molt significatives:

	r
Matèries comunes - Matèries de modalitat	.694***
Matèries comunes - Matèries optatives	.567***
Matèries de modalitat - Matèries optatives	.618***

El rendiment acadèmic segons l'autopercepció del propi alumne és superior en les noies que en els nois, amb un nivell de significació de $\alpha = .05$. Entre el tipus de centre de destí no es detecten diferències de mitjanes significatives.

Per delimitar una única variable a partir de les tres valoracions hem procedit a sumar les tres notes ponderant amb valor 2 les comunes i de modalitat i amb valor 1 les optatives. A partir de la distribució de la suma hem determinat quatre categories:

notes baixes	152 alumnes	notes tendents a altes	227 alumnes
notes tendents a baixes .	221 alumnes	notes altes	155 alumnes

La qualificació obtinguda a l'acreditació d'ESO és predictor del rendiment a 1er de Batxillerat?

		Percepció de les qualificacions obtingudes a 1er de Batxillerat				totals
		Qualif. baixes	Qualif. tendents a baixes	Qualif. tendents a altes	Qualif. altes	
Qualificació en l'acreditació d'ESO	Suficient	66 50 %	49 37 %	14 12 %	2 1 %	131
	Bé	69 34 %	97 48 %	30 15 %	7 3 %	203
	Notable	15 5 %	75 25 %	148 47 %	55 18 %	293
	Excel.lent	0 0 %	2 1 %	35 27 %	91 71 %	128
totals		150	223	227	155	755

Efectivament es constata una forta correspondència: la majoria dels que varen obtenir notable i excel.lent a l'acreditació d'ESO perceben que a 1er de Batxillerat obtenen notes altes o tendents a altes, mentre que els que varen obtenir suficient gairebé tots són a les caselles de notes baixes o tendents a baixes. Les notes obtingudes a Batxillerat poques vegades són superiors a les d'ESO i sí que sovint es produeix un descens.

Cal remarcar, per exemple, que un 50 % dels alumnes que accediren a Batxillerat des d'una nota d'acreditació d'ESO de "suficient" els trobem a la casella de qualificacions baixes !... i un 34 % dels que la nota d'acreditació fou de "bé" també són a les caselles de qualificacions baixes. En canvi, a qualificacions 'tendents a altes' i 'altes' nomé hi ha un 13 % dels que varen obtenir suficient a l'acreditació d'ESO i un 18 % dels que varen obtenir bé. Tanmateix, un 65 % dels que varen obtenir notable i gairebé el 100 % dels que varen obtenir excel.lent són a aquesta franja de qualificacions altes.

L'orientació que es doni als alumnes d'ESO ha d'incorporar aquest tipus d'informació per que la decisió d'estudiar Batxillerat sigui conscientment.

Previsió de quin serà el resultats a finals de curs:

En una altra pregunta del Qüestionari de seguiment se'ls demana com preveuen que acabarà el curs, amb tres opcions de resposta: 'aprovar totes les matèries', 'aprovar-ne la majoria i passar a 2on curs' i 'no aprovar, haver de repetir 1er'. Entenem que aquesta previsió és l'efecte de les notes que van obtenint durant el curs.

Els resultats d'aquesta pregunta haurien de ser confirmatoris del que acabem d'exposar.

		Percepció de les qualificacions obtingudes a 1er de Batxillerat			totals
		no aprovar la majoria d'assignatures	aprovar la majoria d'assignatures	aprovar totes les assignatures	
Qualificació en l'acreditació d'ESO	Suficient	55 (43'3 %)	54 (42'5 %)	18 (14'2 %)	127
	Bé	45 (22'6 %)	118 (59'3 %)	36 (18'1 %)	199
	Notable	6 (2'1 %)	121 (41'7 %)	163 (56'2 %)	290
	Excel.lent	---	15 (11'7 %)	113 (88'3 %)	128
totals		106	308	330	744

Els percentatges de les tres opcions sobre el total són:

- no aprovar la majoria de les assignatures, haver de repetir curs: 14'2 %
- aprovar la majoria d'assignatures, passar de curs: 41'4 %
- aprovar totes les assignatures: 44'4 %

Efectivament es posa de manifest les mateixes tendències abans citades.

En la transició de Primària a Secundària o de Secundària intermitja a Secundària superior és corrent que es produeixi un descens del rendiment acadèmic. No obstant, aquest impacte de la transició en un descens de les notes, en estudis com el de Galton, Morrison i Pell, (2000) es valora com a transitori, parlen que en torn al 40 % dels alumnes experimenten un *hiatus*. Més endavant recuperaran el nivell de rendiment que tenien abans.

CFGM

Qualificacions obtingudes al Cicle Formatiu que estan cursant.

Percepció de les notes obtingudes				total
entre insuficient i suficient	entre suficient i bé	entre bé i notable	entre notable i excel.lent	
34	64	30	2	130
26'2 %	49'2 %	23'1 %	1'5 %	

Comparant les notes de CFGM i les de Batxillerat, a CF s'incrementa el percentatge de la categoria 'suficient i bé' i disminueix a 'notable i excel.lent'.

La prova de Xi-quadrat manté un règim de semblança entre freqüències observades i esperades al fer el contrast per gènere i per durada del cicle formatiu, per tant no hi ha diferències significatives.

La qualificació obtinguda a l'acreditació d'ESO és predictor del rendiment a CFGM?

Nota final ESO (acreditació)		Notes obtingudes durant el curs de CFGM				totals
		entre insuficient i suficient	entre suficient i bé	entre bé i notable	entre notable i excel.lent	
insuficient	insuficient	--	3* 100%	--	--	3
	suficient	31 29 %	51 47'7 %	24 22'4 %	1 0'9 %	107
	bé	3 18'8 %	7 43'8 %	5 31'2 %	1 6'2 %	16
	notable	--	2 66'7 %	1 33'3 %	--	3
totals		34	63	30	2	129

* prova d'accés

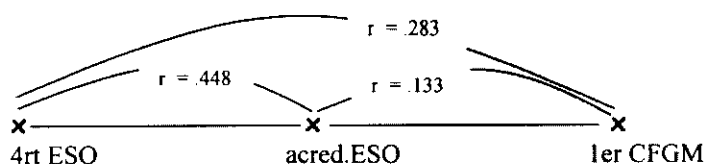
Les notes que els alumnes manifesten que han obtingut durant el curs de CFGM són iguals o sovint superiors a la qualificació obtinguda a final d'ESO. *El règim de qualificacions a CFGM és més "generós" que a ESO, però no que el de Batxillerat.*

Correlacions:

Percepció notes a ESO - Percepció notes CFGM: .283 **

Nota acreditació ESO- Percepció notes CFGM: .133

Percepció notes a ESO - Nota acreditació ESO: .448***

Resulta que la correlació entre la nota d'acreditació a ESO i la percepció de les notes obtingudes cursant el CFGM el curs 2000-01 no és significativa.

Es possible que reflecteixi que a CFGM es valoren competències de "saber" teòric de "saber fer" pràctic i professional, mentre que a ESO la valoració era força centrada en sabers teòrics.

Previsió de quin serà el resultat a finals de curs:

Analitzant la pregunta on se'ls demana com preveuen que acabarà el curs, els resultats són força semblants als de la percepció de notes obtingudes i per tant confirmatoris del que acabem d'exposar.

Els percentatges de les tres opcions sobre el total són:

- no aprovar la majoria de les assignatures, haver de repetir curs: 20'3 %
- aprovar la majoria d'assignatures: 50'8 %
- aprovar totes les assignatures el juny: 28'9 %

Hi ha un punt més pessimisme que a Batxillerat.

		Percepció de les previsions per final de curs de CFGM			
		no aprovar la majoria d'assignatures	aprovar la majoria d'assignatures	aprovar totes les assignatures	totals
Qualificació en l'acreditació d'ESO	Insuficient	----	3 (100 %)	----	3
	Suficient	23 (21'9 %)	51 (48'6 %)	31 (29'5 %)	105
	Bé	2 (12'5 %)	11 (68'8 %)	3 (18'8 %)	16
	Notable	----	----	3 (100 %)	3
<i>totals</i>		25	65	37	127

Repetidors de 4rt ESO Qualificacions obtingudes.

Percepció de les notes obtingudes				total
insuficient i suficient	suficient i bé	bé i notable	notable i excel.lent	
12	55	20	0	87
13'8 %	63'2 %	23 %	0 %	

Tots aquests alumnes van tenir nota negativa d'insuficient el curs passat.

Contrast entre la percepció de les qualificacions obtingudes mentre estudiava 4rt d'ESO el curs passat, i les que obté ara

4rt curs d'ESO		1999-2000				totals
		insuficient i suficient	suficient i bé	bé i notable	notable i excel.lent	
2000	insuficient i suficient	10	2	0	0	12
	suficient i bé	33	22	0	0	55
2001	bé i notable	9	10	1	0	20
	notable i excel.lent	0	0	0	0	0
<i>totals</i>		52	34	1	0	87

Només 2 alumnes pitjoren la nota, 33 es mantenen a la mateixa nota, 43 han pujat un nivell i 9 han pujat dos nivells

La correlació entre ambdues variables és $r = .249^*$

Altres estudis.

Sovint l'avaluació en aquests tipus d'estudis és menys formal i més basada en el seguiment del progrés individual i el sistema de qualificacions es mou més entre l'apte i no apte final que en l'escala de qualificacions clàssica.

Qualificacions obtingudes en els estudis que estan cursant.

Percepció de les notes obtingudes				total
insuficient i suficient	suficient i bé	bé i notable	notable i excel.lent	
1	7	9	2	19
5'3 %	36'8 %	47'4 %	10'5 %	

Correspondència entre la qualificació obtinguda a l'acreditació d'ESO i l'obtinguda als "Altres estudis"

		Notes obtingudes en els estudis que estan cursat				totals
		insuficient i suficient	suficient i bé	bé i notable	notable i excel.lent	
Nota final ESO (acreditació)	insuficient	--	6	7	1	14
	suficient	1	1	2	1	5
totals		1	7	9	2	19

Tots els alumnes obtenen qualificacions millors.

4.9. Assistència a classes particulars.

A les comarques gironines hi ha una forta tradició de reforçar el treball del centre escolar o recuperar els aprenentatges deficients amb temps extra de preparació externa ("conferència", classes particulars, cursos de reforç en acadèmies, etc), o bé els propis centres -privats- organitzen activitats de reforç en horari extraescolar.

Aquesta pregunta era incorporada als qüestionaris dels grups de Batxillerat, CFGM i Repet. 4rt ESO.

	Total alumnes	Casos perduts	NO assisteix a classes particulars	Sí assisteix a classes particulars			
				Hores setmanals			
				1 o 2 h/s	3 o 4 h/s	5 a 10 h/s	sense especificar
BATX.	755	17	399	200	105	22	12
				n= 339 (45'9 %)		Mitjana h/s = 2'5	
CFGM	133	7	117	3	3	2	1
				n= 9 (7'1 %)		Mitjana h/s = 3'7	
Rep. 4rt ESO	87	3	55	14	11	3	1
				29 (34'5 %)		Mitjana h/s = 2'1	

Detectem que en el grup d'alumnes de Batxillerat és una pràctica força comú (gairebé la meitat dels alumnes). Entre els alumnes que repeteixen 4rt d'ESO es redueix força el nombre d'alumnes que assisteixen a classes de reforç extraescolar (poc més d'un terç). Es redueix molt en el grup que cursen CFGM encara que aquests enregistren una mitjana d'hores setmanals superior als altres dos grups. *El recurs de les classes particulars per reforçar o recuperar aprenentatges no és habitual entre els estudiants de CFGM.*

El contingut d'aprenentatge o estudi en aquest temps de reforç:

A Batxillerat, les matèries que es reforcen a les classes particulars clarament és dominat per les Matemàtiques i l'Anglès, seguides, en tercer lloc, per la Física. La Química, el Català i el Castellà, la Filosofia, el Llatí, també es citen però molt menys freqüentment.

A CFGM, el contingut de les classes particulars, en els pocs alumnes que hi assisteixen, són les Matemàtiques, l'Anglès, Mecanografia, Comptabilitat, Electricitat i Química, ...

Les matèries més citades pels que repeteixen 4rt d'ESO com a continguts d'aquestes classes són les Matemàtiques, l'Anglès, Llengua catalana i Llengua castellana, Física i Química

L'assistència o no sembla que hauria de vincular-se a resultats o qualificacions. Ho comprovem amb el grup d'alumnes de Batxillerat:

		Qualificacions a l'acreditació d'ESO				totals
		suficient	bé	notable	excel.lent	
Assisteix a classes particulars	no	53	86	160	100	399
	sí	69	114	128	28	339
totals		122	200	288	128	738

		Notes durant el 1er de Batxillerat				totals
		baixes	tendent a baixes	tendents a altes	altes	
Assisteix a classes particulars	no	54	99	144	102	399
	sí	97	113	78	51	339
totals		151	212	222	153	738

Es detecta certa vinculació, entre baix rendiment acadèmic i assistència a classes particulars; però s'observa que també els que obtenen notes altes assisteixen a algun tipus de reforç extern. D'altra part, no podem destriar fins a quin punt el bon rendiment pot estar influït per l'assistència a classes particulars.

Hem trobar certa vinculació, amb nivell de significació de diferències mínim entre l'assistència o no a classes particulars amb la variable 'preocupació pels estudis dels fills' que teniem delimitada en el qüestionari inicial, en el sentit que *assisteixen més a aquestes classes de reforç o recuperació els fills dels pares més preocupats pels estudis dels fills.*

4.10. Compaginar estudis i treball

El treball a temps parcial és comú en estudiants de secundària d'altres països. S'ha incorporat la pregunta als qüestionaris de Batxillerat, CFGM i Altres estudis.

Batxillerat		mostra	Gènere		Tipus de centre			Modalitat Batxillerat			
			nois	noies	públ	pr.con	pr no c	HCS	CNS	TEC	ART
Total		755	309	446	525	180	50	330	241	160	24
Casos perduts		8	5	3	6	2	0	2	1	4	1
No treballen		549 72'5 %	248 80'2 %	301 67'5 %	367 70 %	139 77'2 %	43 86 %	234 71 %	176 73 %	126 78'8 %	13 54 %
especifiquen ho- res setmanals tre- ballades	no.	34	9	25	26	6	2	17	8	6	3
	Sí	164	47	117	125	34	5	77	56	24	7
Mitjana d'hores treballades a la setmana		7'6	8'3	7'3	7'8	7'1	5'4	7'8	7	7'5	10'1

CFGM		mostra	Gènere		Durada del cicle	
			nois	noies	1 any	2 anys
Total		133	72	60	57	76
Casos perduts		1	--	1	1	--
No treballen		77 58 %	37 51'3 %	40 67' %	42 74 %	35 46 %
especifiquen hores/ setmanals treballades	No	6	5	1	2	4
	Sí	49	35	20	12	37
Mitjana d'hores/sem. treballades.		15'9	16'3	10'3	11'8	17'3

Altres estudis.		mostra	Gènere	
			nois	noies
Total		21	8	13
Casos perduts		--	--	--
No treballen		10 47'6 %	3 37'5 %	7 53'8 %
especifiquen hores/ setmanals treballades	No	2	--	2
	Sí	9	5	4
Mitjana d'hores/sem. treballades.		19'7	14	24'6

La proporció dels alumnes que realitzen algun tipus de treball és de 22'5 % a Batxillerat, un 42 % a CFGM i un 42'4 % a Altres estudis. Al mateix temps la mitjana d'hores setmanals treballades és reduïda a Batxillerat (7'6), augmenta a CFGM (15'9) i encara més a Altres estudis (19'7)

Batxillerat

Hi ha més noies que nois que treballen però els nois treballen més hores.

Hi ha més alumnes que treballen en els centres públics que en els centres privats concertats i més en aquests que en els privats no concertats.

Quines feines realitzen?

Gairebé totes les feines que citen són del sector serveis:

- restauració / hoteleria: 57
- dependents de comerç: 41
- monitor d'esports: 28
- fer classes particulars: 23
- cangur: 13

CFGM

Ens trobem amb una dispersió molt àmplia, des de poques hores a la setmana fins a jornada completa (més de 30 hores a la setmana)

Hi ha menys noies que nois que treballen i, a més, els nois treballen més hores.

Treballen més alumnes de cicles de dos anys que els que cursen cicles d'un any i la mitjana d'hores setmanals treballades també es superior en els alumnes de cicles de dos anys.

Quines feines realitzen?

54 alumnes especifiquen les feines en que treballen. La majoria estan vinculades als estudis que realitzen i poques es poden incloure en les feines típiques per obtenir alguns diners però gens relacionades amb el seu projecte professional:

Les presentem ordenades segons la freqüència amb que es produeixen:

- restauració/ hoteleria/ turisme: 14
- mecànica: 9
- perruqueria: 5
- dependents de comerç: 5
- treball en una fàbrica: 4
- agricultura/ramaderia: 3
- monitor d'esports: 3
- fusteria: 3
- electricista: 2
- fer classes/monitor: 1
- música: 1
- cangur: 1
- comptabilitat: 1
- torner: 1
- construcció: 1

Altres Estudis

Con en els altres dos grups, els nois treballen més hores que les noies.

Tipus de treballs:

dependent/a de comerç	2	comptabilitat	1
restauració/hoteleria	5	brocanter	1
perruqueria	1	empresa familiar	1

4.10.1. Compaginar treball i estudis.

En el grup dels que s'incorporen al treball la qüestió plantejada era inversa: Es compagina el treball amb algun tipus d'estudis?

	NO	SÍ. Hores setmanals d'assistència a classes			
		entre 2 i 5	entre 6 i 10	sense especificar	total
nois	19	5	2	1	27
noies	8	--	2	--	10
total	27	5	4	1	37*

Tipus d'estudis que realitzen els 10 alumnes que compaginen treball amb algun tipus d'estudis:

Formació a l'empresa (contracte de formació)	1
Preparació per a l'obtenció del Graduat escolar	3
Formació ocupacional	3
Preparació per a la prova d'accés a CFGM.	2
Preparació per a l'obtenció del carnet de conduir	1

La connexió més directa o immediata dels estudis de CFGM i d'Altres estudis amb l'ocupació laboral fa que el compaginar estudis i treball sigui més intens que a Batxillerat i que les feines en que s'ocupen tinguin més relació amb l'autèntica inserció laboral.

Les feines remunerades que es compaginen amb els estudis de Batxillerat tenen més l'atractiu de guanyar-se alguns diners. Considerem que l'experiència és interessant mentre no absorbeixi massa temps de dedicació a l'estudi.¹⁷

4.11. Motivacions

Les taules on s'especifiquen resultats espresenten a les dues pàgines següents.

Les vuit primeres motivacions que es presenten a la taula figuraven en tots els qüestionaris de seguiment, la resta eren específiques en els diferents qüestionaris de cada grup.

Ens plantejem si les motivacions són més producte de l'etapa evolutiva que viuen que de trest que caracteritzen a cada grup segons l'opció presa després de 4rt d'ESO.

Anem comentant els resultats obtinguts:

* *'Satisfer expectatives dels pares i l'encoratjamen que m'han donat'*. Aquesta motivació d'agraïment assoleix uns resultats moderats: la suma de les opcions 'força' i 'molt' es situa entre el 70% i 75 % en quatre grups i sorprenentment baixa de manera considerable en el grup de Batxillerat, justament l'opció més valorada socialment.

Cal recordar que en aquesta edat es produeix un distanciament amb els pares que a vegades pot arribar a enfrontament.

S'han detectat les següents diferències significatives: els nois del grup de Batxillerat i del grup d'Incorporació al treball es mostren més motivats que les noies (nivell de significació $p < .01$ i $.001$, respectivament)

* *'Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar'*

'Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a'

Hi ha una notable semblança conceptual i de resultats entre ambdues formulacions. Els percentatges són molt alts en les respostes positives i força iguals a tots els grups. Som en una etapa d'afirmació i consolidació de la identitat personal.

- A les noies del grup de Batxillerat les motiva més que als nois el 'Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a' ($p < .01$)

* *'Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)'*

'Aconseguir els premis que m'han promés si trec bones notes'

Són dues manifestacions de reforç. L'alabança és més acceptada com a recompensa que el premi material.

En ambdós casos trobem que el grup de Batxillerat és per sota dels altres en les valoracions positives.

Al grup de Batxillerat els nois es manifesten més motivats que les noies a 'Aconseguir els premis que m'han promés si trec bones notes: moto, viatge, etc' ($p < .001$)

* *'Quedar bé davant algun/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç'*

Destaquen per baix els alumnes de Batxillerat. Pot ser que la dificultat dels estudis a molts els limita l'èxit?

S'han detectat les següents diferències significatives:

¹⁷ A Estats Units és molt corrent el treball durant la secundària superior, no obstant, Richard W Riley, Secretari d'Educació amb el President Clinton, en un discurs al National Press Club el 15 de setembre del 1999, insistia en que calia evitar que els alumnes de high school tinguessin més de 20 hores de dedicació laboral a la setmana, tant si el tipus de high school era eminentment acadèmic com si era molt vinculada a la preparació professional

En el grup de Batxillerat, en el sentit que aquesta motivació és superior en les noies que en els nois ($p < .001$) mentre que en els que repeteixen 4rt d'ESO els nois superen a les noies ($p < .05$)

MOTIVACIONS GENÈRIQUES	GRUP	Opcions de resposta				totals
		Gens	Poc	Força	Molt	
Satisfer expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.	Batx.	79 10'5 %	226 30'1 %	332 44'2 %	114 15'2 %	751
	CFGM	13 10'3 %	25 19'8 %	55 43'7 %	33 26'2 %	126
	Altr. est.	1 5'3 %	4 21'1 %	8 42'1 %	6 31'6 %	19
	Rep 4rt	7 8'2 %	16 18'8 %	30 35'3 %	32 37'6 %	85
	Treball	2 5'1 %	8 20'5 %	16 41 %	13 33'3 %	39
Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar.	Batx.	18 2'4 %	81 10'8 %	278 37'1 %	373 49'7 %	750
	CFGM	5 3'9 %	17 13'4 %	51 40'2 %	54 42'5 %	127
	Altr. est.	1 5 %	2 10 %	8 40 %	9 45 %	20
	Rep 4rt	3 3'6 %	13 15'7 %	23 27'7 %	44 53 %	83
	Treball	2 5'1 %	5 12'8 %	14 35'9 %	18 46'2 %	39
Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a.	Batx.	13 1'7 %	87 11'6 %	292 38'8 %	360 47'9 %	752
	CFGM	2 1'6 %	21 16'3 %	48 37'2 %	58 45 %	129
	Altr. est.	1 5 %	1 5 %	8 40 %	10 50 %	20
	Rep 4rt	3 3'5 %	14 16'5 %	24 28'2 %	44 51'8 %	85
	Treball	-- 0 %	9 23'1 %	9 23'1 %	21 53'8 %	39
Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)	Batx.	102 13'7 %	347 46'5 %	238 31'9 %	60 8 %	747
	CFGM	15 11'7 %	35 27'3 %	56 43'8 %	22 17'2 %	128
	Altr. est.	2 10 %	4 20 %	9 45 %	5 25 %	20
	Rep 4rt	7 8'3 %	28 33'3 %	32 38'1 %	17 20'2 %	84
	Treball	3 7'7 %	6 15'4 %	16 41 %	14 35'9 %	39
Rebre l'aprov. d'altres: empresari, cap de taller, amics, coneguts						
Aconseguir els premis que m'han promés si trec bones notes: moto <i>(No figura al Qüestionari del grup d'incorporació al treball)</i>	Batx.	396 52'9 %	217 29 %	84 11'2 %	51 6'8 %	748
	CFGM	60 46'5 %	39 30'2 %	21 16'3 %	9 7 %	129
	Altr. est.	7 35 %	7 34 %	4 20 %	2 10 %	20
	Rep 4rt	33 39'3 %	32 38'1 %	7 8'3 %	12 14'3 %	84
	Treball					
Quedar bé davant algun/a amic/a, demostrar-li del que sóc capaç.	Batx.	321 43 %	299 40 %	103 13'8 %	24 3'2 %	747
	CFGM	40 31'3 %	33 25'8 %	39 30'5 %	16 12'5 %	128
	Altr. est.	7 35 %	4 20 %	6 30 %	3 15 %	20
	Rep 4rt	20 24'1 %	37 44'6 %	19 22'9 %	7 8'4 %	83
	Treball	6 15'4 %	18 46'2 %	7 17'9 %	8 20'5 %	39
Saber més sobre les matèries que m'interessen	Batx.	27 3'6 %	156 20'9 %	400 53'5 %	165 22'1 %	748
	CFGM	3 2'4 %	15 11'8 %	71 55'9 %	38 29'9 %	127
	Altr. est.	1 5 %	3 15 %	10 50 %	6 30 %	20
	Rep 4rt	2 2'4 %	18 21'4 %	39 46'4 %	25 29'8 %	84
	Treball	3 7'7 %	4 10'3 %	14 35'9 %	18 46'2 %	39
Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures, ...)	Batx.	346 46'4 %	257 34'5 %	95 12'8 %	47 6'3 %	745
	CFGM	37 28'9 %	27 21'1 %	36 28'1 %	28 21'9 %	128
	Altr. est.	6 31'6 %	4 21'1 %	3 15'8 %	6 31'6 %	19
	Rep 4rt	18 21'4 %	26 31 %	21 25 %	19 22'6 %	84
	Treball	10 25'6 %	5 12'8 %	7 17'9 %	17 43'6 %	39
Evitar problemes amb els caps o superiors (amonestacions, censures, etc.)						

MOTIVACIONS ESPECÍFIQUES	GRUP	Opcions de resposta				
		Gens	Poc	Força	Molt	
Preparar-me per seguir estudis superiors, estudis universitaris ..	Batx.	22 2'9%	81 10'8%	299 39'7%	351 46'6%	753
Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior	Batx.	251 33'5%	239 31'9%	164 21'9%	95 12'7%	749
Preparar-me per poder accedir a una feina	CFGM	---	15 11'5%	57 43'8%	58 44'6%	130
Preparar-me per accedir a CF de Grau Superior (fent el Batx.)	CFGM	53 41'1%	51 39'5%	17 13'2%	8 6'2%	129
Prep. per accedir a CFGS (treballant i fent la corresponent prova d'accés)	CFGM	32 25%	38 29'7%	39 30'5%	19 14'8%	128
Preparar-me per poder accedir aviat a una feina millor	Altres est.	2 10%	3 15%	6 30%	9 45%	20
Preparar-me per accedir Cicles Formatius de Grau Mitjà	Altres est.	4 20%	5 25%	5 25%	6 30%	20
Preparar-me per accedir al Batxillerat	Altres est.	15 75%	4 20%	-- 0%	1 5%	20
Preparar-me per accedir al Batxillerat.	Rep 4rt	41 48'8%	26 31%	12 14'3%	5 6%	84
Preparar-me per accedir a una feina.	Rep 4rt	12 14'3%	26 31%	25 29'8%	21 25%	84
Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Mitjà	Rep 4rt	9 10'5%	12 14%	19 22'1%	46 53'5%	86
Aconseguir que m'augmentin el sou	Treball	3 7'7%	10 25'6%	10 25'6%	15 41%	39
Preparar-me per poder accedir a una feina millor	Treball	3 7'7%	6 15'4%	16 41%	14 35'9%	39
No perdre la feina i quedar-me a l'atur	Treball	6 15'4%	8 20'5%	6 15'4%	19 48'7%	39

* 'Saber més sobre les matèries que m'interessen'

Es tracta d'un tipus de motivació "intrínseca" present en tots els grups ...

* 'Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures, etc)'

Aquesta es pot considerar una motivació externa contrària a l'alabança ...

Motivacions específiques (Només incloses al corresponent qüestionari)

Batxillerat:

'Preparar-me per seguir estudis superiors, estudis universitaris'

'Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior'

S'havia inclòs també 'Preparar-me per poder accedir a una feina', pero la redacció havia d'haver estat 'Preparar-me per poder accedir a una feina de manera immediata'. L'omissió de l'última part fa que pugui ser interpretada de manera distinta a la prevista: tothom pretén en un termini més o menys llunyà incorporar-se a una feina. Per aquest motiu optem per no incorporar-la.

A l'opció de 'seguir estudis universitaris' les respostes 'força' i 'molt' acumulen el 86'5 % del total mentre que a l'opció de 'seguir CFGS' només marquen aquestes respostes un terç dels alumnes. És patent la molt major atracció dels estudis universitaris en aquests alumnes. S'han detectat les següents diferències:

- A '*Preparar-me per seguir estudis superiors, estudis universitaris*'. Major motivació en les noies que en els nois. ($p < .001$)

- A '*Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior*', essent haixa la motivació en conjunt, hi ha diferència significativa entre els alumnes de centres públics - més motivats- i els de centres privats concertats ($p < .001$) i els de centres privats no concertats ($p < .01$). Entre ambdós centres privats no es manifesta diferència significativa.

CFGM:

'Preparar-me per poder accedir a una feina'

'Preparar-me per accedir a CF de Grau Superior (fent Batxillerat)'

'Preparar-me per accedir a a CF de Grau Superior (treballant i després fent la corresponent prova d'accés)'

Entorn d'un 50 % consideren la possibilitat de cursar CF de Grau Superior, però molts es decanten per la via del treball i posterior prova d'accés. El pas per Batxillerat és poc motivador. Es tracta d'un dels punts problemàtics de l'estructura del present sistema educatiu....

No es detecten diferències significatives atenent al gènere i a la durada del Cicle.

Altres estudis:

'Preparar-me per poder accedir a una feina'

'Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Mitjà'

'Preparar-me per accedir al Batxillerat'

Les preferències són clares en el sentit d'incorporar-se a una feina. L'accedir a CFGM encara té certa atracció. Els estudis de Batxillerat ja s'han descartat.

Repetidors de 4rt d'ESO:

'Preparar-me per accedir al Batxillerat'

'Preparar-me per accedir a una feina'

'Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Mitjà'

En aquests grup l'accedir a Batxillerat es relega a l'últim lloc amb escassa atracció. L'experiència de baix rendiment els porta segurament a excloure aquest itinerari mentre que es destaca la preferència per proseguir l'escolaritat a CFGM. L'incorporar-se a una feina enregistra gairebé igual percentatge en les valoracions positives i en les negatives.

Treball:

'Aconseguir que m'augmentin el sou'

'Preparar-me per poder accedir a una feina millor'

'No perdre la feina i quedar-me a l'atur'

Trobem també que en tots els casos, dues de les opcions acumulen els dos terços o més de les respostes positives

S'ha detectat les següents diferències significatives:

- A '*Aconseguir que m'augmentin el sou*'. Major motivació en els nois que en les noies. ($p < .05$)

En l'anàlisi de diferències significatives, atenent a gènere i tipus de centre on són escolaritzats, de totes les motivacions presentades, només trobem a la motivació 'quedar

bé' una lleugera diferència ($p < .05$) a les noies els motiva el 'quedar bé' més que als nois.

En els grups de Batxillerat i CFGM hem calculat les correlacions que es donen entre les diverses motivacions així com una anàlisi de components principals per constatar quines agrupacions es produeixen.

Batxillerat. Correlacions.

		1	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Preparar-me per seguir estudis superiors, estudis universitaris	1	-.246 ***	.012 ---	.323 ***	.233 ***	.094 **	-.078 *	-.032 ---	.257 ***	.020 ---
3	Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior		1	.070 *	-.141 ***	-.102 **	.021 ---	.067 *	.124 ***	-.087 **	.132 ***
4	Satisfer expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.			1	.181 ***	.144 ***	.336 ***	.214 ***	.256 ***	.067 *	.242 ***
5	Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar				1	.616 ***	.234 ***	.050 ---	.115 **	.276 ***	.008 ---
6	Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a					1	.324 ***	.093 *	.148 ***	.240 ***	.037 ---
7	Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)						1	.358 ***	.419 ***	.074 *	.333 ***
8	Aconseguir premis que m'han promés si trec bones notes: ...							1	.464 ***	-.032 ---	.266 ***
9	Quedar bé davant un/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç								1	.046 ---	.336 ***
10	Saber més sobre les matèries que m'interessen									1	.105 **
11	Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures,...)										1

Batxillerat. Components principals.

		fact 1	fact 2	fact 3	fact 4
9	Quedar bé davant un/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç	.762			
8	Aconseguir premis que m'han promés si trec bones notes:748			
7	Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)	.704			
11	Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures,...)	.613			
4	Satisfer expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.	.487			
6	Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a		.857		
5	Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar		.845		
10	Saber més sobre les matèries que m'interessen			.800	
1	Preparar-me per seguir estudis superiors, estudis universitaris			.521	-.512
3	Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior				.903

L'anàlisi de components principals ens agrupa els elements de motivació en quatre factors, que expliquen el 65 % de la variància:

factor 1: Afany de reconeixement de part dels altres

factor 2: Autosatisfacció en la realització personal

factor 3: Orientació cap a estudis superiors universitaris.

factor 4: Orientació cap a estudis de CFGS

CFGM. Correlacions.

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Preparar-me per accedir a una feina.....	1	.168 *	.073 ---	.236 **	.307 ***	.199 *	.168 *	.081 ---	.079 ---	.137 ---	.104 ---
2	Preparar-me per accedir a CFGS cursant Batxillerat.....		1	.316 ***	.201 *	.125 ---	.211 **	.148 ---	.227 **	.240 **	.056 ---	.019 ---
3	Preparar-me per accedir a CFGS fent prova d'accés.....			1	.148 ---	.107 ---	.156 *	.098 ---	.176 *	.168 *	.110 ---	.027 ---
4	Satisfer expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.				1	.363 ***	.280 **	.459 ***	.294 **	.378 ***	.162 *	.442 ***
5	Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar					1	.510 ***	.287 **	.182 *	.138 ---	.276 **	.121 ---
6	Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a						1	.356 ***	.082 ---	.290 **	.167 *	.142 ---
7	Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)							1	.378 ***	.440 ***	.295 **	.251 **
8	Aconseguir premis que m'han promés si trec bones notes: ...								1	.516 ***	.110 ---	.287 **
9	Quedar bé davant un/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç									1	.037 ---	.288 **
10	Saber més sobre les matèries que m'interessen										1	.279 **
11	Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures,...)											1

CFGM. Components principals.

		fact 1	fact 2	fact 3	fact 4
9	Quedar bé davant un/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç	.820			
8	Aconseguir premis que m'han promés si trec bones notes:742			
7	Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)	.617	.359		
4	Satisfer expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.	.591	.369		
5	Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar		.802		
6	Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a		.759		
	Preparar-me per accedir a una feina.		.576		
	Preparar-me per accedir a CFGS treballant i fent prova accés			.826	
	Preparar-me per accedir a CFGS fent Batxillerat			.733	
10	Saber més sobre les matèries que m'interessen				.852
11	Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures,...)				.528

L'anàlisi de components principals demanant quatre factor agrupa els elements de motivació com s'exposa tot seguit, (expliquen el 65 % de la variància):

factor 1: Afany de reconeixement de part dels altres

factor 2: Autosatisfacció en la realització personal

factor 3: Orientació cap els estudis de CFGS

factor 4: (resulta de difícil retolació) Agrupa el saber més sobre matèries que interessin i l'evitar problemes amb els professors.

L'estructura és força semblant a la de Batxillerat

4.12.- Projecte professional. Previsió de futur.

En la tabulació de les dades obtingudes a la pregunta on es demanava què volien fer i si havien canviat o mantenien el seu projecte personal-professional s'han posat de manifest algunes dificultats: L'opció de resposta 'Situació diferent a les anteriors' no s'hauria d'haver inclòs, ja que confon més que aporta informació. D'altra part, és ben segur que en contestar aquesta pregunta molts no recorden amb precisió quin projecte personal-professional havien explicat al qüestionari inicial. Era necessari en plantejar aquesta pregunta fer un recordatori explícit de quina havia estat la resposta al primer qüestionari. Es detecten algunes incongruències, per exemple: al qüestionari de seguiment indiquen "mantinc el mateix projecte" quan a l'inicial no havien escrit res. Així es fa difícil poder comparar i extreure informació que haguera estat interessant.

Per tot l'anterior, la informació que aprofitem d'aquest ítem és l'opció actual, l'itinerari que volen seguir.

A més hem optat per tractar conjuntament en aquest apartat la informació obtinguda en una altra pregunta del qüestionari on es demanava per la previsió de futur a curt plaç. La concordança d'aquestes dues informacions avalarà millor les conclusions que en podem extreure.

Batxillerat.

En el grup de Batxillerat, ens trobem amb 41 alumnes que no contesten o no es pot identificar l'opció. Entre els 714 restants:

- només 2 manifesten el desig d'incorporar-se al treball d'immediat
- 81 alumnes manifesten la intenció de seguir Cicles Formatius de Grau Superior
- 452 volen accedir als estudis d'una Diplomatura o Enginyeria Tècnica o estudis assimilats
- 169 que volen accedir a una Llicenciatura, Enginyeria Superior, o estudis assimilats

Es constata doncs una forta preferència pels estudis universitaris i escassa tendència cap a Cicles Formatius de Grau Superior.

Quan, a la pregunta 31 del qüestionari, se'ls demana per la **previsió pels propers anys**, ens trobem que en alguns casos fan només una opció i altres que fan més d'una opció. La següent taula resumeix la informació obtinguda:

	Previsió propers anys					total
	estudis universitaris	estudis de CFGS	Batx+ incorp. al treball.	incorporació al treball	altres	
fa només una opció	523	87	3	4	1	618
fan més d'una opció	59	67	9	5	62	202
total	582	154	12	9	63	820
	71 %	19 %	1'5 %	1 %	7'5 %	

Aquestes dades concorden força amb les anteriors

CFGM

En el grup de Cicles Formatius, 20 alumnes són encara en un estat de dubtes o indefinició del seu projecte personal-professional,

- 23 alumnes manifesten la intenció de seguir Cicles Formatius de Grau Superior
- 7 volen arribar a cursar estudis universitaris o assimilats
- 83 manifesten el desig d'Incorporar-se aviat al treball.

El tamany d'aquest últim grup posa de manifest que l'estudi de CFGM es constitueix principalment com una etapa formativa per una millor inserció professional.

Aquestes dades no es veuen confirmades quan més endavant en el Qüestionari els preguntem per la seva previsió en els propers anys:

	Previsió propers anys					total
	estudis universitaris	estudis de CFGS	Batx.	incorporació al treball	altres	
freqüències	6	101	2	14	5	128
percentatges	4'7 %	80 %	1'5 %	10'9 %	3'9 %	

Molt pocs alumnes contemplaven dues opcions i en tot cas ha estat fàcil reduir a l'opció preferent. L'apartat "altres" inclou respostes que fan referència a estudis no reglats o a canviar de cicle

Es destacable que aquí només un petit percentatge contempla l'incorporar-se al treball i són molts els que volen seguir estudiant, preferentment CFGS. Es difícil de justificar aquesta contradicció. Potser en aquesta representació de futur el treballar i l'estudiar CF de Grau Superior es veuen com opcions compaginables.

Altres estudis

Els propòsits manifestats pels alumnes d' Altres estudis es resumeixen en 2 casos que no contesten, 1 cas que manifesta estar dubtant,

- 5 casos que aspiren a estudiar Cicles Formatius de Grau Mitjà i
- 13 casos que es plantegen consolidar el seu projecte treballant en diferents oficis (mecànic, planxista, agricultor i ramader, perruqueria, administratiu, etc.)

Com en el grup anterior, la formació ocupacional o el seguir programes de garantia social té una intenció de facilitar l'accés al treball

A l'ítem sobre **previsió de futur** es confirma en part els resultats anteriors.

Bàsicament es redueix a dues alternatives

- a) Cursar CFGM els que superin la prova d'accés (només 1 o 2 alumnes)
- b) seguir treballant, la resta. (Preveuen compaginar treball i estudis, 6 alumnes)

Treball

Del grup de nois i noies que han accedit al Treball n'obtenim les següents dades:

7 alumnes no donen cap resposta a aquest ítem. Dels 32 que donen respostes,

- 9 manifesten estar dubtant i no tenir clar el que faran
- 5 voldrien reincorporar-se als estudis: un a Batxillerat i quatre a CFGM
- La resta (18) volen treballar: 4 "del que sigui", i els altres citen majoritàriament el tipus de treball que ja estan realitzant: mecànic (4), perruquera (1), fuster (1), ferrer (1), cuiner (2), dependent (1), forestal (1), lampista (1), i "quan tinguin l'edat" mossos d'esquadra (2)

Queda força patent que quan després d'ESO s'opta per la incorporació al món del treball queda molt diluïda la possibilitat de retornar a estudis reglats. Potser uns anys més endavant s'ho tornin a plantejar.

La pregunta sobre **previsió de futur**, que era formulada específicament per aquest grup, és confirmatòria en alt grau de les dades anteriors i les complementa. La previsió de futur manifestada pels subjectes de la mostra és la següent:

- No contesten (1)
- Donen respostes imprecises (4)
- Manifesten dubtes i confusió (2)
- Volen seguir a l'empresa on són ara força temps (15)
- Volen canviar d'empresa quan calgui (6)
- Voldrien canviar d'empresa de manera immediata (5)
- Voldrien crear la pròpia empresa (2)
- Voldrien compaginar l'estudi amb el treball (4)

La situació acadèmica d'aquests alumnes - segons dades de la pregunta 27 del Qüestionari són les següents:

No tenen el títol de Graduat 23 (60 %)

Sí tenen el títol de Graduat 15 (40 %)

Un dels subjectes no ha contestat aquesta pregunta.

Es proposen assistir a classes d'adults per preparar-se pels exàmens d'obtenció del graduat escolar 13 dels 21 subjectes que han contestat la pregunta.

Es proposen assistir a classes d'adults per preparar-se per les proves d'accés a CFGM 7 dels 21 subjectes que han contestat la pregunta.

6 subjectes no manifesten el desig de presentar-se a proves de graduat o d'accés a Cicles Formatius i 3 volen presentar-se a ambdues proves

Repetidors de 4rt d'ESO

Entre els que **repeteixen 4rt d'ESO**, troben 6 alumnes que no contesten o que no es pot identificar l'opció, i 7 que segueixen dubtant. Entre els 74 restants,

- 12 expliciten projectes -immediats o més diferits- que signifiquen estudiar Batxillerat,
- 53 es plantegen seguir estudis de Cicles Formatius de Grau mitjà o assimilats.
- només 9 manifesten el desig d'incorporar-se al treball en acabar ESO.

Establint la correspondència entre el que havien manifestat al Qüestionari inicial i al Qüestionari de seguiment, per veure l'efecte de la permanència a ESO un curs més, obtenim la següent taula:

Q.Inicial \ Q.Seguiment	Dubtes	Repet. 4rt	Batxillerat	CFGM	Treball	totals
Dubtes	4	0	3	0	0	7
Batxillerat	3	2	5	2	0	12
CFGM	24	6	4	19	0	53
Treball	2	1	1	4	1	9
totals	33	9	13	25	1	81

El grup d'alumnes indecisos s'ha reduït moltíssim.

Globalment es manté semblant el nombre d'alumnes que volen fer Batxillerat, però són pocs els que persisteixen en aquesta opció en ambdós qüestionaris.

El decantar-se cap als estudis de CFGM i també cap a l'Incorporació al treball ha augmentat força, a compte de la reducció d'indecisos, però també per canvis d'opció en els dos moments.

A la taula següent s'indica la informació obtinguda a l'ítem 23 del qüestionari, en la mateixa línia de la informació anterior.

Tenen CLAR el que faran

estudiar Batxillerat	estudiar CFGM	Altres estudis	Incorporar-se al treball
11	44	3	7

Dubten

entre estudis de Batx. i CFGM	Quin CFGM cursar	entre est. Batx. i incorporar-se al treball	entre est. CFGM i incorporar-se al treball	Altres estudis	Dubtes no especificats
7	3	1	5	2	3

4.13. Satisfacció en el procés de transició.

4.13. 1. Satisfacció global.

A cada un dels grups se'ls demana que facin una valoració global de l'experiència de la transició. Als que segueixen escolaritzats a 4rt d'ESO la pregunta es formula demanant-los si l'experiència de repetir curs ha estat positiva.

	Satisfacció / Insatisfacció global				total
	molt agradable	força agradable	poc agradable	gens o gairebé gens agradable	
Batxillerat	72 9'6 %	402 53'8 %	220 29'5 %	53 7'1 %	747
CFGM	44 34'4 %	73 57 %	11 8'6 %	--- 7'1 %	128
Altres estudis	8 38'1 %	11 52'4 %	2 9'5 %	-- 0 %	21
Incorporació TREBALL	17 43'6 %	19 48'7 %	2 5'1 %	1 2'6 %	39
	molt positiu	força positiu	poc positiu	gens positiu	
Rep. 4rt. ESO	23 26'7 %	45 52'3 %	15 17'4 %	3 3'5 %	86

Si es dicotomitza la taula agrupant 'molt' amb 'força' i 'poc' amb 'gens', s'apreciaria clarament l'alt grau de satisfacció en els grups de CFGM, Altres estudis i també els que s'incorporen al món del treball. Grupament s'observa una clara tendència a valorar positivament la transició considerant que ha estat un procés ben satisfactori.

En el grup de Batxillerat la satisfacció és menys intensa ja que un terç seleccionen les respostes 'poc agradable' i 'gens o gairebé gens agradable'. Una possible interpretació podria ser que en els grups de CFGM i Altres estudis l'opció escollida fos més adequada als seus estudis i possibilitats; en canvi, en els que cursen Batxillerat, consideressin que els suposa un esforç afegit a la situació del curs anterior que per força alumnes resultés inassolible i per tant trobessin poc satisfactòria la transició.

Només s'han trobat diferències significatives al grup de Batxillerat en referència al gènere en el sentit que les noies fan més valoracions positives.

En el grup dels que repeteixen 4rt d'ESO les valoracions són alentadores: molt majoritàriament estan satisfets de la permanència a ESO un any més. Caldria esbrinar característiques diferenciadores en els que n'estan descontents.

En aquest grup de Repetidors de 4rt d'ESO voldriem aprofundir més:

En el qüestionari s'han formulat tres preguntes als que repeteixen curs que poden significar tres moments de percepció: Percepció inicial: Com interpreten el repetir curs (ítem nº 3); percepció durant el procés: Consideren que el desenvolupament del curs és mera reiteració del curs passat (ítem nº 13); i percepció final: Valoració de l'haver repetit curs (ítem nº 19).

(Categoritzem la 'Interpretació de repetir curs' a partir de la suma dels valors atorgats als quatre epígrafs de l'ítem, donant signe negatiu al tercer)

		interpretació del repetir curs			total
		negativa	intermitja	positiva	
Mera repetició	no	18 38'3 %	21 44'7 %	8 17'0 %	47
	sí	9 24'3 %	24 64'9 %	4 10'8 %	37
total		27	45	12	84

		Satisfacció global d'haver repetit curs.		total
		'gens' i 'poc' positiu	'força' i 'molt' positiu	
Mera repetició	no	10 20'4 %	39 76'6 %	49
	sí	8 21'6 %	29 78'3 %	37
total		18	68	86

		Satisfacció global d'haver repetit curs.		total
		'gens' i 'poc' positiu	'força' i 'molt' positiu	
Interpretació del repetir curs	negativa	1 3'8 %	25 96'2 %	26
	intermitja	8 17'8 %	37 82'2 %	45
	positiva	8 66'7 %	4 33'3 %	12
total		17	66	83

De la consideració d'aquests resultats n'extraïem les següents consideracions:

a) La vinculació entre com varen interpretar el fet d'haver de repetir curs i la consideració dels continguts apresos com a mera repetició o no dels del curs anterior no delimita una tendència clara.

b) Majoritàriament la satisfacció és positiva, sense que aquesta percepció final es vinculi amb la consideració o no dels continguts del curs com a mera repetició.

c) Els que interpreten de manera més optimista el fet d'haver de repetir curs, consideren menys positiva la satisfacció global, i, viceversa, aquells que en feien inicialment una interpretació menys optimista, ho valoren més positivament a finals de curs.

4.13.2. Satisfaccions específiques.

Aquesta pregunta s'inclou als qüestionaris dels grups que segueixen estudiant.

SATISFACCIONS ESPECÍFIQUES	GRUP	Opcions de resposta					totals
		1 mínim	2	3	4	5 màxim	
Qualitat de l'ensenyament	Batx.	19 2'5 %	59 7'9 %	282 37'5 %	314 41'8 %	77 10'3 %	751
Qualitat de l'enseny. teòric.	CFGM	5 3'9 %	18 14 %	62 48 %	33 25'6 %	11 8'5 %	129
Qualitat de l'enseny. pràctic		2 1'5 %	11 8'7 %	29 22'6 %	47 36'7 %	39 30'5 %	128
Qual. enseny. teòric i pràctic.	Altr. est	-- 0 %	-- 0 %	7 33'3 %	6 28'6 %	8 38'1 %	21
Qualitat de l'ensenyament	Rep. 4rt	3 3'5 %	9 10'5 %	34 39'5 %	27 31'4 %	13 15'1 %	86
Oferta d'activitats extra escolars: esports, associacions, etc.	Batx.	259 34'7 %	252 33'7 %	127 17 %	78 10'4 %	31 4'1 %	747
	CFGM	49 38'9 %	40 31'8 %	18 14'2 %	14 11'1 %	5 4 %	126
	Altr. est	7 33'3 %	7 33'3 %	1 4'8 %	3 14'3 %	3 14'3 %	21
	Rep. 4rt	23 26'7 %	22 25'6 %	24 27'9 %	10 11'6 %	7 8'1 %	86
Ajut i assessorament personal o en grup de part dels professors tutors.	Batx	81 10'9 %	187 25'2 %	241 32'4 %	182 24'5 %	52 7 %	743
	CFGM	11 8'7 %	30 23'8 %	55 43'7 %	23 18'3 %	7 5'6 %	126
	Altr. est.	10 11'8 %	14 16'5 %	29 34'1 %	23 27'1 %	9 10'6 %	85
	Rep 4rt.	1 4'8 %	5 23'8 %	4 19 %	4 19 %	7 33'3 %	21
Ajut i assessoram. personal o en grup de part d'un servei psicopedagògic.	Batx	253 35 %	175 24'2 %	183 25'3 %	88 12'2 %	23 3'2 %	722
	CFGM	65 52'4 %	28 22'6 %	21 17 %	5 4 %	5 4 %	124
	Rep 4rt.	31 36'5 %	16 18'8 %	23 27'1 %	13 15'3 %	2 2'4 %	85
Clima de relació i convivència entre professors i alumnes.	Batx	36 4'8 %	80 10'7 %	243 32'5 %	283 37'8 %	106 14'2 %	748
	CFGM	7 5'6 %	14 11'1 %	36 28'6 %	54 42'9 %	15 11'8 %	126
	Altr. est.	-- 0 %	-- 0 %	2 9'5 %	8 38'1 %	11 52'4 %	21
	Rep 4rt.	7 8'2 %	11 12'9 %	22 25'9 %	29 34'1 %	16 18'8 %	85
Clima de relació i convivència entre companys	Batx	15 2 %	30 4 %	89 11'9 %	282 37'5 %	335 44'6 %	751
	CFGM	1 1 %	3 2 %	8 6 %	49 37'7 %	69 53'3 %	130
	Altr. est.	-- 0 %	-- 0 %	2 9'5 %	7 33'3 %	12 57'1 %	21
	Rep 4rt.	6 7'1 %	4 4'7 %	10 11'8 %	29 34'1 %	36 42'4 %	85

Qualitat de l'ensenyament.

És una qüestió plantejada a Batxillerat i a Repetidors de 4rt de manera genèrica, i a CFGM i Altres estudis es fa la distinció entre ensenyaments teòrics i ensenyaments pràctics.

Gairebé en tots els grups les opcions positives (3, 4 i 5) abarquen el 85 % o més de les respostes.

Una major valoració de l'ensenyament pràctic sobre el teòric pot constituir una característica peculiar dels CFGM

'Qualitat de l'ensenyament' és valorat més positivament al grup de Batxillerat pels alumnes dels centres privats concertats i privats no concertats que pels alumnes de centres públics, sense diferències entre els dos tipus de centres privats. ($p < .001$)

En el grup de CFGM només s'observa diferència significativa al nivell de $p < .05$ a "Qualitat de l'ensenyament teòric" valorat menys positivament pels nois que per les noies.

Oferta d'activitats extraescolars: esports, associacions, etc.

En conjunt., es manifesta escassa satisfacció. La suma de freqüències a les valoracions mínimes (1 i 2) del grup de repetidors de 4rt és entorn del 50%, però als altres grups ratllen el 70 %.

Al grup de Batxillerat l'*'Oferta d'activitats extraescolars'* també es millor valorada pels alumnes escolaritzats a centres privats concertats i centres privats no concertats que pels alumnes de centres públics ($\alpha = .001$)

Ajut i assessorament personal o en grup de part dels professors tutors.

Les freqüències acumulades a les opcions 1 i 2 equivalen aproximadament a un terç dels alumnes a cada grup - que se supera lleugerament a Batxillerat i es queda una mica per sota a Altres estudis i Repetidors de 4rt d'ESO-. Ho interpretem con una situació deficitària.

Entre els que estudien Batxillerat *'Ajut i assessorament personal o en grup de part dels professors tutors'* Manifesten més satisfacció els alumnes de centres privats concertats que els de centres públics ($\alpha = .001$) i també els de centres privats no concertats que els de centres públics però amb nivell de significació menor. ($\alpha = .01$)

Ajut i assessorament personal o en grup de part d'un servei psicopedagògic.

A Altres estudis, s'ha suprimit part la satisfacció de 'l'ajut i assessorament d'un servei psicopedagògic' entenent que els centres on s'escolaritzen no solen tenir aquest tipus de servei.

De l'ordre del 60 % dels alumnes de Batxillerat i del grup de repetidors de 4rt. d'ESO i del 75% en el grup de CFGM valoren l'acció d'ajut i assessorament de part d'un servei psicopedagògic a la banda dels mínims. *L'escassa implantació als centres i l'entendre's només com una atenció centrada en determinats alumnes amb dificultats greus, reclamen la potenciació d'aquest factor de qualitat educativa i la realització del principi de que l'orientació és un dret de tots.*

Clima de relació i convivència entre professors i alumnes.

La satisfacció la podem valorar com a molt positiva. Aquí les opcions 1 i 2 (mínim) abarquen conjuntament entre un 15 i un 20 %.

Clima de relació i convivència entre companys.

El grau de satisfacció encara és millor que a l'aspecte anterior. Les freqüències conjuntes de 4 i 5 (màxim) es situen entre el 80 i 90 %. Grupalment es pot fer una valoració excel.lent de la satisfacció per la convivència entre companys.

4.14. Desànim

	Desànim, temptació d'abandó				total
	no, mai	sí, només una vegada	sí, algunes vegades	sí, moltes vegades	
Batxillerat	253 33'6 %	164 21'8 %	241 32 %	94 12'5 %	752
CFGM	50 38'8 %	27 20'9 %	43 33'3 %	9 7 %	129
Altres estudis	14 66'7 %	1 4'8 %	6 28'6 %	-- 0 %	21
Rep 4rt d'ESO	34 40 %	15 17'6 %	24 28'2 %	12 14'1 %	85
Treball	16 43'2 %	8 21'6 %	8 21'6 %	5 13'5 %	37

El desànim, la temptació d'abandó és un signe de manca d'adaptació i d'insatisfacció amb el que s'està fent.

L'anàlisi de les dades a la taula ens mostren que, entre els grups que segueixen estudiant, es produeix més desànim al grup de Batxillerat on dos terços dels alumnes han experimentat desànim en alguna ocasió, segueix molt aprop el grup de CFGM (un 60 % ha experimentat una o més vegades el desànim i temptació d'abandó).

Entre els repetidors de 4rt d'ESO els percentatges que s'enregistren són globalment força similars als de Batxillerat i CFGM. En canvi en el grup d'Altres estudis és on trobem menys situacions de desgrat i de penediment per l'opció feta. L'alternança estudi - treball potser els resulta més atractiu donat el seu potencial i motivació per aprendre.

El grup que ha deixat d'estudiar i s'ha incorporat al món laboral també ha experimentat una o més vegades la insatisfacció per l'opció escollida i la possibilitat de reprendre estudis en un 57 % dels seus components.

La única diferència significativa observada és al grup de Batxillerat: ens indiquen que *el desànim es produeix més entre les noies que entre els nois* ($p < .01$).

4.14.1. Causes de desànim que s'addueixen:

Batxillerat:

Una meitat de les respostes es concentra en atribuir la causa de desànim a les qualificacions baixes, un terç de les respostes fan referència a qüestions de personalitat o caràcter, la relació amb els companys és entorn del 10 % i la resta de respostes fan altres atribucions que quan les especifiquen indiquen problemes de malaltia, de relació amb els pares, d'excessiva exigència, d'atracció per Altres estudis, etc.

L'alta incidència en l'atribució a la pròpia personalitat o caràcter s'explica per que aquests alumnes són de ple en una etapa adolescent caracteritzada per l'ambivalència i la inestabilitat que se suma als problemes propis de la transició acadèmica.

CFGM:

Com que es poden citar més d'una causa relacionem les atribucions per ordre de major a menor freqüència

- Qualificacions baixes. (Citat per gairebé un terç dels alumnes)

- Personalitat, caràcter (citat per un 20 % dels alumnes)
- Mala entesa amb els professors (citat per gairebé un 20 % dels alumnes)
- Canvis d'estat emocional propis de l'edat (10 %)
- Mala entesa amb els amics. (5 %)
- "Altres" inclou diverses atribucions com "poca motivació", "assumptes familiars", i en alguns casos no s'especifica.

Altres estudis:

Les opcions de resposta s'ordenen de la següent manera atenent a la freqüència amb que les han manifestat :

- caràcter o personalitat (2), qualificacions baixes (2), mala entesa amb professors (2), mala entesa amb companys (2), canvis emocionals propis de l'edat (2), i altres: "no haver passat la prova d'accés" (1)

Repetidors de 4rt d'ESO:

2 alumnes deixen en blanc la resposta, i 34 manifesten que no han experimentat desànim. La resta atribueixen una o més causes. Per ordre de major a menor atribució trobem les qualificacions (entorn una meitat de les respostes); una quarta part de les respostes fan referència a qüestions de personalitat o caràcter; la mala entesa amb els professors i en menor part la mala relació amb els companys completen les atribucions restants.

Incorporació al món del treball:

Les opcions de resposta s'ordenen de la següent manera:

- poc sou (8), caràcter o personalitat (6), duresa de la feina (5), altres: "considerar necessari el seguir estudis"(4), mala entesa amb superiors (3), mala entesa amb companys (3), altres: "preferència per altres professions" (2)

4.15. Lloc de naixement i nombre de germans.

En el qüestionari de seguiment es va recollir informació sobre el lloc de naixement dels nois o noies i dels seus pares així com del nombre de germans. Haguera estat millor recollir aquesta informació en el qüestionari inicial, ja que així només tenim informació dels alumnes de la mostra de seguiment i no de tots els de la mostra inicial.

La taula que es presenta a la pàgina següent ens permet fer algunes consideracions sociològiques:

Lloc de naixement.

L'alumnat fills de pares no espanyols és molt reduït en relació a la incidència de la immigració a les comarques gironines, (en conjunt, un 2'5 de l'alumnat de primària i un 1'7 % del de secundària és de procedència africana). Ens porta a formular la hipòtesi de que d'aquests alumnes són pocs els que s'escolaritzen més enllà de 4rt d'ESO i fins i tot molts deuen acabar l'escolaritat sense arribar a 4rt, pel retard en la promoció de cicle o curs en referència a la seva edat cronològica. Majoritàriament s'incorporen al treball de seguida que poden

A les dades obtingudes es posa de manifest que la proporció més baixa es troba a Batxillerat. És a dir, els pocs que segueixen escolaritzats a secundària no obligatòria són a Cicles Formatius o a Altres estudis.

Els pocs alumnes que ells o els seus pares són “nascuts a un altre país del món” són de països sudamericans.

	LLOC DE NAIXEMENT					total
	a Catalunya	a la resta d'Espanya	a un altre país d'Europa	a un país d'Àfrica	a un altre país del món	
Batxillerat						
tu	726 96'9 %	15 2 %	2 0'3 %	3 0'4 %	3 0'4 %	749
el teu pare	571 76'3 %	159 21'3 %	9 1'2 %	4 0'5 %	5 0'7 %	748
la teva mare	566 75'7 %	154 20'6 %	19 2'5 %	4 0'5 %	5 0'7 %	748
CFGM						
tu	119 92'3 %	3 2'3 %	1 0'8 %	5 3'8 %	1 0'8 %	129
el teu pare	81 62'8 %	40 31 %	2 1'6 %	5 3'8 %	1 0'8 %	129
la teva mare	85 65'9 %	36 27'9 %	1 0'8 %	5 3'8 %	2 1'6 %	129
Altres estudis						
tu	17 81 %	2 9'5 %	-- 0 %	1 4'8 %	1 4'8 %	21
el teu pare	8 38'1 %	10 47'6 %	-- 0 %	1 4'8 %	2 9'5 %	21
la teva mare	11 52'4 %	6 28'6 %	1 4'8 %	1 4'8 %	2 9'5 %	21
Rep. 4rt ESO						
tu	75 88'2 %	5 5'9 %	-- 0 %	3 3'5 %	2 2'4 %	85
el teu pare	46 54'1 %	33 38'8 %	2 2'4 %	2 2'4 %	2 2'4 %	85
la teva mare	53 62'4 %	26 30'6 %	-- 0 %	3 3'5 %	3 3'5 %	85
TREBALL						
tu	32 86'5 %	2 5'5 %	-- 0 %	2 5'5 %	1 3 %	37
el teu pare	18 48'5 %	16 43 %	-- 0 %	2 5'5 %	1 3 %	37
la teva mare	22 59'5 %	10 27 %	2 5'5 %	2 5'5 %	1 3 %	37

Grupamentalment s'aprecia una lleugera correspondència entre haver nascut a Catalunya -fills i pares- i cursar Batxillerat, que en aquest grup s'assoleixen els percentatges més alts i que es van reduint en el següent ordre: CFGM, Repetitors de 4rt. d'ESO, Treball i Altres estudis.

Germans.

El nombre de germans reflecteix la taxa de natalitat de la primera meitat dels anys 80.

Grup	n	Mediana	Moda	Mitjana	desviació típica
Batxillerat	748	2	2	2'33	1'05
CFGM	129	2	2	2'47	1'21
Altres estudis	21	3	3	2'76	1'22
Rep. 4rt ESO	85	2	2	2'64	1'21
Treball	37	2'5	2	2'87	1'3

5. Vinculació entre variables “criteri”, indicadors de com s’ha resolt la transició, i “variables independents” extretes del qüestionari de seguiment i del qüestionari inicial.

Quina informació podem adoptar com **indicadors** de que la **transició** s’ha resolt bé o no s’ha resolt de manera favorable?

Com s’indicava en la presentació del qüestionari de seguiment, uns ítems tenen intenció predominantment descriptiva i altres pretenen delimitar el procés i resultat de la transició. entre aquests últims hem seleccionat els següents.

- ✎ contents amb l’opció presa.
- ✎ autoconfiança (l’increment d’autoconfiança seria un indicador de bona resolució de la transició)
- ✎ percepció de les notes obtingudes (les ‘tendents a altes’ i ‘altes’ indiquen bona resolució de la transició)
- ✎ satisfacció global
- ✎ desànim (que no s’hagi produït, és a dir, absència de desànim)
- ✎ previsió de superar exitosament el curs.

Aquest últim indicador resulta ser altament correlacionat amb ‘notes obtingudes’ i manté correlacions molt semblants a las que s’estableixen entre ‘notes’ i les quatre variables restants. Per aquest motiu l’hem suprimit entenent que és una reiteració de ‘notes’, com ja s’havia apuntat abans.

Així, les cinc variables “dependents o criteri” són fortament correlacionades entre sí, especialment a Batxillerat i Cicles Formatius com es posa de manifest en les taules següents:

BATXILLERAT	Contents amb l’opció feta	Autoconfiança	Notes	Satisfacció global	Desànim. (1)
Contents opció feta	---	***	***	***	***
		.220	.384	.376	-.376
Autoconfiança		---	***	***	***
			.308	.341	-.417
Notes			---	***	***
				.356	-.462
Satisfacció global				---	***
					-.369
Desànim.					---

CFGM.	Contents amb l’opció feta	Autoconfiança	Notes	Satisfacció global	Desànim.
Contents opció feta	---	***	**	***	***
		.545	.301	.445	-.408
Autocon fiança		---	***	***	**
			.433	.333	-.302
Notes			---	**	***
				.277	-.344
Satisfacció global				---	***
					-.346
Desànim.					---

Repetidors de 4rt. d'ESO.	Interpretació del repetir curs	Autoconfiança	Notes	Satisfacció global	Desànim.
Interpretació del repetir curs	---	*		***	
		.278	-.194	-.391	.013
Autocon fiança		---	***	***	*
			-.422	-.383	.225
Notes			---	**	
				.324	-.188
Satisfacció global				---	
					-.185
Desànim.					---

(1) El signe negatiu a la correlació en aquesta columna es deu a que l'ordre de valoració és de major a menor a 'Desànim', i és invers en les altres variables.

En aquest anàlisi de vinculació entre variables hem exclòs els grups d'Altres estudis i Treball ja que en ser força reduïts els resultats podien ser poc fiables.

Com a variables "independents" n'hem seleccionat les que considerem que han de mantenir més vinculació. Unes són delimitades des del Qüestionari de seguiment:

- ✎ gènere.
- ✎ tipus de centre on cursa els estudis (Només en el contrast amb els grups de Batxillerat i Repetidors de 4rt. d'ESO, ja que el grup de CFGM tots són a centres públics.
- ✎ canvi de centre..
- ✎ canvi de professorat (moderat o intens)
- ✎ manteniment o pèrdua d'amics i companys.
- ✎ canvis en l'estil d'ensenyar
- ✎ canvis en el nivell d'exigència
- ✎ canvis en la dificultat de les matèries
- ✎ esdeveniments que hagin trasvalsat els plans de futur (haver-se produït o no)
- ✎ nombre de germans

Altres variables les prenem de les operativitzades al Qüestionari inicial, entenent que l'any de diferència pot aportar sentit de causalitat:

- ✎ estudis dels pares (els estudis més alts d'un dels conjuges)
- ✎ la qualificació professional del pares.
- ✎ preocupació pels estudis dels fills
- ✎ adaptació acadèmica, adaptació a l'escola
- ✎ adaptació social
- ✎ temps de dedicació a l'estudi
- ✎ actitud envers l'entorn escolar i formació rebuda

Incorporem també

- ✎ la nota d'acreditació a ESO.

La prova utilitzada en determinar les vinculacions ha estat la del Xi-quadrat.

A la taula següent presentem els resultats del grup dels que cursen Batxillerat:

BATXILLERAT	Contents opció feta	Autoconfiança	Notes	Satisfacció global	Desànim.
Gènere	no sig	*** nois noies	* noies nois	*** noies nois	** noies major desànim
Tipus de centre on cursa Batxillerat (públic, privat concertat, privat no concertat)	no sig	no sig	no sig	* e.púb e.pri.e.	no sig
Canvi centre dic. sí/no	no sig	no sig	* els que no canvien obtenen millors notes.	no sig	no sig
Canvi professorat dic. moderat/intens	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Manteniment amics. dic. sí/no	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Canvis : Estil d'ensenyar dic. molt o força diferent / la resta	* a + difer. → - contens	*** a + difer. → - autoconf	* a + difer. → - notes	*** a + difer. → - sat.gl.	** a + difer. → - desànim
Canvis: Nivell d'exigència dic. sí/no	no sig	** a + exig → - autoconf	** a + exig → - notes	** a + exig → - sat.gl.	** a + exig → - desànim
Canvis : dificultat matèries dic. sí/no	** a + dif → - contens	*** a + dif → - autoconf	*** a + dif → - notes	** a + dif → - sat.glob.	*** a + dif → - desànim
Esdeveniments que hagin trasvalsat plans de futur dicot sí/no.	no sig	** no esdev. → - autoconf	no sig	no sig	*** sí esdev. → - desànim
Nombre de germans	no sig	no sig	* fills únics i 2 germans. → - notes - altes.	no sig	no sig
Estudis pares (el més alt)	no sig	no sig	*** llic + prim llic + sec * llic + dipl	no sig	** llic + prim
Qualificació professional pares	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Preocupació per estudis dels fills	no sig	no sig	no sig	* a + prest.f. → - sat.glob.	no sig
Adaptació acadèmica	** a + adap.acad → - cont	no sig	* a + adap.acad. → - notes	no sig	no sig
Adaptació social	no sig	no sig	no sig	no sig	* a + adapt.soc. → - desànim
Temps dedicat a l'estudi	no sig	no sig	*** a + t.d.est. → + notes	*** a + t.d.est. → - - sat.glob.	no sig
Actitud envers entorn escolar i formació rebuda.	no sig	no sig	no sig	* a + act. → + - sat.glob.	no sig
Nota acreditació d'ESO (dicot suf+bé i not+exc.	*** a + nota → + cont	*** a + nota → - autoc	*** a + nota → + nota	*** a + nota → - sat.gl	*** a + nota → - desànim

Que les noies obtenen millors qualificacions i, globalment, se senten més satisfetes en la transició; però que manifesten meys autoconfiança i més desànim que els nois, ja s'havia

CFGM	Contents opció feta	Autoconfiança	Notes	Satisfacció global	Desànim.
Gènere	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Canvi centre dic. sí /no	** els que si canvien estan més contents	no sig	no sig	no sig	no sig
Canvi professorat dic. moderat /intens	** més contents quan el canvi de professors és total	no sig	no sig	no sig	no sig
Manteniment amics. dic. sí /no	no sig	* major augment d'autoc. en els que no mantenen amics d'abans.	no sig	no sig	* les situacions de desànim sovintegen més en els que mantenen amics d'abans
Canvis : Estil d'ensenyar dic. molt o força diferent / la resta	* a + difer. - content	no sig	no sig	no sig	* a + difer. + desànim
Canvis: Nivell d'exigència dic. sí /no	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Canvis : dificultat matèries dic. sí /no	* a + dific - contents	* a + dific - autoconf	** a + dific, - notes	no sig	* a + dif + desànim
Esdeveniments que hagin trasvalsat plans de futur dicot sí/no.	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Nombre de germans dicot	* fills únics + 2 germans, + contents.	no sig	no sig	no sig	no sig
Estudis pares (el més alt) ANOVA	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Qualificació professional pares ANOVA	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Preocupació per estudis dels fills ANOVA	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Adaptació acadèmica dicot	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Adaptació social dicot	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Dedicació a l'estudi	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Actitud envers entorn escolar i formació rebuda. ANOVA	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Nota acreditació d'ESO (dicot insuf+suf (111) i bé+not (21).	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig

La significació s'ha obtingut a partir de les taules de contingència.....

D'una manera contundent la nota d'acreditació a ESO.....

Les poques vinculacions ens fan pensar que l'estudi del grup d'alumnes que cursen CFGM resulta molt divers en funció del cicle que cursen i en tot cas el tipus d'estudi que volem dur a terme s'hauria de replicar/ realitzar en els diferents tipus de cicles.....

BIBLIOGRAFIA

Brown, J.M. and Armstrong, M.P. (1986) Transfer from primary to secondary: The child's perspective. In M.B. Youngman (Ed.) *Mid-schooling transfer: Problems and proposals*. Windsor, UK: NFER-Nelson.

Colomé, F. (dir) (1994) *L'ordenament de la formació professional a la província de Barcelona*, Barcelona: Diputació de Barcelona.

Corominas, E. i Isus, S. (199...)

Cotterell, J.L. (1982) Student experiences following entry into secondary school, *Education Research*, 24. 296-302.

Fernández Núñez, E, (199....) Avaluació i acreditació a l'ensenyament secundari obligatori, *Perspectiva escolar*, 241, 11-17

Figuera, P. (1996) *La inserción del universitario en el mercado de trabajo*, Barcelona: EUB.

Galton, M., Morrison, I. and Pell, T. (2000) Transfer and transition in English schools: reviewing the evidence, *International Journal of Educational Research*, 33, 341-363.

REPETIDORS 4rt ESO.

	Interpret. del repetir	Autoconfiança	Notes	Satisfacció	Desànim.
Gènere	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Tipus de centre on cursa ESO <small>(públic/ privat concertat o no concertat)</small>	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Canvi professorat dic. moderat /intens	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Canvis : Estil d'ensenyar dic. molt o força diferent / la resta	no sig	no sig	* a + difer, + notes	no sig	no sig
Canvis: Mera repetició de continguts? dic. sí /no	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Esdeveniments que hagin trasvalsat plans de futur dicot sí/no.	no sig	* no esdev. → + autoconf	no sig	* sí esdev. → + satisf.	no sig
Nombre de germans	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Estudis pares (el més alt)	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Qualificació professional pares	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Preocupació per estudis dels fills	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Adaptació acadèmica	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Adaptació social	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Temps dedicat a l'estudi	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Actitud envers entorn escolar i formació rebuda.	no sig	no sig	no sig	no sig	no sig
Nota acreditació d'ESO NO: TOTS INSUF					

Kvalsund, R. (2000) The transition from primary to secondary level is smaller and larger rural schools in Norway: comparing differences in context and social meaning, *International Journal of Educational Research*, 33, 401-423.

Mac Iver, D.J. (1990) Meeting the needs of young adolescents. Advisory groups, interdisciplinary teach teams, and school transition programs, *Phi Delta Kaplan*, 71 (6), 458-464

Pérez Calvo, R.M. (1999) Infants en famílies monoparentals, *Perspectiva i diversitat*, 8, 1-16.

San Fabián Maroto, J.L., (1999) La escolaridad obligatoria. Transiciones y tradiciones, *Cuadernos de Pedagogía*, nº 282, 25-30

Smith, J.B. (1997), Effects of Eighth-Grade Transition Programs on High School Retention and Experiences, *The Journal of Educational Research*, 90 (3), 144-152.

Annexes

16.- Calcula quantes hores a la setmana, en el temps que ets fora del centre escolar, dediques a les següents activitats:

	Menys de 4	Entre 4 i 7	Entre 8 i 11	Més d'11
Fer esport	☐	☐	☐	☐
Escoliar música	☐	☐	☐	☐
Veure TV	☐	☐	☐	☐
Llegir diaris, llibres, revistes (no exigits com a tasca escolar)	☐	☐	☐	☐
Estudiar o fer deures o treballs escolars	☐	☐	☐	☐
Diversió: cinema, discoteques, etc.	☐	☐	☐	☐
Altres:	☐	☐	☐	☐

17.- Suport familiar en els estudis. A casa teva, els teus pares ...

T'expliquen experiències de quan ells estudiaven.....
 T'ajuden a fer els deures i els treballs escolars o et fan anar a un lloc on poden ajudar-te
 T'han converses sobre les activitats d'aprenentatge que fas a l'escola.....
 T'han ajudat a decidir el que faràs en acabar l'ESO.....

	Mai	Poques vegades	Sovint	Molt sovint
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐

18.- Entorn d'aprenentatge.

A la meua escola...
 - la majoria d'alumnes s'entenen bé amb els professors i tenen relacions cordials amb ells.....
 - estimemem el centre escolar, l'entendem com una cosa nostra.....
 - el nivell d'ensenyament és bó
 - els professors s'interessen pels alumnes i reconeixen els nostres esforços.....

	Molt d'acord	Força d'acord	Cert desacord	Molt en desacord
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐

Aquest centre he après a ...:

- Adquirir sabers i continguts de les diverses matèries o assignatures.....
 - Posseir valors com solidaritat, autonomia, honestat, etc.....
 - Saber ser una persona sociable (bon company, bon ciutadà, etc).....
 - Concretar el que faré després de l'ESO.....

	Mai	Poques vegades	Sovint	Molt sovint
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐

19.- Autovaloració. Si et compares amb el conjunt dels teus companys/es de classe o de curs, on et situes? Pel que fa a ...

... intel·ligència i actitud per l'estudi.....
 ... voluntat, esforç i bons hàbits per estudiar.....
 ... confiança amb mi mateix/a per sortir-me'n del que faig.....
 ... saber utilitzar l'ordinador.....
 ... ser un/a bon/a comunicador/a: saber expressar-me oralment o per escrit de manera clara.....
 ... coneixements tecnològics: saber com funciona un aparell, manipular màquines, etc.....

	Millor que la majoria	Com la majoria	Inferior a la majoria
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐

20.- Escriu

COM ET VEUS D'ÀQUÍ A UN ANY?

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ !

QÜESTIONARI INICIAL

Centre Escolar:

LOCALITAT:

Nom i Cognoms:		Data naixement: - 19.....		Curs: d'ESO	
Acceptes participar en l'estudi de seguiment? ☐ Sí (Escriu la teva adreça) ☐ No					
Carrer, plaça, ...		Codi postal:		Tel:	
E-mail:					

1.- Quan acabis aquest curs tens clar el que faràs? (posa creus al requadre que tris i escriu el que calgui)

Tinc ben clar el que faré: Estic dubtant entre (marca les opcions entre les que dubtes)

- Continuar escolaritzat a ESO
- Estudiar Batxillerat
- Quin Batxillerat? Modalitat:
- A quin Centre o IES?
- Estudiar Cicles Formatius de Formació Professional especialitzada.
- Quin cicle?
- A quin Centre o IES?
- cursar altres estudis.
- Quins?
- A on?
- Incorporar-me a un treball.
- Quin tipus de feina t'agradaria?
- Tens previst el lloc on treballaràs? No Sí, Indica-ho:

2.- Sobre el que faràs quan acabis aquest curs, n'has parlat amb el pare, mare o altres familiars amb qui convius?

- Moltes vegades Força vegades Poques vegades Gairebé mai.
- 3.- Entre el que t'agrada fer a tu quan acabis l'ESO i el que agrada a la teva família, hi ha acord?
- Total acord Força acord Poc acord Gens d'acord

4.- Estructura familiar. Amb qui vius?

- amb el pare i la mare només amb el pare només amb la mare
- amb la família formada pel pare o mare amb la seva nova parella amb altres familiars (avis, oncles, cosins, etc)
- altra situació diferent a totes les anteriors.

5.- Estudis dels pares (marca amb una * la casella corresponent al pare i a la mare)

Nivell d'estudis assolit	Pare	Mare
Estudis primaris o bàsics, complets o no. (Va anar a l'escola fins els 14 anys o menys)		
Estudis d'Educació Secundària: Batxillerat, Formació Professional. (Va anar a un Institut o altre Centre al menys fins els 17 ó 18 anys)		
Estudis universitaris de primer cicle (Diplomatura) Ex: Infermeria, Mestre, Enginyeria Tècnica, Empresarials, etc. (Suposa 3 anys d'estudis universitaris)		
Estudis universitaris de segon o tercer cicle (Llicenciatura, Doctorat) Ex: Farmacèutic, Enginyer Superior, Professor d'Educ. Secundària, Advocat, Arquitecte, Economista, etc.(Suposa 5 anys d'estudis universitaris)		

6.- Explica breument quin és el teu projecte personal-professional que defineix el que vols ser i el que vols fer d'aquí a uns quants anys. (Si no t'ho has plantejat aquesta previsió de futur deixa-ho en blanc)

QÜESTIONARI DE SEGUIMENT (Batxillerat)

Codi	Alumne/a:	BATXILLERAT. modalitat: ☐ Humanitats i Ciències Socials ☐ Ciències de la Naturalesa i de la Salut ☐ Tecnologia ☐ Arts
Centre Escolar	Localitat	

NOUS ESTUDIS

- 1.- Dóna un parell de raons, arguments o motius que expliquin per què vas optar per la modalitat de Batxillerat que estàs cursant?

-

-

1.1. Estàs content/a d'haver triat la modalitat que estàs cursant? ...molt ...força ...poc ...gens

- 2.- Els estudis que ara curses quins canvis, trasllats o altres circumstàncies t'han suposat:

- canvi de professors? No, cap canvi de professors
 alguns canvis de professors força canvis de professors canvi de tots o quasi tots els professors
- trasllat de Centre? No, cap trasllat trasllat a la mateixa localitat trasllat a una altra localitat
- viure, els dies de classe durant la setmana en una altra localitat? No Sí
- haver-te de desplaçar diàriament a una altra localitat? No Sí
- altres circumstàncies: quines ?

- 3.- Al grup classe o al curs que ara estàs hi ha companys/es o amics/gues que tenies en el teu grup classe o curs a 4rt d'ESO?

... no, cap ... pocs ... força ... sí, la majoria

- 4.- Compagines els estudis amb algun tipus de treball remunerat (temps parcial, caps de setmana, etc)?

NO SÍ Quin treball? (descriu-lo)
 Quantes hores a la setmana hi dediques?

PROCÉS D'ADAPTACIÓ ALS NOUS ESTUDIS

- 5.- El procés d'adaptació als nous estudis les primeres setmanes del curs com el vas viure?

... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ...de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animat/da i il.lusió ... molt animat/da i il.lusió

- 6.- Com et sembla que van viure els teus pares o familiars amb qui convius, especialment les primeres setmanes del curs, el teu pas de ESO a Batxillerat?

... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ...de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animats i amb il.lusió ... molt animats i amb il.lusió

- 7.- El teu projecte personal-professional (la teva idea del que vols ser i vols fer en el futur) ha canviat respecte de l'any passat?

No, mantinc el mateix projecte: (explica 'l)

Sí, ha canviat: no tenia gens clar el projecte i ara sí sé el que vull : (explica-ho)

L'he modificat, :(explica 'l) Volia i ara vull

Situació diferent a les anteriors (explica-ho)

- 8.- La disponibilitat del professorat del centre i l'ajuda que et van oferir, per facilitar-te l'adaptació als nous estudis, especialment en les primeres setmanes va ser

... molt intensa i eficaç ... força intensa i eficaç ... poc intensa i eficaç ... nul.la o gairebé nul.la.

● 9. - En les primeres setmanes vas tenir dificultat per fer amics/gues i et vas sentir sol/a a l'escola?

... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 9.1.- Ara, ¿tens encara dificultat per fer amics/gues i et sents sol/a a l'escola?

... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 10.- S'ha produït en l'últim any algun **esdeveniment o situació personal o familiar** que ha trasvalsat els teus plans de futur (pèrdua èsser estimat, malaltia greu, trasllat domicili, etc)?

NO SÍ (*explica'l*)

● 11. - Explica accions concretes d'ajuda que vas rebre tant a ESO com a 1er de Batxillerat per facilitar-te una bona i ràpida adaptació als nous estudis?

- A ESO:

- A 1er de Batxillerat:

● 11.1.- Consideres que es podia haver fet més per tal que l'ajut i l'atenció rebuda fos millor? Què es podia haver fet?

● 12.- Quines són les qüestions acadèmiques o personals que ara més et preocupen? (*Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys et preocupen !!*)

»

»

»

● 13.- Quines són les qüestions acadèmiques o personals que ara més t'il.lusionen? (*Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys t'il.lusionen !!*)

*

*

*

CANVIS ENTRE ARA I A 4RT D'ESO...

● 14. - Com valores l'organització del curs (tipus de crèdits, horari, tutories, sistema d'avaluació) a Batxillerat, respecte de l'organització a 4rt d'ESO.

...molt millor que a 4rt d'ESO ... millor que a 4rt d'ESO ... igual que a 4rt d'ESO ... una mica pitjor que a 4rt d'ESO ... força pitjor que a 4rt d'ESO.

● 15.- Com valores les instal.lacions (edifici, aules, mobiliari, equipaments audiovisuals i informàtics) de les que ara disposeu, respecte de les instal.lacions que disposàveu a 4rt d'ESO.

...molt millor que a 4rt d'ESO ... millor que a 4rt d'ESO ... igual que a 4rt d'ESO ... una mica pitjor que a 4rt d'ESO ... força pitjor que a 4rt d'ESO.

● 16.- Semblança o diferència entre els professors que tens ara i els professors de 4rt. d'ESO en l'estil d'ensenyar (manera d'explicar, tipus d'activitats a classe, feina que s'encarrega per fer a casa, relació amb els alumnes a l'aula, etc.)

...molt semblant ... força semblant ...gairebé igual, sense diferències ... força diferent ... molt diferent

● 17.- **Grau d'exigència del professorat en l'estudi, en les activitats d'aprenentatge, en els exàmens.**
(Centrant-te en les matèries de Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i literatura, Llengua estrangera, Matemàtiques)

- ...Força major que a 4rt d'ESO ... Una mica més intens que a 4rt d'ESO ... Igual que a 4rt d'ESO ... Una mica menys intens que a 4rt d'ESO ... Força menor que a 4rt d'ESO.

● 18.- **Compliment de les normes de convivència.** (Reglament de centre)

- ...Força més estrictes que a 4rt d'ESO ... Una mica més estrictes que a 4rt d'ESO ... Igual d'estrictes que a 4rt d'ESO ...Una mica menys estrictes que a 4rt d'ESO ... Força menys estrictes que a 4rt d'ESO.

● 19.- **Dificultat de les matèries.** En conjunt, les diferents matèries que ara curses, comparades amb les que cursaves a 4rt, et resulten...

- ... molt més difícils ... força més difícils ... d'igual dificultat ... lleugerament més fàcils ... bastant més fàcils.

● 20.- **El temps que dediques a l'estudi fora de l'horari de permanència en el centre, respecte del temps que hi dedicaves a 4rt ...**

- ... s'ha incrementat molt ... s'ha incrementat força ... és el mateix ... s'ha reduït una mica ... s'ha reduït força

● 21.- **Tutoria.** Com consideres que els professors tutors estan atents i segueixen el que fas, valorant els teus progressos, assessorant-te en qualsevol dubte o dificultat, ... ?

- ... molt menys que a 4rt d'ESO ... força menys que a 4rt d'ESO ... molt semblant a 4rt d'ESO ... força més que a 4rt d'ESO ... molt més que a 4rt d'ESO

● 22.- **El meu sentiment d'autoconfiança, de seguretat per sortir-me'n de les coses, en relació a quan estudiava 4rt d'ESO**

- ... ha augmentat molt ... ha augmentat força ... és igual ... ha baixat una mica ... ha baixat força

QUALIFICACIONS I DEDICACIÓ A L'ESTUDI.

● 23.- **Les qualificacions o notes obtingudes a les diferents matèries o crèdits durant el present curs, on les situes?** Majoritàriament entre...

matèries COMUNES	☐ ... entre menys de 5 i 5	☐ ... entre 5 i 6'5	☐ ... entre 6'5 i 8	☐ ... entre 8 i 10
matèries DE MODALITAT	☐ ... entre menys de 5 i 5	☐ ... entre 5 i 6'5	☐ ... entre 6'5 i 8	☐ ... entre 8 i 10
matèries OPTATIVES	☐ ... entre menys de 5 i 5	☐ ... entre 5 i 6'5	☐ ... entre 6'5 i 8	☐ ... entre 8 i 10

● 24.- **Per assolir bones notes i per enfortir l'aprenentatge en algunes matèries, has disposat del recurs de "classes particulars" a casa o de l'assistència a classes de reforç al propi centre o en altre centre o acadèmia extern en horari extraescolar?** NO SÍ Quantes hores a la setmana?
 Quines matèries?

● 25.- **Digues en quin grau els següents factors et motiven a esforçar-te en els estudis?**

	Molt	Força	Poc	Gens
Preparar-me per seguir estudis superiors, estudis universitaris	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per poder accedir a una feina	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior	☐	☐	☐	☐
Satisfer les expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat	☐	☐	☐	☐
Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar	☐	☐	☐	☐
Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a	☐	☐	☐	☐
Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)	☐	☐	☐	☐
Aconseguir els premis que m'han promès si trec bones notes (moto, viatge, etc)	☐	☐	☐	☐
Quedar bé davant algun/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç	☐	☐	☐	☐
Saber més sobre les matèries que m'interessen	☐	☐	☐	☐
Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures, etc.)	☐	☐	☐	☐

SATISFACCIÓ / INSATISFACCIÓ EN ELS ESTUDIS DE BATXILLERAT.

● 26.- **Globalment, el procés de transició de 4rt d'ESO a Batxillerat, per tu ha estat una experiència..**
... mot agradable ... força agradable ...poc agradable ...gens o gairebé gens agradable

● 27.- **Expressa el grau de satisfacció pel que fa als següents aspectes ...**

Grada la resposta entre 1(mínima satisfacció) i 5 (màxima satisfacció)

	mínim	2	3	4	màxim
... Qualitat de l'ensenyament	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
... Oferta d'activitats extraescolars: esports, excursionisme, associacions, etc	☐	☐	☐	☐	☐
... Ajut i assessorament personal o en grup de part dels professors tutors	☐	☐	☐	☐	☐
... Ajut i assessorament personal o en grup de part d'un servei psicopedagògic	☐	☐	☐	☐	☐
... Clima de relació i convivència entre professors i alumnes	☐	☐	☐	☐	☐
... Clima de relació i convivència entre companys	☐	☐	☐	☐	☐

● 28.- En algun moment al llarg d'aquest curs t'has sentit desanimat/da i has pensat que no valia la pena estudiar i que seria millor abandonar els estudis de Batxillerat. Potser, si haguessis tingut total llibertat ho haguessis "engegat tot a rodar"...

- ... NO, mai (Passa a la pregunta 29)
 - ... SÍ, però només una vegada
 - ... SÍ, algunes vegades
 - ... SÍ, moltes vegades
- 28.1. (Si la teva resposta és un SÍ... a què atribueixes el desànim i el voler deixar d'estudiar?)
- al meu caràcter o personalitat
 - a les qualificacions baixes que he aconseguit
 - a la mala entesa amb un o més professors.
 - a la mala entesa amb amics
 - Altres causes:

● 29.- Afegeix qualsevol altra consideració que ajudi a comprendre com has viscut el pas de 4rt d'ESO a 1er de Batxillerat que no s'hagi tractat a les anteriors preguntes del Qüestionari:

MIRANT ENDAVANTI PREVISIÓ DE FUTUR.

● 30.- Com preveus que es resoldrà aquest curs?

- ... aprovaré totes les matèries el juny
- ... aprovaré la majoria de matèries per poder passar a 2on
- ... no aprovaré gaire res i hauré de repetir el curs.

● 31.- Quina és la teva previsió de cara als propers anys?

- aprovar Batxillerat i selectivitat i anar a la universitat. (Estudis de
- aprovar Batxillerat i estudiar Cicles Formatius de Grau Superior (Cicle
- aprovar Batxillerat i incorporar-me al treball (Ocupació que m'agradaria:
- encara que no hagi completat el Batxillerat, incorporar-me al treball (Ocupació que m'agradaria:
- altra previsió: (Explica-la)

DADES PERSONALS

● 32.- On vas nèixer? On van nèixer els teus pares? Escriu la resposta posant una marca o escrivint el nom del país a la casella corresponent.

	a Catalunya	a la resta d'Espanya	a un altre país d'Europa	a un país d'Àfrica	a un altre país del món
tu	☐	☐	☐	☐
el teu pare	☐	☐	☐	☐
la teva mare	☐	☐	☐	☐

● 33.- Quants germans sou?

	germans/es més grans	tu	germans/es més petits/es	total
número:	1	=
què fan?		1er Batxillerat		

COMPROMÍS DE CONTINUAR PARTICIPANT EN AQUEST ESTUDI DE SEGUIMENT

● 34.- Acceptes que dintre dos o tres anys em torni a posar en contacte amb tu per conèixer el que has anat fent i poder ampliar aquest estudi de seguiment? Escriu la teva adreça, telèfon, e-mail per contactar amb tu:

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ !

QÜESTIONARI DE SEGUIMENT (Cicles Formatius de Grau Mitjà)

Codi	Alumne/a:	CICLE FORMATIU que curses:
Centre Escolar	Localitat	Durada: ☐ 1 curs ☐ 2 cursos

NOUS ESTUDIS

- 1.- Dóna un parell de raons, arguments o motius que expliquin per què vas optar pel Cicle Formatiu que estàs cursant?

-
-

1.1. Estàs content/a d'haver triat el Cicle Formatiu que estàs cursant? ...molt ...força ...poc ...gens

- 2.- Els estudis que ara curses quins canvis, trasllats o altres circumstàncies t'han suposat:

- canvi de professors? No, cap canvi de professors
 alguns canvis de professors força canvis de professors canvi de tots o quasi tots els professors
- trasllat de Centre? No, cap trasllat trasllat a la mateixa localitat trasllat a una altra localitat
- viure, els dies de classe durant la setmana en una altra localitat? No Sí
- haver-te de desplaçar diàriament a una altra localitat? No Sí
- altres circumstàncies: quines?

- 3.- Al grup classe o al curs que ara estàs hi ha companys/es o amics/gues que tenies en el teu grup classe o curs a 4rt d'ESO?

... no, cap ... pocs ... força ... sí, la majoria

- 4.- Compagines els estudis amb algun tipus de treball remunerat (temps parcial, caps de setmana, etc)?

NO Sí Quin treball? (descriu-lo)

Quantes hores a la setmana hi dediques?

PROCÉS D'ADAPTACIÓ ALS NOUS ESTUDIS

- 5.- El procés d'adaptació als nous estudis les primeres setmanes del curs com el vas viure?

... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ...de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animat/da i amb il.lusió ... molt animat/da i amb il.lusió

- 6.- Com et sembla que van viure els teus pares o familiars amb qui convius, especialment les primeres setmanes del curs, el teu pas de ESO a Cicles Formatius de Grau Mitjà?

... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ...de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animats i amb il.lusió ... molt animats i amb il.lusió

- 7.- El teu projecte personal-professional (la teva idea del que vols ser i vols fer en el futur) ha canviat respecte de l'any passat?

No, mantinc el mateix projecte: (explica 't)

Sí, ha canviat: no tenia gens clar el projecte i ara sí sé el que vull: (explica-ho)

L'he modificat, (explica 't) Volia i ara vull

Situació diferent a les anteriors (explica-ho)

- 8.- La disponibilitat del professorat del centre i l'ajuda que et van oferir, per facilitar-te l'adaptació als nous estudis, especialment en les primeres setmanes va ser

... molt intensa i eficaç ... força intensa i eficaç ... poc intensa i eficaç ... nul.la o gairebé nul.la.

● 9. - En les primeres setmanes vas tenir dificultat per fer amics/gues i et vas sentir sol/a al centre escolar?

... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 9.1.- Ara, ¿tens encara dificultat per fer amics/gues i et sents sol/a al centre escolar?

... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 10.- S'ha produït en l'últim any algun esdeveniment o situació personal o familiar que ha trasvalsat els teus plans de futur (pèrdua d'un ésser estimat, malaltia greu, trasllat domicili, etc)?

NO Sí (explica 'l)

● 11. - Explica accions concretes d'ajuda que vas rebre tant a ESO com a 1er de Cicles Formatius per facilitar-te una bona i ràpida adaptació als nous estudis?

- A ESO:

- A 1er de Cicles Formatius:

● 11.1.- Consideres que es podia haver fer més per tal que l'ajut i l'atenció rebuda fos millor? Què es podia haver fet?

● 12.- Quines són les qüestions acadèmiques o personals que ara més et preocupen? (*Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys et preocupen !!*)

»

»

»

● 13.- Quines són les qüestions acadèmiques o personals que ara més t'il.lusionen? (*Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys t'il.lusionen !!*)

*

*

*

CANVIS ENTRE ARA I A 4RT D'ESO..

● 14. - Com valores l'organització del curs (crèdits, horaris, tutories, sistema d'avaluació, etc) a Cicles Formatius de Grau Mitjà, respecte de l'organització a 4rt d'ESO.

...molt millor que a 4rt d'ESO ... millor que a 4rt d'ESO ... igual que a 4rt d'ESO ... una mica pitjor que a 4rt d'ESO ... força pitjor que a 4rt d'ESO.

● 15.- Com valores les instal.lacions (edifici, aules, mobiliari, equipaments audiovisuals i informàtics, tallers) de les que ara disposeu, respecte de les instal.lacions que disposàveu a 4rt d'ESO.

...molt millor que a 4rt d'ESO ... millor que a 4rt d'ESO ... igual que a 4rt d'ESO ... una mica pitjor que a 4rt d'ESO ... força pitjor que a 4rt d'ESO.

● 16.- Semblança o diferència entre els professors que tens ara i els professors de 4rt. d'ESO en l'estil d'ensenyar (manera d'explicar, tipus d'activitats a classe, feina que s'encarrega per fer a casa, relació amb els alumnes a l'aula, etc.)

...molt semblant ... força semblant ...gairebé igual, sense diferències ... força diferent ...molt diferent

● 17.- **Grau d'exigència del professorat en l'estudi, en les activitats d'aprenentatge, en els exàmens.**

- ...Força major que a 4rt d'ESO ... Una mica més intens que a 4rt d'ESO ... Igual que a 4rt d'ESO ... Una mica menys intens que a 4rt d'ESO ... Força menor que a 4rt d'ESO.

● 18.- **Compliment de les normes de convivència. (Reglament de centre)**

- ...Força més estrictes que a 4rt d'ESO ... Una mica més estrictes que a 4rt d'ESO ... Igual d'estrictes que a 4rt d'ESO ...Una mica menys estrictes que a 4rt d'ESO ... Força menys estrictes que a 4rt d'ESO.

● 19.- **Dificultat de les matèries. En conjunt, les diferents matèries que ara curses, comparades amb les que cursaves a 4rt, et resulten...**

- ... molt més difícils ... força més difícils ... d'igual dificultat ... lleugerament més fàcils ... bastant més fàcils.

● 20.- **El temps que dediques a l'estudi fora de l'horari de permanència en el centre, respecte del temps que hi dedicaves a 4rt ...**

- ... s'ha incrementat molt ... s'ha incrementat força ... és el mateix ... s'ha reduït una mica ... s'ha reduït força

● 21.- **Com consideres que els professors tutors de grup -no els tutors de pràctiques- estan atents i segueixen el que fas, valorant els teus progressos, assessorant-te en qualsevol dubte o dificultat, ...?**

- ... molt menys que a 4rt d'ESO ... força menys que a 4rt d'ESO ... molt semblant a 4rt d'ESO ... força més que a 4rt d'ESO ... molt més que a 4rt d'ESO

● 22.- **El meu sentiment d'autoconfiança, de seguretat per sortir-me'n de les coses, en relació a quan estudiava 4rt d'ESO ...**

- ... ha augmentat molt ... ha augmentat força ... és igual ... ha baixat una mica ... ha baixat força

QUALIFICACIONS I DEDICACIÓ A L'ESTUDI.

● 23.- **Les qualificacions o notes obtingudes a les diferents matèries o crèdits durant el present curs, on les situes? Majoritàriament ...**

- ... entre Insuficient i Suficient ... entre Suficient i Bé ... entre Bé i Notable ... entre Notable i Excel.lent

● 24.- **Per assolir bones notes i per enfortir l'aprenentatge en algunes matèries, has disposat del recurs de "classes particulars" a casa o de l'assistència a classes de reforç al propi centre o en altre centre o acadèmia extern en horari extraescolar? NO SÍ Quantes hores a la setmana?**

Quines matèries:

● 25.- **Digues en quin grau els següents factors et motiven a esforçar-te en els estudis? (Fes una lectura de tots els motius abans de respondre)**

	Molt	Força	Poc	Gens
Preparar-me per poder accedir a una feina.....	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Superior (fent el Batxilletat).....	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per accedir a C.F.de Gr. Sup.(treballant i després fent la prova d'accés corresponent)	☐	☐	☐	☐
Satisfer les expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.	☐	☐	☐	☐
Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar	☐	☐	☐	☐
Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a.	☐	☐	☐	☐
Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts)	☐	☐	☐	☐
Aconseguir els premis que m'han promés si trec bones notes (moto, viatge, etc)	☐	☐	☐	☐
Quedar bé davant algun/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç.	☐	☐	☐	☐
Saber més sobre les matèries que m'interessen	☐	☐	☐	☐
Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures, etc.)	☐	☐	☐	☐

SATISFACCIÓ / INSATISFACCIÓ EN ELS ESTUDIS DE CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ.

● 26.- **Globalment, el procés de transició de 4rt d'ESO a Cicles Formatius de Grau Mitjà, per tu ha estat una experiència..**

- ... mot agradable ... força agradable ...poc agradable ...gens o gairebé gens agradable

● 27.- **Expressa el grau de satisfacció pel que fa als següents aspectes ...**

Gradua la resposta entre 1(mínima satisfacció) i 5 (màxima satisfacció)

	mínim					màxim
	1	2	3	4	5	
... Qualitat de l'ensenyament teòric	☐	☐	☐	☐	☐	
... Qualitat de l'ensenyament pràctic	☐	☐	☐	☐	☐	
... Oferta d'activitats extraescolars: esports, excursionisme, associacions, etc	☐	☐	☐	☐	☐	
... Ajut i assessorament personal o en grup de part dels professors tutors	☐	☐	☐	☐	☐	
... Ajut i assessorament personal o en grup de part d'un servei psicopedagògic	☐	☐	☐	☐	☐	
... Clima de relació i convivència entre professors i alumnes.	☐	☐	☐	☐	☐	
... Clima de relació i convivència entre companys	☐	☐	☐	☐	☐	

● 28.- En algun moment al llarg d'aquest curs t'has sentit desanimat/da i has pensat que no valia la pena estudiar i que seria millor abandonar els estudis de Cicles Formatius. Potser, si haguessis tingut total llibertat ho haguessis "engegat tot a rodar"...

... NO, mai (Passa a la pregunta 28) ... Sí, però només una vegada ... Sí, algunes vegades ... Sí, moltes vegades

● 27.1. (Si la teva resposta és un SÍ... a què atribueixes el desànim i el voler deixar d'estudiar? (Si ho consideres necessari pots marcar més d'una opció)

- al meu caràcter o personalitat
 a les qualificacions baixes que he aconseguit
 a la mala entesa amb un o més professors.
 a la mala entesa amb amics
 a canvis d'estat emocional propis de l'edat.
 Altres causes:

● 29.- Afegeix qualsevol altra consideració que ajudi a comprendre com has viscut el pas de 4rt d'ESO a 1er de Cicles Formatius de Grau Mitjà que no s'hagi tractat a les anteriors preguntes del Qüestionari:

MIRANT ENDAVANTI PREVISIÓ DE FUTUR.

● 30.- Com preveus que es resoldrà aquest curs?

... aprovaré totes les matèries el juny ... aprovaré la majoria de matèries per poder passar a 2on ... no aprovaré gaire res i hauré de repetir el curs.

● 31.- Quina és la teva previsió de cara als propers anys?

- aprovar el Cicle Formatiu i estudiar Batxillerat
 aprovar el Cicle Formatiu i incorporar-me al treball (Ocupació que m'agradaria:)
 encara que no hagi completat el Cicle Formatiu, incorporar-me al treball (Ocupació que m'agradaria:)
 altra previsió: (Explica-la)

DADES PERSONALS

● 32.- On vas nèixer? On van nèixer els teus pares? Escribeu la resposta posant una marca o escrivint el nom del país a la casella corresponent.

	a Catalunya	a la resta d'Espanya	a un altre país d'Europa	a un país d'Àfrica	a un altre país del món
tu	☐	☐	☐	☐
el teu pare	☐	☐	☐	☐
la teva mare	☐	☐	☐	☐

● 33.- Quants germans sou?

	germans/es més grans	tu	germans/es més petits/es	total
número:	1	=
què fan?		Cicle Formatiu de Grau Mitjà		

COMPROMÍS DE CONTINUAR PARTICIPANT EN AQUEST ESTUDI DE SEGUIMENT

● 33.- Acceptes que dintre dos o tres anys em torni a posar en contacte amb tu per conèixer el que has anat fent i poder ampliar aquest estudi de seguiment? Escribeu la teva adreça, telèfon, e-mail per contactar amb tu:

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ !

QÜESTIONARI DE SEGUIMENT (Altres estudis)

Codi	Alumne/a:	ESTUDIS que curses
Centre Escolar	Localitat	Durada: ☐ 1 curs ☐ 2 cursos

NOUS ESTUDIS

● 1.- Dóna un parell de raons, arguments o motius que expliquin per què vas optar pels estudis que estàs cursant?

-

-

1.1. Estàs content/a d'haver triat els estudis que estàs cursant? molt ...força ...poc ...gens

● 2.- Els estudis que ara curses quins canvis, trasllats o altres circumstàncies t'han suposat:

- canvi de professors? No, cap canvi de professors
 alguns canvis de professors força canvis de professors canvi de tots o quasi tots els professors

- trasllat de Centre? No, cap trasllat trasllat a la mateixa localitat trasllat a una altra localitat

- viure, els dies de classe durant la setmana en una altra localitat? No Sí

- haver-te de desplaçar diàriament a una altra localitat? No Sí

- altres circumstàncies; quines ?

● 3.- Al grup classe o al curs que ara estàs hi ha companys/es o amics/gues que tenies en el teu grup classe o curs a 4rt d'ESO?

... no, cap ... pocs ... força ... sí, la majoria

● 4.- Compagines els estudis amb algun tipus de treball remunerat (temps parcial, caps de setmana, etc)?

NO Sí Quin treball? (descriu-lo)

Quantes hores a la setmana hi dediques?

PROCÉS D'ADAPTACIÓ ALS NOUS ESTUDIS

● 5.- El procés d'adaptació als nous estudis les primeres setmanes del curs com el vas viure?

... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ... de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animat/da i amb il·lusió ... molt animat/da i amb il·lusió

● 6.- Com et sembla que van viure els teus pares o familiars amb qui convius, especialment les primeres setmanes del curs, el teu pas de ESO als estudis que ara segueixes?

... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ... de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animats i amb il·lusió ... molt animats i amb il·lusió

● 7.- El teu projecte personal-professional (la teva idea del que vols ser i vols fer en el futur) ha canviat respecte de l'any passat?

No, mantinc el mateix projecte (explica 't)

Sí, ha canviat no tenia gens clar el projecte i ara sí sé el que vull (explica ho)

I, he modificat, (explica 't) Volia i ara vull

Situació diferent a les anteriors (explica ho)

● 8.- La disponibilitat del professorat del centre i l'ajuda que et van oferir, per facilitar-te l'adaptació als nous estudis, especialment en les primeres setmanes va ser

... molt intensa i eficaç ... força intensa i eficaç ... poc intensa i eficaç ... nul·la o gairebé nul·la.

● 9. - En les primeres setmanes vas tenir dificultat per fer amics/gues i et vas sentir sol/a al centre escolar?

... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 9.1.- Ara, ¿tens encara dificultat per fer amics/gues i et sents sol/a al centre escolar?

... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 10.- S'ha produït en l'últim any algun **esdeveniment o situació personal o familiar** que ha trasvalsat els teus plans de futur (pèrdua d'un ésser estimat, malaltia greu, trasllat domicili, etc)?

NO Sí (explica 'l)

● 11.- Explica **accions concretes d'ajuda** que vas rebre tant a ESO com al centre on ara estudies per facilitar-te una bona i ràpida **adaptació als nous estudis**?

- A ESO:

- Al centre on ara estudies:

● 11.1.- Consideres que es podia haver fer més per tal que l'ajut i l'atenció rebuda fos millor? Què es podia haver fet?

● 12.- Quines són les **qüestions acadèmiques o personals** que ara més et preocupen? (Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys et preocupen !!)

»

»

»

● 13.- Quines són les **qüestions acadèmiques o personals** que ara més t'il.lusionen? (Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys t'il.lusionen !!)

*

*

*

CANVIS ENTRE ARA I A 4RT D'ESO.

● 14.- Com valors l'**organització del curs** (crèdits, honoraris, tutories, sistema d'avaluació, etc) als estudis que ara segueixes, respecte de l'organització a 4rt d'ESO.

...molt millor que a 4rt d'ESO ... millor que a 4rt d'ESO ... igual que a 4rt d'ESO ... una mica pitjor que a 4rt d'ESO ... força pitjor que a 4rt d'ESO.

● 15.- Com valors les **instal.lacions (edifici, aules, mobiliari, equipaments audiovisuals i informàtics, tallers)** de les que ara disposeu, respecte de les instal.lacions que disposàveu a 4rt d'ESO.

...molt millor que a 4rt d'ESO ... millor que a 4rt d'ESO ... igual que a 4rt d'ESO ... una mica pitjor que a 4rt d'ESO ... força pitjor que a 4rt d'ESO.

● 16.- Semblança o diferència entre els professors que tens ara i els professors de 4rt. d'ESO en l'**estil d'ensenyar** (manera d'explicar, tipus d'activitats a classe, feina que s'encarrega per fer a casa, relació amb els alumnes a l'aula, etc.)

...molt semblant ... força semblant ...gairebé igual, sense diferències ... força diferent ...molt diferent

● 17.- **Grau d'exigència del professorat en l'estudi, en les activitats d'aprenentatge, en els exàmens.**

- ... Força major que a 4rt d'ESO ... Una mica més intens que a 4rt d'ESO ... Igual que a 4rt d'ESO ... Una mica menys intens que a 4rt d'ESO ... Força menor que a 4rt d'ESO.

● 18.- **Compliment de les normes de convivència. (Reglament de centre)**

- ... Força més estrictes que a 4rt d'ESO ... Una mica més estrictes que a 4rt d'ESO ... Igual d'estrictes que a 4rt d'ESO ... Una mica menys estrictes que a 4rt d'ESO ... Força menys estrictes que a 4rt d'ESO.

● 19.- **Dificultat de les matèries. En conjunt, les diferents matèries que ara curses, comparades amb les que cursaves a 4rt, et resulten...**

- ... molt més difícils ... força més difícils ... d'igual dificultat ... lleugerament més fàcils ... bastant més fàcils

● 20.- **El temps que dediques a l'estudi fora de l'horari de permanència en el centre, respecte del temps que hi dedicaves a 4rt ...**

- ... s'ha incrementat molt ... s'ha incrementat força ... és el mateix ... s'ha reduït una mica ... s'ha reduït força

● 21.- **Com consideres que els professors tutors estan atents i segueixen el que fas, valorant els teus progressos, assessorant-te en qualsevol dubte o dificultat, ...?**

- ... molt menys que a 4rt d'ESO ... força menys que a 4rt d'ESO ... molt semblant a 4rt d'ESO ... força més que a 4rt d'ESO ... molt més que a 4rt d'ESO

● 22.- **El meu sentiment d'autoconfiança, de seguretat per sortir-me'n de les coses, en relació a quan estudiava 4rt d'ESO ...**

- ... ha augmentat molt ... ha augmentat força ... és igual ... ha baixat una mica ... ha baixat força

QUALIFICACIONS I DEDICACIÓ A L'ESTUDI

● 23.- **Les qualificacions o notes obtingudes a les diferents matèries o crèdits durant el present curs, on les situes? Majoritàriament entre...**

- ... Insuficient i Suficient ... Suficient i Bé ... Bé i Notable ... Notable i Excel·lent

● 25.- **Digues en quin grau els següents factors et motiven a esforçar-te en els estudis? (Fes una lectura de tots els motius abans de respondre)**

	Molt	Força	Poc	Gens
Preparar-me per poder accedir a una feina.....	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Mitjà.....	☐	☐	☐	☐
Satisfer les expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.....	☐	☐	☐	☐
Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar.....	☐	☐	☐	☐
Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a.....	☐	☐	☐	☐
Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts).....	☐	☐	☐	☐
Aconseguir els premis que m'han promès si trec bones notes (moto, viatge, etc).....	☐	☐	☐	☐
Quedar bé davant algun/a amic/a, demostrar-li del que sóc capaç.....	☐	☐	☐	☐
Saber més sobre les matèries que m'interessen.....	☐	☐	☐	☐
Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures, etc.).....	☐	☐	☐	☐

SATISFACCIÓ / INSATISFACCIÓ EN ELS ESTUDIS DE CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ

● 26.- **Globalment, el procés de transició de 4rt d'ESO als estudis que ara curses, per tu ha estat una experiència..**

- ... mot agradable ... força agradable ... poc agradable ... gens o gairebé gens agradable

● 27.- **Expressa el grau de satisfacció pel que fa als següents aspectes ...**

Gradau la resposta entre 1 (mínima satisfacció) i 5 (màxima satisfacció)

	mínim					màxim
	1	2	3	4	5	
... Qualitat de l'ensenyament teòric.....	☐	☐	☐	☐	☐	
... Qualitat de l'ensenyament pràctic.....	☐	☐	☐	☐	☐	
... Oferta d'activitats extraescolars: esports, excursionisme, associacions, etc.....	☐	☐	☐	☐	☐	
... Ajut i assessorament personal o en grup de part dels professors tutors.....	☐	☐	☐	☐	☐	
... Ajut i assessorament personal o en grup de part d'un servei psicopedagògic.....	☐	☐	☐	☐	☐	
... Clima de relació i convivència entre professors i alumnes.....	☐	☐	☐	☐	☐	
... Clima de relació i convivència entre companys.....	☐	☐	☐	☐	☐	

● 28.- **En algun moment al llarg d'aquest curs t'has sentit desanimat/da i has pensat que no valia la pena estudiar i que seria millor abandonar els estudis. Potsen, si haguessis tingut total llibertat ho haguessis "enecat tot a rodar"...**

- ... NO, mai (Passa a la pregunta 28) ... Sí, però només una vegada ... Sí, algunes vegades ... Sí, moltes vegades

- 27.1. (Si la teva resposta és un SÍ... a què atribueixes el desànim i el voler deixar d'estudiar? (Si ho consideres necessari pots marcar més d'una opció))
- al meu caràcter o personalitat
 - a les qualificacions baixes que he aconseguit
 - a la mala entesa amb un o més professors
 - a la mala entesa amb amics
 - a canvis d'estat emocional propis de l'edat.
 - Altres causes:

- 29.- Afegeix qualsevol altra consideració que ajudi a comprendre com has viscut el pas de 4rt d'ESO als estudis que ara fas que no s'ha tractat a les anteriors preguntes del Qüestionari:

MIRANT ENDAVANT! PREVISIÓ DE FUTUR.

- 30.- Com preveus que es resoldrà aquest curs?

...aprovaré totes les matèries ...aprovaré la majoria de matèries ...no aprovaré gaire res

- 31.- Quina és la teva previsió de cara als propers anys?

aprovar el Cicle Formatiu i estudiar Batxillerat
 aprovar el Cicle Formatiu i incorporar-me al treball (Ocupació que m'agradaria:)
 encara que no hagi completat el Cicle Formatiu, incorporar-me al treball (Ocupació que m'agradaria:)
 altra previsió: (Explica-la)

DADES PERSONALS

- 32.- On vas nèixer? On van nèixer els teus pares? *Escriu la resposta posant una marca o escrivint el nom del país a la casella corresponent.*

	a Catalunya	a la resta d'Espanya	a un altre país d'Europa	a un país d'Àfrica	a un altre país del món
tu	☐	☐	☐	☐	
el teu pare	☐	☐	☐	☐	
la teva mare	☐	☐	☐	☐	

- 33.- Quants germans sou?

	germans/es més grans	tu	germans/es més petits/es	total
número:		1		=
què fan?		Estudis de		

COMPROMÍS DE CONTINUAR PARTICIPANT EN AQUEST ESTUDI DE SEGUIMENT

- 33.- Acceptes que dintre dos o tres anys em torni a posar en contacte amb tu per conèixer el que has anat fent i poder ampliar aquest estudi de seguiment? *Escriu la teva adreça, telèfon, e-mail per contactar amb tu:*

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ !

QÜESTIONARI DE SEGUIMENT (Permanència un any més a 4rt d'ESO)

Codi	Alumne/a:	PERMANÈNCIA UN ANY MÉS A 4rt d'ESO
Centre Escolar	Localitat	

ESTUDIS

● 1.- La permanència un curs més a ESO quins canvis, trasllats o altres circumstàncies t'han suposat?

- canvi de professors? No, cap canvi de professors
 alguns canvis de professors força canvis de professors canvi de tots o quasi tots els professors
- trasllat de Centre? No, cap trasllat trasllat a la mateixa localitat trasllat a una altra localitat
- altres circumstàncies; quines?

● 2.- Al grup classe o al curs que ara estàs hi ha companys/es o amics/gues que tenies en el teu grup classe o curs l'any passat?

- ... no, cap ... pocs ... força ... sí, la majoria

PROCÉS D'ADAPTACIÓ ALS NOUS ESTUDIS

● 3.- El fet de tornar a cursar els estudis de 4rt d'ESO com ho vas entendre?

Has de respondre si estàs molt, força, poc o gens d'acord amb cada frase....

	Total acord	Força d'acord	Poc d'acord	Gens d'acord
Com una oportunitat de millorar el meu nivell de coneixements	☐	☐	☐	☐
Com la possibilitat d'obtenir el títol de graduat	☐	☐	☐	☐
Com una sanció per les notes baixes del curs anterior	☐	☐	☐	☐
Com una segona oportunitat de preparar-me per posteriors estudis	☐	☐	☐	☐
Com una oportunitat de millorar el meu nivell de coneixements	☐	☐	☐	☐

● 4.- El procés d'adaptació al nou grup d'alumnes de 4rt d'ESO, les primeres setmanes del curs, com el vas viure?

- ... amb molta angouxa i preocupació ... amb certa angouxa i preocupació ..de manera normal sense angouxa ni preocupació ... força animat/da i amb il.lusió ... molt animat/da i amb il.lusió

● 5.- Com et sembla que van viure els teus pares o familiars amb qui convius, especialment les primeres setmanes del curs, la teva incorporació al nou grup d'alumnes de 4rt d'ESO?

- ... amb molta angouxa i preocupació ... amb certa angouxa i preocupació ..de manera normal sense angouxa ni preocupació ... força animats i amb il.lusió ... molt animats i amb il.lusió

● 6.- El teu projecte personal-professional (la teva idea del que vols ser i vols fer en el futur) ha canviat respecte de l'any passat?

- No, mantinc el mateix projecte:(explica 't)
- Sí, ha canviat: no tenia gens clar el projecte i ara sí sé el que vull :(explica-ho)
- L'he modificat, :(explica 't) Volia i ara vull
- Situació diferent a les anteriors (explica-ho)

● 7.- La disponibilitat del professorat del centre i l'ajuda que et van oferir, per facilitar-te l'adaptació al nou grup-classe, especialment en les primeres setmanes va ser...

- ... molt intensa i eficaç ... força intensa i eficaç ... poc intensa i eficaç ... nul.la o gairebé nul.la.

● 8. - En les primeres setmanes tenies dificultat per fer amics/gues i et senties sol/a a l'escola?

- ... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 8.1.- Ara, étens encara dificultat per fer amics/gues i et sents sol/a a l'escola?

- ... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 9.- S'ha produït en l'últim any algun **esdeveniment o situació personal o familiar** que ha trasvalsat els teus plans de futur (pèrdua èsser estimat, malaltia greu, trasllat domicili, etc)?

NO SÍ (explica'l)

● 10.- Quines són les qüestions acadèmiques, professionals o personals que ara més et preocupen? (Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys et preocupen !!)

»

»

»

● 11.- Quines són les qüestions acadèmiques, professionals o personals que ara més t'interessuen? (Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys t'interessuen !!)

*

*

*

CANVIS ENTRE ARA I L'ANY PASSAT.

● 12.- Semblança o diferència entre els professors d'aquest any i de l'any passat en l'estil d'ensenyar (manera d'explicar, tipus d'activitats a classe, feina que s'encarrega per fer a casa, relació amb els alumnes a l'aula, etc.)

...molt semblant

... força semblant

... força diferent

...molt diferent

● 13.- El que has après aquest any consideres que és una repetició dels aprenentatges fets l'any passat?

... gairebé igual, sense diferències

... força semblant

... força diferent, alguns aprenentatges nous

...molt diferent, força aprenentatges nous

● 14.- Tutoria. Com consideres que els professors tutors estan atents i segueixen el que fas, valorant els teus progressos, assessorant-te en qualsevol dubte o dificultat, ... ?

... molt menys que l'any passat

... força menys que l'any passat

... molt semblant a l'any passat

... força més que l'any passat

... molt més que l'any passat

● 15.- El meu sentiment d'autoconfiança, de seguretat per sortir-me'n de les coses, en relació a l'any passat...

... ha augmentat molt

... ha augmentat força

... és igual

... ha baixat una mica

... ha baixat força

QUALIFICACIONS I DEDICACIÓ A L'ESTUDI.

● 16.- Les qualificacions o notes obtingudes a les diferents matèries o crèdits durant el present curs on les situes? Majoritàriament entre...

... Insuficient i Suficient

... Suficient i Bé

... Bé i Notable

... Notable i Excel·lent

- 17.- Per assolir bones notes i per enfortir l'aprenentatge en algunes matèries, has disposat del recurs de "classes particulars" a casa o de l'assistència a classes de reforç al propi centre o en altre centre o acadèmia extern en horari extraescolar? NO SÍ Quantes hores a la setmana?
En quines matèries?

- 18.- Digueu en quin grau et motiven a esforçar-te en els estudis els següents factors?

	Molt	Força	Poc	Gens
Preparar-me per accedir al Batxillerat.....	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per poder accedir a una feina.....	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per accedir a Cicles Formatius de Grau Mitjà.....	☐	☐	☐	☐
Satisfer les expectatives dels pares i l'encoratjament que m'han donat.....	☐	☐	☐	☐
Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar.....	☐	☐	☐	☐
Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a.....	☐	☐	☐	☐
Rebre l'aprovació d'altres (professors, amics, coneguts).....	☐	☐	☐	☐
Aconseguir els premis que m'han promès si trec bones notes (moto, viatge, etc).....	☐	☐	☐	☐
Quedar bé davant algun/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç.....	☐	☐	☐	☐
Saber més sobre les matèries que m'interessen.....	☐	☐	☐	☐
Evitar problemes amb els professors (amonestacions, censures, etc.).....	☐	☐	☐	☐

SATISFACCIÓ / INSATISFACCIÓ EN ELS ESTUDIS DE BATXILLERAT.

- 19.- Globalment, consideres que el fet d'estar un any més a 4rt d'ESO ha estat positiu per la teva preparació acadèmica?

... mot positiu ... força positiu ... poc positiu ... gens o gairebé gens positiu.

- 20.- Expressa el grau de satisfacció pel que fa als següents aspectes ...

Gradua la resposta entre 1 (mínima satisfacció) i 5 (màxima satisfacció)

	mínim					màxim
	1	2	3	4	5	
... Qualitat de l'ensenyament.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... Oferta d'activitats extraescolars: esports, excursionisme, sssociacions, etc.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... Ajut i assessorament personal o en grup de part de professors tutors.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... Ajut i assessorament personal o en grup de part d'un servei psicopedagògic.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... Clima de relació i convivència entre professors i alumnes.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... Clima de relació i convivència entre companys.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 21.- En algun moment al llarg d'aquest curs t'has sentit desanimat/da i has pensat que no valia la pena estudiar i que seria millor abandonar els estudis i buscar feina i posar-te a treballar. Potser, si haguessis tingut total llibertat ho haguessis "engegat tot a rodar"...

... NO, mai (Passa a la pregunta 22) ... SÍ, però només una vegada ... SÍ, algunes vegades ... SÍ, moltes vegades

- 21.1. (Si la teva resposta és un SÍ,... a què atribueixes el desànim i el voler deixar d'estudiar?)

- al meu caràcter o personalitat
 a les qualificacions baixes que he aconseguit
 a la mala entesa amb un o més professors.
 a la mala entesa amb amics
 Altres causes:

- 22.- Afegeix qualsevol altra consideració que ajudi a comprendre com has viscut el continuar escolaritzat/da a 4rt d'ESO que no s'hagi tractat a les anteriors preguntes del Qüestionari:

MIRANT ENDAVANTI PREVISIÓ DE FUTUR.

● 23.- Quan acabis aquest curs tens clar el que faràs? (posa creus al requadres que tris i escriu el que calgui)

- Tinc ben clar el que faré: Estic dubtant entre ...: (marca les opcions entre les que dubtes)
- Estudiar Batxillerat
 Quin Batxillerat? Modalitat: A quin Centre o IES?
- Estudiar Cicles Formatius de Formació Professional especialitzada.
 Quin cicle? A quin Centre o IES?
- Cursar altres estudis.
 Quins? A on?
- Incorporar-me a un treball.
 Quin tipus de feina t'agradaria?
 Tens previst el lloc on treballaràs? No Sí, Indica-ho:

DADES PERSONALS

● 24.- On vas nèixer? On van nèixer els teus pares? Escriu la resposta posant una marca o escriguent el nom del país a la casella corresponent.

	a Catalunya	a la resta d'Espanya	a un altre país d'Europa	a un país d'Àfrica	a un altre país del món
tu	☐	☐	☐	☐
el teu pare	☐	☐	☐	☐
la teva mare	☐	☐	☐	☐

● 25.- Quants germans sou?

	germans/es més grans	tu	germans/es més petits/es	total
número:	1	=
què fan?		Art d'ESO		

COMPROMÍS DE CONTINUAR PARTICIPANT EN AQUEST ESTUDI DE SEGUIMENT

● 26.- Acceptes que dintre dos o tres anys em torni a posar en contacte amb tu per conèixer el que has anat fent i poder ampliar aquest estudi de seguiment? Escriu la teva adreça, telèfon, e-mail per contactar amb tu:

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ !

QÜESTIONARI DE SEGUIMENT (Incorporació al món laboral)

Codi	Alumne/a:	Localitat de residència:
SITUACIÓ LABORAL (marca el que indiqui la teva situació)		
☐ estic treballant ☐ estic buscant feina (abans ja havia treballat) ☐ estic buscant la primera feina (fins ara no he treballat)		
Localitat on treballes:	Empresa:	
OCUPACIÓ QUE EJERCEIXES:		

▲ (Si ara no treballes, però estàs buscant feina contesta les següents preguntes pensant en una feina que haguis treballat abans.

Cas que fins ara no haguessis treballat en cap feina deixa en blanc les preguntes que no puguis contestar)

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA.

● 1.- Dóna un parell de raons, arguments o motius que expliquin per què després de 4rt d'ESO vas optar per incorporar-te al món del treball?

-

-

1.1. Estàs content/a d'haver-te decidit a treballar en la feina que ara fas? ...molt ...força ...poc ...gens

● 2.- Quines tasques realitzes a la feina que ara fas

-

-

-

-

● 3.- Característiques del lloc de treball

... empresa privada ... empresa de la meua família ... organisme públic (Ajuntament, Generalitat, Estat, ...)

... Altra: *Explica-ho:*

.....

● 4.- Tipus de contracte.

... sense contracte ... temporal ... fixe ... altre tipus de contracte:

● 5.- El lloc de treball et suposa alguna de les següents condicions:

- viure, els dies laborables durant la setmana en una altra localitat? No Sí

- haver-te de desplaçar diàriament a una altra localitat? No Sí

- altres circumstàncies? quines?

● 6.- A la feina, al lloc on ara treballes, hi ha companys o amics que tenies en el teu grup classe o curs a 4rt d'ESO o bé que ja coneixies d'abans?

... no, cap ... pocs ... força ... sí, la majoria

● 7.- Compagines la feina amb algun tipus de estudi (estudis nocturns, de cap de setmana, etc)?

NO SÍ Quin estudi? (descriu-lo)

Quantes hores a la setmana hi dediques?

● 8. La remuneració, el sou que reps, on es situa ?

- ... menys de 25.000 ptes al mes. ... entre 25.000 i 40.000 ptes al mes ...entre 40000 i 75.000 ptes al mes ...entre 75.000 i 125.000 ptes al mes ... més de 125.000 ptes al mes

PROCÉS D'INSERCIÓ.

● 9. Estàs inscrit o has estat inscrit al Servei Català de Col·locació? No Sí

● 10. Com vas aconseguir el lloc de treball on ara estàs ocupat?

- ... anunci al diari ... Servei Català de Col·locació ... a través de familiars ... a través d'amics o coneguts ...altres ...

● 11. Quan temps va passar entre el moment de proposar-te buscar feina i el trobar-la i començar a treballar?

- ... menys d'una setmana ... entre dues i quatre setmanes ... entre un mes i dos mesos ... entre dos mesos i quatre mesos ... més de quatre mesos

PROCÉS D'ADAPTACIÓ AL TREBALL.

● 12.- El procés d'adaptació al treball les primeres setmanes com el vas viure?

- ... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ...de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animat/da i amb il·lusió ... molt animat/da i amb il·lusió

● 13.- Com et sembla que han viscut els teus pares o familiars propers, especialment les primeres setmanes, el teu pas d'ESO al treball?

- ... amb molta angoixa i preocupació ... amb certa angoixa i preocupació ...de manera normal sense angoixa ni preocupació ... força animat/da i amb il·lusió ... molt animat/da i amb il·lusió

● 14.- El teu projecte personal-professional (la teva idea del que vols ser i vols fer en el futur) ha canviat respecte de l'any passat?

- No, mantinc el mateix projecte. *(explica 'l)*
- Sí, ha canviat: no tenia gens clar el projecte i ara sí sé el que vull : *(explica-ho)*
- L'he modificat, *(explica 't)* Volia i ara vull
- Situació diferent a les anteriors *(explica-ho)*

● 15.- La disponibilitat dels directius, encarregats de l'empresa i l'ajuda que et van oferir, per facilitar-te l'adaptació a la feina, especialment en les primeres setmanes, va ser ...

- ... molt intensa i eficaç ... força intensa i eficaç ... poc intensa i eficaç ... nul·la o gairebé nul·la.

● 16. - En les primeres setmanes tenies dificultat per fer amics i et senties sol/a a l'empresa o a la feina?

- ... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 16.1.- ara, ¿ tens encara dificultat per fer amics i et sentes sol/a a l'empresa o a la feina?

- ... Força sovint ... Sovint ... Poques vegades ... Gairebé mai

● 17.- S'ha produït en l'últim any algun esdeveniment o situació personal o familiar (pèrdua d'un ésser estimat, malaltia greu, trasllat domicili, etc) que ha trasvalsat els teus plans de futur?

- NO SÍ *(explica 'l)*

● 18.- El meu sentiment d'autoconfiança, de seguretat per sortir-me'n de les coses, en relació a quan estudiava 4rt d'ESO ...

- ... ha augmentat molt ... ha augmentat força ... és igual ... ha baixat una mica ... Ha baixat força

● 19.- Explica l'ajut i l'atenció rebuda tant a ESO com a l'empresa per facilitar-te una bona i ràpida adaptació a la nova feina?

- A 4rt. d' ESO

- A l'empresa

● 19.1.- Consideres que es podia haver fer més per tal que l'ajut i l'atenció rebuda fos millor? Què es podia haver fet?

● 20.- Quines són les qüestions professionals o personals que ara més et preocupen? (*Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys et preocupen !!*)

»

»

»

● 21.- Quines són les qüestions professionals o personals que ara més t'il.lusionen? (*Esforçat a escriure algunes qüestions que més o menys t'il.lusionen !!*)

*

*

*

DEDICACIÓ AL TREBALL.

● 22.- Digueu en quin grau els següents factors et motiven a esforçar-te en el treball

	Gens	Poc	Força	Molt
Aconseguir que m'augmentin el sou	☐	☐	☐	☐
Preparar-me per poder accedir a una feina millor	☐	☐	☐	☐
Satisfer les expectatives del pares i l'encoratjament que m'han donat.	☐	☐	☐	☐
Satisfer el desig personal d'assolir l'èxit, de triomfar	☐	☐	☐	☐
Satisfer el meu amor propi, sentir-me orgullós de mi mateix/a.	☐	☐	☐	☐
Rebre l'aprovació d'altres (empresari, cap de taller, amics, coneguts, etc)	☐	☐	☐	☐
Quedar bé davant algun/a amic/ga, demostrar-li del que sóc capaç.	☐	☐	☐	☐
Saber més sobre les feines que m'interessen	☐	☐	☐	☐
Evitar problemes amb els caps o superiors (amonestacions, censures, etc.)	☐	☐	☐	☐
No perdre la feina i quedar-me a l'atur	☐	☐	☐	☐

SATISFACCIÓ / INSATISFACCIÓ EN LA FEINA.

● 23.- Globalment com te sents de satisfet/a d'haver escollit incorporar-te a una feina després d'ESO?

... mot satisfet/a

... força satisfet/a

...poc satisfet/a

...gens o gairebé gens satisfet/a

● 24.- En algún moment al llarg d'aquests últims mesos t'has sentit **desanimat/da** i has pensat que no valia la pena posar-te a treballar i que seria millor **reemprendre algun tipus d'estudis**.

... NO, mai ... Sí, però només una vegada ... Sí, algunes vegades ... Sí, moltes vegades

● 24.1. (Si la teva resposta és un **SÍ**,...) A què atribueixes el desànim i el voler deixar de treballar?

- al meu caràcter o personalitat
 al poc sou que et paguen
 a la duresa de la feina.
 a la mala entesa amb un o més companys de treball.
 A la mala entesa amb algú encarregat o superior.
 Altres causes. *explica-les:*

● 25.- Afegeix qualsevol altra consideració que ajudi a comprendre com has viscut el pas de 4rt d'ESO a l'incorporació a un treball que no s'ha tractat a les anteriors preguntes del Qüestionari:

MIRANT ENDAVANT I PREVISIÓ DE FUTUR.

● 26.- Quina és la teva previsió de futur?

- seguir força temps en la feina i empresa que estic ara.
 seguir en la mateixa feina però canviar d'empresa quan pugui
 canviar a un altra tipus de feina de seguida que pugui
 Altres. Explica-ho.....

● 27.- Vàres aprobar 4rt d'ESO o ja tens el "graduad"? NO Sí (Si has contestat Sí passa a la pregunta 28)

27.1.- T'has proposat treure't el graduat assistint a classes d'adults? NO Sí

T'has proposat presentar-te a les proves d'accés a Cicles Formatius de Grasu Mitjà? NO Sí

DADES PERSONALS.

● 28.- On vas nèixer? On van nèixer els teus pares? *Escriu la resposta posant una marca o escrivent el nom del país a la casella corresponent.*

	a Catalunya	a la resta d'Espanya	a un altre país d'Europa	a un país d'Àfrica	a un altre país del món
tu	☐	☐	☐	☐	
el teu pare	☐	☐	☐	☐	
la teva mare	☐	☐	☐	☐	

● 28.- Quants germans sou?

	germans/es més grans	tu	germans/es més petits/es	total
número:		1		=
què fan?		treball		

COMPROMÍS DE CONTINUAR PARTICIPANT EN AQUEST ESTUDI DE SEGUIMENT

● 30.- Acceptes que dintre dos o tres anys em torni a posar en contacte amb tu per conèixer el que has anat fent i poder ampliar aquest estudi de seguiment? *Escriu la teva adreça, telèfon, e-mail per contactar amb tu:*

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ !